

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik XCV., št. 3
marec – sušec

Lovec je z odločbo Ministrstva za kulturo RS, št. 61510-129-2009/8, od 6. 7. 2011 vpisan v razvid medijev pod zap. št. 1633.

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priloga in tisk
Tiskarna Schwarz, d. o. o., v Ljubljani
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik

Arpad Köves

Odgovorni urednik

Boris Leskovic

Bojan Avbar, Franc Černigoj,
Edvard Lenarčič, Boštjan Pokorny,
in Branko Vasa

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic

Tehnični urednik Milan Samar

Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovec izhaja praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5% stopnji.

Besedila za objavo obvezno pošljite
po e-pošti v Wordovem formatu,
uradne dopise pa podpisane in žigo-
sane naknadno tudi po navadni pošti.
Fotografije sprejemamo v formatu
jpg, in sicer v nezmanjšani resoluciji
(velikost 1-2 MB; 300 dpi); lahko
tudi na CD. Pošiljatelj naj pripiše
tudi svojo telefonsko številko.

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p. p. 505
1001 Ljubljana
e-naslov: lovec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovska-zveza.si>

Cene malih oglasov:
do 15 besed 4 €, od 15 do 25 besed
5 €, od 25 do 30 besed 6 €.
Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.
Male oglase je treba poslati pisno
in plačati vnaprej na transakcijski
račun Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d. d., Ljubljana:
02010-0015687097.

Foto: M. Milgós

IZ VSEBINE:

A. Köves:	Zavihajmo rokave!	120
IZ DNEVNEGA TISKA		121
MNENJA IN PREDLOGI		123
F. Koncilja:	Lovec, alkohol in orožje II.	123
M. Stergar, B. Pokorny, I. Jelenko,		
K. Jerina:	Možnosti izpopolnitve kontrolne metode v Sloveniji za boljše upravljanje z divjadjo	125
G. Vengušt,		
D. Žele:	Spremljanje zdravstvenega stanja divjadi v Sloveniji v letu 2011	129
U. Mavri,		
M. Jonozovič:	Prodaja trofejnih delov in mesa rjavega medveda v Sloveniji	132
M. Tratnik:	Vodilno oko	136
J. Marolt:	Kaj je Janez Vajkard Valvasor pisal o divjadi in lovstvu v Slavi vojvodine Kranjske	138
PO LOVSKEM SVETU		139
J. Mehle:	Na kratko iz tujega tiska	139
I. Tavčar:	Študijski lovski obisk z Daljnega vzhoda	140
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		141
V. Hrovatič:	Poslednji jelenov ruk	141
LOVSKA ORGANIZACIJA		145
S. F. Kropce:	Predsednikova beseda – Začetni koraki organov novega mandata	145
T. Drolc:	Konstitutivna seja UO Lovske zveze Slovenije	146
Š. Vesel:	Lovci in varno delo z motorno žago	148
S. F. Kropce:	Razstava v LGB Kozjak	149
T. Drolc:	Obvestilo o obvezni oddaji izvodov publikacij NUK!	149
B. Vasa:	Novoletno srečanje predavateljskega aktiva LZ Maribor	150
M. Palčič:	LPZ iz Trbovelj ima novo zborovodkinjo	150
T. Vrščaj:	Deveti lov na rase štirih lovskih družin	151
T. Srebrnič:	Tradicionalno srečanje v LD Čepovan	151
F. Rotar:	Prvo srečanje lovskih praporščakov iz Mežiške doline	152
B. Kržec:	Pregled odstrela jelenjadi 2011 v Visokokraškem LUO	152
J. Mehle:	Odlično organiziran in izjemno uspešen lov na divje prašiče v LD Dekani	153
LZS:	Popust za člane LZS z lovsko izkaznico	154
JUBILANTI		155
LOVSKI OPRTNIK		156
B. Horvat:	Nekaj novosti s področja izobraževanja v lovstvu	156
Uredništvo:	Odlovljena risinja Maja	157
T. Vrščaj:	Obisk pri Veljku Varičaku	158
M. Stefančič:	Pančo odkriva »skriti svet narave«	158
Ž. Bobič:	Utrinki z Lucijanovih lovov ...	159
Ekipa Slowolf:	Volk Slavc na poti proti Tirolski in gibanje drugih, z GPS-ovratnicami opremljenih volkov	161
C. Štrumbelj:	Priročnik – Mentor in lovski pripravnik (avtorica Sely de Brea Šubic)	161
B. Galjot:	10 let delovanja Safari kluba Slovenije	162
V SPOMIN		163
LOVSKA KINOLOGIJA		164
K. Košir:	Prireditve LKD Ljubljana v minulem letu	164
J. Šumak:	Po krvni sledi na Černivcu	165
A. Selinšek:	Po premoru spet uporabnostna preizkušnja za nemške prepeličarje	166
KZS:	Lovsko-kinološke prireditve v letu 2012	167
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	170

SLIKA NA NASLOVNICI:
Kuna belica – *Martes foina*
Foto: M. Artnak - Grča

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna	
srnjak, lanščak:	1. 5.–31. 10.
srna, mladici obeh spolov:	1. 9.–31. 12.
mladica:	1. 5.–31. 12.
Navadni jelen	
jelen:	16. 8.–31. 12.
košuta, teleta obeh spolov:	1. 9.–31. 12.
junica, lanščak:	1. 7.–31. 12.
Damjak	
damjak:	16. 8.–31. 12.
košuta in teleta obeh spolov:	1. 9.–31. 12.
junica, lanščak:	1. 7.–31. 12.
Mufflon	
oven, lanščaki obeh spolov in jagnjeta obeh spolov:	1. 8.–28. 2.
ovca:	1. 8.–31. 12.
Gams	
kozel, koza, kozlički obeh spolov, enoletni obeh spolov:	1. 8.–31. 12.
Kozorog	
kozel, koza, kozlički obeh spolov, enoletni obeh spolov:	1. 8.–31. 12. a
Divji prašič	
merjasec:	1. 4.–31. 1.
svinja:	1. 7.–31. 1.
ozimci in lanščaki obeh spolov:	1. 1.–31. 12.
Poljski zajec	
	1. 10.–15. 12.
Kuna belica, kuna zlatica	
	1. 11.–28. 2.
Jazbec	
	1. 8.–31. 12.
Lisica	
	1. 7.–15. 3.
Rakunasti pes (enok)	
	1. 8.–31. 3.
Navadni polh	
	1. 10.–30. 11.
Alpski svizec	
	1. 9.–30. 10.
Pižmovka	
	1. 8.–31. 3.
Nutrija	
	1. 1.–31. 12.
Fazan	
	1. 9.–15. 1.
Poljska jerebica (gojena)	
	1. 9.–15. 11.
Raca mlakarica	
	1. 9.–15. 1.
Soja	
	20. 8.–28. 2.
Sraka	
	1. 8.–28. 2.
Siva vrana	
	10. 8.–28. 2.
Medved in volk	
po Pravilniku o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (<i>Ursus arctos</i>) in volka (<i>Canis lupus</i>) iz narave (Ur. list RS, št. 28/2009; 12/2010; 76/2010).	

Zavihajmo rokave!

Po toplem začetku leta, v katerega smo odločno zakorakali tudi lovci, nas je februarja presenetil polarni mraz, tako da medvedji brlogi ostajajo naprej tesno zaprti, čakajoč na odjugo in na toplejše pomladne žarke. Na državni ravni smo dobili nove predstavnike ljudstva, od katerih veliko pričakujemo; predvsem razumevanje in podporo našim prizadevanjem z enim samim ciljem: skrbeti in ohranjati lepoto naše dežele in v njej vzpostavljati pravo zdravo ravnovesje sožitja človek–narava–živali.

Tudi naša krovna organizacija, Lovska zveza Slovenije, je premešala karte. Novo izvoljeni člani upravnega odbora in vseh že konstituiranih teles obetajo. Delo se je začelo v vseh LD in loviščih naše lepe dežele.

Ponovoletno obdobje je obenem čas, ko lovske organizacije opravijo preglede uresničevanja načrtov minulega leta, ugotovijo, kaj je bilo dobro, kaj velja pohvaliti in kaj spremeniti. Predvsem je pomembno, da se v tem kontekstu odgovorni strokovno posvetijo ocenam, saj je mogoče le na temelju ustrezne analize in realnega stanja pravilno načrtovati prihodnje aktivnosti.

Začela so se tudi letna izobraževanja mladih lovcev, pa mi je prišla na misel ugotovitev mojega predhodnika, ki je v prispevku Zrcalna slika našega vsakdanjika v prejšnji številki Lovca zapisal, da je v lovstvu še vedno premalo znanja in da je odnos članstva do znanja še vedno slab. Ne morem napisati drugega, kot da se strinjam z njim. To lahko povem tudi iz lastnih izkušenj, zato me je pred časom presenetila izjava enega od starešin na občnem zboru starešin območne lovske zveze, češ, zakaj sploh izdajamo revijo Lovec ... Nisem vedel, ali je zanj težava v ceni revije ali so zanj neustrezni prispevki v njej. Osebnost se ne morem strinjati s to ugotovitvijo, strinjam pa se, da je revija mogoče še izboljšati – da bomo še bolj aktualni in da bi vanjo uvrstili čim več koristnih informacij, tudi takih, ki bodo prispevale k večji širini in predvsem miselnemu preboju med slovenskimi lovci.

Naše glasilo nam s pomočjo dopisnikov prinaša novice iz vseh naših pokrajin in nam nazorno predstavlja dogodke, povezane z lovom in lovskimi dogodki. Mora pa postati še nekaj več: pravi povezovalac in kazalnik preteklosti sedanjosti in prihodnosti. Naši dedje lovci nam imajo še zmeraj veliko povedati: govorijo nam skozi ohranjeno čudovito pokrajino, skozi preteklost slavnih dogodkov iz nekih drugih časov, ko so slovenski lovci odigrali pomembno vlogo in ki so zabeleženi z zlatimi črkami v zgodovino slovenskega lovstva. Tudi v teh kriznih časih se lahko zgledujemo po njih in njihovem delu. Prepričan sem, da je malo tako zglednih in raznolikih lovišč po svetu, kot jih imamo v naši majhni deželi. Po Evropi in svetu sem srečeval tudi lovske poznavalce, ki nam zavidajo, saj vendarle dobro vedo, kakšne zaklade še imamo v naši deželi. Torej, od nas je odvisno, če bomo doumeli vrednost nam danega! Obenem pa smo postavljeni pred dejstvo, da smo neposredno odgovorni tudi za ohranitev vsega lepega, koristnega, za kar so nedvomno potrebni veliki napor, znanje, izkušnje in ljubezen do narave kot celote; šele nato pride lov.

Vedeti moramo, da so težave vedno bile in bodo, treba jih je reševati na ustrezen način, pametno, strpno in strokovno. V tem pogledu je zelo pomembno neprestano lastno usposabljanje/izobraževanje vsakega izmed nas. Pa ne mislim na klasično šolsko izobraževanje, ampak na vse druge oblike, kamor spadajo posvetovanja, predavanja, seminarji in ne

nazadnje tudi sprotno prebiranje strokovne literature, katere teme so vezane na strokovna vprašanja našega poslanstva pa tudi na teme spremljajočih zadev, kot je npr. poznavanje predpisov in zakonodaje. Pri slednjem si moramo dosledno prizadevati, da se bo le-ta razvijala in dopolnjevala v prid naravnemu sožitju in v dobro vsem. Sami se moramo potruditi in predlagati prave stvari na ustreznih mestih – za dobro narave in lovstva. Za takšne razprave in polemike je treba najti prostor tudi v Lovcu.

Zdaj se v splošni praksi vse bolj uveljavlja pojem vseživljenjskega izobraževanja; tudi lovstvo ne sme biti izjema. Vemo, da se lovci moramo neprestano izpopolnjevati, starejši lovci morajo svoje znanje in izkušnje prenašati na mlajše. To nam nalaga tudi Etični kodeks slovenskih lovcev. Tudi zato naj bo napisana beseda v naši reviji vedno prebrana in komentirana.

V javnosti smo večkrat deležni očitkov, da nismo pravi naravovarstveniki in ne to, za kar se izdajamo. Takim ocenam se skušajmo zoperstaviti strokovno, z znanjem, pravilno predstavljivo in razlago. Ne smemo dopustiti blatenja in potvarjanja našega lovskega poslanstva, ki je staro kot človek, ki je omogočilo preživetje in razvoj naši vrsti skozi epohalna obdobja preteklosti. Še enkrat: le znanje naj bo naše orožje!

Kot že zapisano, so se komisije naše krovne organizacije že oblikovale, prav tako se je sestel tudi uredniški odbor revije Lovec. Ob tej priložnosti pozivam vse, da s svojimi strokovnimi in drugimi prispevki pomagata utrjevati naše poslanstvo. Vse mlade lovce pa vabim, naj prisluhnejo izkušenim in naj odločneje sežejo po pravi lovski literaturi, ki je je na knjižnih policah v izobilju. Še naprej se priporočamo tudi za leposlovne prispevke lovskega doživljanja, vzeti iz narave domačih in tujih lovišč.

Na tem mestu bi se v imenu uredniškega odbora revije Lovec želel zahvaliti vsem dosedanjim članom in mojemu predhodniku za dobro opravljeno delo na tem izredno pomembnem področju.

Dr. Arpad Köveš,
predsednik Uredniškega odbora glasila Lovec

Foto: J. Papež – Grča

Foto: L. Ambrožič

Belka – *Lagopus mutus*

»LOVSKI FUNKCIONARJI S ČRNO PRETEKLOSTJO«

Slovenske novice, 4. 1. (Sebastijan Ozmec) – Tisti lovci, ki trdijo, da se ne strinjajo z novim oziroma starim predsednikom, so javnosti napisali ogorčeno pismo, v katerem ugotavljajo, da so »pogoji in prioritete za funkcionarje Lovske zveze Slovenije kazniva dejanja, uzurpacije, zlorabe, delo za lovstvo v breme delodajalca ali države, tajkunizacije ...«

Ponovno izvoljeni predsednik LZS mag. Srečko F. Krobe očitke zavrača. Pravi, da gre za znane, več let stare očitke, ki so jih že obravnavale pristojne institucije. »Lovci, ki so nas na demokratičen način ponovno izvolili, razumejo načelo nedolžnosti (dokler ni dokazana ali ovržena krivda) in vedo, kdaj gre za blatenje. Kot predsednik Lovske zveze Slovenije ponovno zagotavljam njeno transparentno vodenje in poslovanje, kar so potrdile tudi vse nadzorne institucije in tudi institucije države. Zato upam, da bodo za to pristojni državni organi dobro opravili svoje delo brez medijskih in drugih pritiskov.«

»ČE HOČEŠ PREMAGATI NARAVO, JO MORAŠ UBOGATI!«

Dolenjski list, 5. 1. (P. P.) – »Bivanje, prehranjevanje, oblačenje, potovanja, delo, lov, medsebojni odnosi in ljubezen

so podrejeni naravi. Grobi stvarnosti sledita vera – šamanstvo in umetnost. Ta je odraz okolja, življenja in dela v njem, mitov in legend ter strahospoštovanja do živali kot enakih med enakimi,« je med drugim dejal sevniški umetnik **Rudi Stopar**. Po njegovih besedah je »vsej inuitski umetnosti botrovala naravnost iste zagnanosti v ustvarjalnosti v dolgih neprekinjenih arktičnih nočeh samote, med enim in drugim lovom, med selitvami in ob hudih urah v igljah.« Sevniški umetnik **Rudi Stopar** je v oknu **Radogost** v Sevnici predstavljal na ogled sedem likovnih del eskimske – inuitske umetnosti in hkrati orisal poglobitve značilnosti inuitske umetnosti do sodobne dobe, ki se zanjo začne pozno – šele leta 1940.

DVE NOVI VREMENSKI POSTAJI - V TRENTI IN NA VRŠIČU

Gorenjski glas, 5. 1. (Katja Štruc) – Po lanski februarški postavitvi vremenske postaje v Trenti je od decembra postaja tudi na Vršiču. Obe sta vključeni v mrežo devetih postaj v Sloveniji in Italiji in zbirata podatke o temperaturi, smeri in hitrosti vetra, spremembi pritiska, osončenosti in količini padavin. Temeljni namen postaj je pridobivanje podatkov, spremljanje podnebja in analiziranje sprememb na dolgi rok. Projekt je sofinanciran iz Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija – Italija 2007–2013 iz sredstev

evropskega sklada za regionalni razvoj. Sodeluje devet partnerjev: štirje slovenski parki in pet italijanskih, ki bodo vzpostavili dolgoročno mrežo informacijskih postaj, prek katerih bo mogoče primerjati podatke med parki.

»Pri projektu, ki sicer traja šele tri leta in pol, smo se odločili, da bomo po vseh devetih parkih postavljali vremenske postaje. Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO) sicer ima nekaj postaj, vendar se tam zbirajo podatki o količini padavin, ne pa tudi drugi podatki,« je povedal **Marko Pretnar**, vodja Informacijskega središča v Trenti.

Aplikacija bo namenjena tudi širši javnosti, ki bo na spletno lahko preverjala na trideset sekund obnavljajoče se podatke postaj.

SESTRADANA PSA ZAČASNO NASTANIŠI V ZAVETIŠČU

Dolenjski list, Delo, 6. in 7. 1. (M. M.) – Društvo za pomoč živalim **Animal Angels** je v nedeljo prejelo anonimno elektronsko pismo s fotografijami do kosti izstradanega psa. **Tina Vlačič** iz društva je dejala, da so policiste še istega večera opozorili na trpljenje živali v Dobrovi blizu Senovega. »Ugotovljeno je bilo, da sta bila na lokaciji dva psa, ki sta bila v zelo slabi kondiciji in sta kazala znake podhranjenosti, na kratki verigi in brez ustreznega zatočišča. Pes je imel po telesu dekubituse in rane. Psa nista imela hrane in vode,« je za Delo

pojasnil **Matjaž Emeršič** z veterinarske uprave. Lastnik se je branil, češ da pse hrani dvakrat na dan.

NA SKUPNEM LOVU OBSTRELJEN LOVEC

Delo, Večer, RTV SLO, 9. in 10. 1. – »Na območju Murske Sobote je med nedeljskim skupinskim lovom enega od lovcev v oko zadela šibra. 54-letni lovec, ki so ga zadržali v UKC Ljubljana, ni v življenjski nevarnosti. Lovec je bil obstreljen med skupinskim lovom na fazane v lovišču med Posecko vasjo in Poznanovci. Skupinskega lova se je udeležilo devetnajst lovcev,« so sporočili na Policijski upravi v Murski Soboti.

OČISTIMO SLOVENIJO!

Delo, Dnevnik, Primorske novice, STA ..., 10. 1. – Ekologi brez meja bodo 24. marca že drugič organizirali vseslovensko akcijo *Očistimo Slovenijo 2012*, pri kateri sodelujejo tudi lovci. Akcija bo letos združena v akcijo *Očistimo svet*, ki bo sestavljena iz vrste enodnevnih čistilnih akcij po vsem svetu. Društvo, ki je leta 2010 združilo kar 270.000 prostovoljcev, je novo akcijo predstavilo v Ljubljani.

»Pa smo spet tu! Tako pravijo ekologi brez meja, ko napovedujejo novo čiščenje Slovenije 24. marca letos,« je objavilo Delo, **Peter Seunig** pa je v Nedeljskem dodal: »Narava ne potrebuje no-

benih odpadkov. V odnosu do okolja se moramo izkazati kot koristni in mu dajati več, kakor od njega jemljemo. Potem za ta naš svet niti deset milijard ljudi ne bo preveč.«

Petra Matos, ena od treh vodij projekta, je dejala, da bo treba povezati 250.000 prostovoljcev in 1000 organizacij, posodobiti register divjih odlagališč in nabrati vrečo odpadkov na vsakega prebivalca kraja, trga in mesta.

SIVE VRANE VSE HUJŠA NADLOGA

Gorenjski glas, 12. 1. (Cveto Zaplotnik) – Sive vrane povzročajo škodo na vrtninah, poljščinah, silažnih balah in na stanovanjskih ter gospodarskih objektih, lahko pa tudi napadejo ljudi, če se preveč približajo gnezdu, opozarja Gorenjski glas. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je Zavodu za gozdove Slovenije že naročilo, naj pripravi akcijski načrt za reševanje težav. Načrt, ki so ga medtem že pripravili, vsebuje oceno o številu vran v Sloveniji, izpostavlja težave, ki jih povzročajo vrane, in predstavlja ukrepe za njihov preprečitev ali vsaj omilitve.

MEDVEDA ZNAMO »DRŽATI« NAZAJ, VOLKA ŠE NE ...

Delo, Dnevnik, 17. in 18. 1. (Dragica Jaksetič, Tatjana Pihlar, Samo Petančič) – Po ocenah strokovnjakov v Sloveniji živi od 39 do 50 volkov, ki rejcem na leto povzročijo za okoli

250.000 do 350.000 evrov škode. Analiza, ki so jo opravili na biotehniški fakulteti, je pokazala, da rejci za ovce mesnih pasem, ki jih poškoduje volk, dobijo višjo odškodnino, kot bi iztržili, če bi žival prodali na trgu. Pri ovcah mlečnih pasem je odškodnina nižja od tržne vrednosti živali.

Miha Krofel, predsednik Društva Dinaricum, ki skrbi za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov, je pred časom za časnik Dnevnik dejal: »Ker so odškodnine precej večje od tržne vrednosti ubitih živali, se – grobo rečeno – v Sloveniji v večini primerov splača, da ti volk ubije ovco.«

Rok Černe z Zavoda za gozdove Slovenije meni, da je taktiziranje pri odškodninah mogoče in da jo nekateri posamezniki izkoriščajo.

MILIJARDA JIH KRVAVA OBLEŽI OB CESTI

Dnevnik, 20. 1. (Matej Štakul) – Na vprašanje, kdo si lasti planet Zemlja, je odgovor jasen: ljudje, pa čeprav nismo bili prvi, ki smo živeli na njem. Skupaj z živalmi pa dejansko bivamo na planetu že milijone let. Tako so se morale živali prilagoditi človekovim navadam, čeprav prilagoditev, žal, nikoli ne bo popolna. Takšen je primer, ko se živali, ko prečkajo cesto, odločijo, da hočeš nočeš postanejo del prometa. Milijarda živali po vsem svetu krvava obleži ob cesti. Prednost na cesti, še posebno na odsekih, ki so označeni s prometnim znakom »Pozor, divjad!«, je nujna, sicer se vam lahko hitro zgodi,

da povozite žival, razbijete svojega jeklenega konjička in celo pristanete v bolnišnici. Ne pozabimo: več kot pet tisoč srn je lani uradno končalo pod kolesi slovenskih voznikov.

CENILCI ŠKODE POKOLOV NE LOČIJO VOLKA OD PSA

Slovenske novice, 24. 1. (Jakov Jankovič) – Volkovi so v štirinajstih letih 2221-krat napadli domače živali. V štirinajstih letih skupna škoda znaša 1,4 milijona evrov ali slabih 95.000 evrov na leto. Volkovom dišijo predvsem ovce. Vse škode ne povzročijo volkovi, temveč tudi klateški psi.

VOLOVJA REBER BO OSTALA PTICAM

Primorske novice, 27. 1. – Griško polje, Volovja reber, Koritnice in Razdrto so kraji na Primorskem, kjer že nekaj časa potekajo postopki za postavitev vetrnih elektrarn. Na prvem se bo prva vetrnica vrtela že aprila, na preostalih treh pa morda sploh nikoli, kar pomeni, da bo Volovja reber morda zvečine vendarle ostala pticam.

FOTOLOV JE ODPRT VSE LETO

Nedelo, 29. 1. (Oskar Karel Dolenc) – Fotografiranje narave je zelo široko področje. Z vidika zakona, ki določa, da je vsako zasledovanje divjadi lov,

moramo upoštevati tudi nekatere omejitve, s to razliko, da lovci določeno divjad lahko lovijo oziroma streljajo samo od določenem času, fotografi pa lovijo, torej fotografirajo vse leto. Seveda pa pri svojem delu nikaikor ne smejo ogroziti živali. To pomeni, da morajo imeti za dober posnetek poleg kakovostne fotografske opreme še obilo znanja o življenjskih navadah in ciklih živali, ki jo želijo fotografirati.

* * *

Na slovenskih cestah vsak dan umirajo živali. Tako so vozniki lani (uradno) povozili 5267 srn. **Samo Petančič** je v Delu poročal, da je predlagani odlok o koncesijski dajatvi za trajnostno upravljanje z divjadjo v ljubljanski občini za lovsko zvezo sporen. Primorske novice so pisale, da volkove vabijo na požrtije slabo varovane črede. Delo je poročalo, da je zaradi mile zime v Slovenijo priletelo manj ptic s severa. Isti časnik je objavil vest, da je bilo v ZOO Ljubljana nemalo težav za levnjo, ptiče in gibone, saj so nekatere ograde stare 30 let in več. Slovenski časniki so pisali tudi o tem, da v Sloveniji volk povzroča preveč škode, vprašanje pa je, če odstrel dvanajstih volkov sploh kaj pripomore k njenemu zmanjšanju.

Gorenjski glas je poročal, da nesporazumi glede rušenja črnih gradenj v TNP nastajajo predvsem pri objektih, ki so jih zgradili že pred desetletji in za katere so mnogi plačali nadomestilo za degradacijo in samovoljno prilastitev prostora.

Foto: M. Krofel – Diana

Lovec, alkohol in orožje - II.

Odziv na članek v Lovcu, 1/2012, str. 16)

Naj na začetku pojasnim, da sem nasprotnik tovrstnega polemiziranja v reviji Lovec, ker polemika večinoma ni razumljena in sprejeta kot dobronamerna kritika. Vseeno me je članek **Bojana Avbarja**, z naslovom *Lovec, alkohol in orožje* izzval, naj napišem nekaj vrstic na to temo. Ne nazadnje ima revija Lovec tudi izobraževalni pomen in je prav, da so bralci pravilno seznanjeni s predstavljenimi zakonskimi določbami. Avtor članka je v prispevku napačno interpretiral določila Zakona o prekrških (ZP-1), Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP) in Zakona o orožju (ZOro). Avtorju članka nikakor ne odrekam pravice do njegovega mnenja v povezavi s to problematiko, osebno pa menim, da je s člankom pri lovcih dodatno povzročil nejasnost glede razumevanja zakonske določbe zadnjega odstavka 24. člena Zakona o orožju, ki določa: »*Posameznik ne sme nositi ali prenašati orožja, kadar je pod vplivom alkohola ali mamil oziroma v takšnem psihičnem stanju, da očitno ni več zanesljiv.*«

Ni mi znano, ali je pri navajanju primerov v začetku članka izhajal iz resničnih primerov ali sta zgodbi lovcev, ki sta se znašla v policijskem postopku zaradi kršitve Zakona o orožju, izmišljeni. Dejstvo namreč je, da policist nima zakonske podlage niti razloga, da bi opravil preizkus alkoholiziranosti pri pešcu kot udeležencu v cestnem prometu. Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP) namreč ne predpisuje dovoljenih oziroma nedovoljenih koncentracij alkohola v organizmu pešca. V ZPrCP v enajstem poglavju, z naslovom Psihofizično stanje udeležencev cestnega prometa, piše le

o preizkusu alkoholiziranosti voznika, učitelja vožnje in spremljevalca kandidata za voznika, kandidata za voznika in voznika začetnika. Samo za te kategorije udeležencev v cestnem prometu so predpisane dovoljene oziroma nedovoljene koncentracije alkohola v organizmu. Zoper druge udeležence cestnega prometa (kamor spada tudi pešec po 25. točki prvega odstavka 3. člena Zakona o pravilih cestnega prometa), ki so očitno pod vplivom alkohola in ovirajo ali ogrožajo promet, sme policist le odrediti ukrepe, s katerimi onemogoči oviranje ali ogrožanje cestnega prometa. Torej je zgodba o lovcu, ki je »prešerno prenašal svoje lovsko orožje na javnem kraju tako, da so ga lahko ljudje opazili«, pri policijskem postopku pa je »hudomušni lovec naphal«, neposrečena. Hkrati naj pojasnim, da policist tudi nima zakonske podlage, da bi zaradi dokazovanja prekrška po ZOro lovcu odredil preizkus alkoholiziranosti s sredstvi ali napravami za ugotavljanje alkohola, zato so primeri preverjanja alkoholiziranosti lovcev z alko-testom na zbornih mestih pred skupnimi lovi nezakoniti.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju (ZOro-1B), objavljen v uradnem listu RS, št. 85/2009, je za kršitev 24. člena materialnih določb, ki se nanašajo na prepoved nošenja in prenašanja orožja pod vplivom alkohola, oziroma 6. točko prvega odstavka 81. člena kazenskih določb, predpisal globo od 500 do 1.500 evrov. Tako ni jasno, kje je avtor članka za to isto kršitev našel zneska globe od 208,64 do 1.251,87 evra.

Prav tako ne velja trditev v članku, da sodišče (sodišče za prekrške – o. p.) obravnava lovca kot kršitelja Zakona

o orožju, če svoje lovsko orožje nepravilno prenaša na javnih krajih, kjer je to prepovedano, ali na način, ki vznemirja ljudi, ali ga prenaša pod vplivom alkohola, na podlagi obdolžilnega predloga, ki ga vloži prekrškovni organ (policija, lovski inšpektor). Vedeti je treba, da Zakon o prekrških dovoljuje odločanje prekrškovnega organa v hitrem postopku, ko posamezni zakon predpiše izrek stranske sankcije **kot obvezen ukrep**.

Če povzamem našeta dejstva, velja ugotovitev, da prekrškovni organ (najpogosteje je to policijski inšpektor na policijski postaji) odloča v hitrem postopku zaradi kršitve materialnih določb 24. člena Zakona o orožju, ker je poleg predpisane globe, v drugem odstavku 81. člena Zakona o orožju, **obvezna** (obligatorno) predpisana stranska sankcija odvzema orožja in streliva. To je pomembno vedeti tudi zato, ker v postopku o prekršku prekrškovni organ pozove kršitelja, da se pisno izjasni o ugotovljeni kršitvi. Kadar posameznik meni, da policist ni pravilno ali objektivno ugotovil očitane kršitve, mora vse okoliščine navesti že v izjavi o prekršku. Le tako bo lahko po morebiti prejeti odločbi prekrškovnega organa, s katero je bil spoznan za odgovornega storitve prekrška, podal zahtevo za sodno varstvo. Šele zahteva za sodno varstvo lahko pomeni obravnavo na sodišču za prekrške.

»Lovec, alkohol in orožje« z mojega zornega kota

In nazadnje še moje mnenje o problematiki, ki večkrat spravlja v dvom naše lovce. Kako razumeti določbo ZOro: »*Posameznik ne sme nositi ali prenašati orožja, kadar je pod vplivom alkohola ali mamil oziroma v takšnem psihičnem stanju, da očitno ni več zanesljiv.*« Pa ostani mo pri alkoholu kot najbolj realni možnosti »za težave«, ki lahko sledijo pri srečanju s policistom, čeprav ne smemo zanemariti tudi drugih odgo-

vornih oseb (lovovodja, vodja streljanja itd.), ki lovcu pod vplivom alkohola lahko prepovejo lov ali streljanje.

Za dokazovanje elementov te kršitve je bistvena osebna zaznava (subjektivna ocena) policista, da je oseba pod vplivom alkohola, ki temelji na ugotavljanju splošnih znakov alkoholiziranosti: videzu, obnašanju, reakcijah in ravnanju posameznika. Ko takšno stanje ugotavljata lovovodja ali vodja streljanja, ki se vsak dan ne srečujeta s takšnimi primeri, morata biti še posebno pazljiva, kajti hitro se lahko nekatera bolezenska stanja ali znake zamenja za vpliv alkohola in s tem posamezniku povzroči krivico. Kljub temu lahko lovovodja brez kančka slabe vesti prepove izvajanje ali nadaljevanje lova osebi, ki je tako pod vplivom alkohola, da to nedvoumno ugotovijo tudi prisotni lovci.

Vsakomur je najbrž jasno, da niso sporni primeri, ko policist v postopku z lovcem, ki nosi ali prenaša orožje, nedvomno ugotovi, da je ta pod vplivom alkohola, ki ga lahko enačimo s pijanostjo. Poglejmo, kaj o vplivih alkohola meni zdravstvena stroka (*vir: WWW.mojirecepti.com/prehrana-zdravje/alkohol.html – Nataša Nahtigal, dr. med., v članku z naslovom Alkohol in naše telo, navaja naslednje: »Ko alkohol pride v kri, deluje na centralni živčni sistem kot pomirjevalo; vpliva na govor, vid in usklajenost gibov. Vplivi alkohola se razlikujejo glede na količino zaužitega alkohola, čustvenega stanja in telesne teže uživalca, vsebnosti alkohola v pijači in količine hrane v želodcu. Po majhnih količinah alkohola oseba občuti ugodje in sprostitve. Po zaužitju velikih doz alkohola pa pride do pijanosti; nekateri ljudje so bolj odprti, drugi depresivni, agresivni ali sovražni. Ljudje pod vplivom alkohola niso sposobni "trezno" presoјati, ne zaznavajo več jasno, ne hodijo naravnost, motno vidijo in nejasno govorijo, so omotični, slabo*

jim je in lahko bruhajo. Prevelike količine alkohola pa lahko povzročijo tudi nezavest, prenehanje dihanja in s tem smrt.» Lahko bi rekli, da že zunanji videz, obnašanje in ravnanje posameznika nedvoumno ponujajo odgovor o očitni nezanesljivosti pri ravnanju z orožjem. **Pijana oseba ni sposobna treznega razmišljanja, zato obstaja upravičena domneva, da bo orožje zlorabila, nepredvidno ali nestrokovno uporabila, shranila ali prepustila osebi, ki ni upravičena do posesti orožja.** V takih primerih, ki so izjemno redki, izrek globe in začasen zaseg orožja na kraju kršitve vsekakor nista vprašljiva.

Veliko bolj problematični so primeri, ko policisti zgolj zaradi nekaterih indicij, ki so lahko tudi zavajajoči (rdečeličnost zaradi visokega krvnega tlaka, nezanesljiva hoja, videz raztresene osebe, prehlad, trema, ihtavost ipd.) sklepajo, da je lovec, ki prenaša ali nosi orožje pod vplivom alkohola. Še pogostejše so pomisleki, ko pri nadzoru cestnega prometa ugotovijo prisotnost alkohola s sredstvi in napravami v organizmu voznika (lovca, ki prenaša orožje), ki je še v dovoljenih mejah za vožnjo vozil (do vključno 0,50 grama alkohola na kilogram krvi ali do vključno 0,24 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka – drugi odstavek 105. člena ZPrCP). Takšne situacije razdvajajo strokovno in laično javnost in v ospredje postavljajo vprašanje, kaj je pravzaprav imel zakonodajalec v mislih, ko je v zakon zapisal prepoved, da se ne sme nositi ali prenašati orožja pod vplivom alkohola oziroma, zakaj je v Zakonu o

orožju uporabljen nedoločen pojem brez natančne merske enote.

Če bi sledili avtorju že omenjenega članka *Lovec, alkohol in orožje* o primerni razlagi 24. člena Zakona o orožju, da posameznik med nošenjem ali prenašanjem orožja »ne sme imeti v krvi ali v izdihanem zraku alkohola ...«, potem lahko pridemo do absurdnih situacij. Policist bi lahko zasegel lovsko orožje lovcu, ki je kot voznik v cestnem prometu »napihal« komaj zaznavno vrednost alkohola, recimo 0,10 miligrama na liter izdihanega zraka, čeprav je pravilno prenašal orožje, njegov videz, obnašanje in ravnanje pa z ničemer ne nakazujejo, da je pod vplivom alkohola.

Očitno zakonodajalec tega ni imel v mislih, sicer bi v ZORO predpisal, da posameznik med nošenjem in prenašanjem orožja ne sme imeti alkohola v organizmu oziroma bi navedel konkretno mersko enoto.

Vpliv alkohola, v pome- nu kršitve določil Zakona o orožju, je treba razumeti kompleksno, kot neko stanje, ki povzroči nerazsodno ravnanje posameznika oziroma očitno nezanesljivo ravnanje z orožjem. Lahko bi tudi dejali, da prisotnost alkohola v organizmu posameznika še ne pomeni, da je ta »pod vplivom alkohola«. Vpliv alkohola na posameznika je odvisen od mnogih dejavnikov, kot je razvidno iz prispevka **Nataše Nahtigal**, dr. med.

Po mojem trdnem prepričanju in strokovnih izkušnjah morajo policisti v takih »mejnih« primerih nedvoumno ugotoviti, ali prisotnost

alkohola vpliva na zanesljivo ravnanje pri ravnanju z orožjem. Ne nazadnje lahko to razumemo tudi iz zakonske dikcije: »Posameznik ne sme nositi ali prenašati orožja, kadar je **pod vplivom alkohola ali mamil oziroma v takšnem psihičnem stanju, da očitno ni več zanesljiv.**« **Ugotovitev, da je lovec storil prekršek po 24. členu Zakona o orožju s tem, da je nosil ali prenašal orožje pod vplivom alkohola, bodo policisti vsekakor brez težav utemeljili, če bodo pri postopku ugotovili, da zaradi takšnega stanja očitno ni bil več zanesljiv oziroma je opustil dolžnost posebno skrbnega ravnanja z orožjem in strelivom (posebna skrbnost pri ravnanju z orožjem se kaže v njegovi pravilni in strokovni uporabi, nošenju, prenašanju in shranjevanju ter prizadevanju, da je orožje v brezhibnem stanju – 22. člen Zakona o orožju).** Z nekaterimi ravnanji, ki so lahko tudi samostojne kršitve Zakona o orožju (nošenje orožja zunaj lovne površine ali na javnem kraju, s čimer povzročimo vznemirjenje pri ljudeh, orožje med prenašanjem ni v toku (embalaži) ali je napolnjeno, nezavarovano na vidnem mestu, v odkljenem vozilu, nepredvidna ali nepravilna uporaba orožja ipd.) bomo nedvoumno dali policistu povod, da bo pri zaznani prisotnosti alkohola vodil postopek v smeri sankcioniranja po 6. točki prvega odstavka 81. člena kazenskih določb, kjer je poleg globe predpisana stranska sankcija – odvzem orožja in streliva. To pomeni, da lahko lovec po pravnomočni odločbi, s katero je bil spoznan odgovornega za storitev prekrška, trajno izgubi pravico nad posestjo tega kosa lovskega orožja.

Takšno presojo vpliva alkohola na ravnanje posameznika poznamo tudi pri ugotavljanju drugih prekrškov in izvajanju pooblastil. Policist mora oceniti, ali obstajajo razlogi za pridržanje osebe, ki jo pod vplivom alkohola

la zaloti pri prekršku, **če je nevarnost, da bo še naprej delala prekrške** (drugi odstavek 109. člena Zakona o prekrških). Odgovorna oseba prepreči dostop osebi na javno prireditev, ki je vidno pod vplivom alkohola in **je pričakovati, da bo v takšnem stanju kršila red** (25. člen Zakona o javnih zbiranjih). Policist odstrani pešca, ki je očitno pod vplivom alkohola **in ovira ali ogroža cestni promet** (107. člen ZPrCP) ipd.

S tem prispevkom ne želim dati občutka bralcu, da morda zagovarjam uživanje alkoholnih pijač med lovci, ko prenašajo ali nosijo orožje. Ali morda, da se s primernim zagovorom lahko izognemo globi in ukrepu odvzema orožja, ki je resnično hud poseg v pridobljeno pravico do posesti in nenazadnje v lastninsko pravico. Želel sem le nekoliko osvetliti pomisleke, ki se porajajo zaradi različne razlage in ukrepanja prekrškovnih organov. Opisana tematika je še posebej zapletena zaradi posledic, ki lahko pridejo do izraza pri uveljavljanju pravic iz orožne zakonodaje. Pravnomočna odločba za kršitev materialnih določb 24. člena Zakona o orožju lahko pomembno vpliva na presojo upravnega organa, ki ugotavlja zanesljivost posameznika (14. in 16. člen ZORO) pri izdaji orožne listine, njenem podaljšanju ipd.

Naj končam s stavkom: »Alkohol in orožje ne gresta skupaj.« To mora biti nam lovcem temeljno vodilo, ko vzamemo lovsko puško iz zaklenjene omare in se podamo na zelene stečine.

Franci Koncilja

Pripis:

Glede navedene problematike je več kot očitno, da tudi organi nadzora o teh vprašanjih nimajo enotnega stališča. Zato je Komisija za lovsko strelstvo in lovsko orožje pri LZS zaprosila MNZ in Generalno policijsko upravo za pisno mnenje. Takoj ko nam bodo poslali kakršen koli odgovor, ga bomo posredovali uredništvu Lovca, ki bo z njim seznanilo bralce.

Bojan Breitenberger,
predsednik Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje

Foto: M. Avbarr

Možnosti izpopolnitve kontrolne metode v Sloveniji za še boljše upravljanje z divjadjo

Upravljanje z divjadjo po načelih kontrolne metode (t. i. adaptivno ali tudi kognitivno upravljanje) ima v Sloveniji že več kot 30-letno tradicijo; tudi zato se lahko ponasčamo z enim najbolj izpopolnjenih in kakovostnih sistemov upravljanja z divjadjo (in lovstva nasploh) v Evropi. Vendar je metoda celo v lovskih krogih pogosto premalo znana in slabo razumljena, zaradi česar je ponekod v praksi proces lovskoupravljaljskega načrtovanja še vedno relativno slabo sprejet. V prispevku zato pojasnjujemo načela delovanja kontrolne metode, njene prednosti in slabosti. Predstavljamo tudi raziskavo, v kateri bomo skušali kazalnike, ki jih uporabljamo v kontrolni metodi, racionalizirati z namenom dodatnega izboljšanja upravljanja divjadi v Sloveniji.

V preteklosti so upravljanje divjadi v največji meri določale različne človekove težnje, npr. želja po čim manjši številčnosti določenih vrst divjadi zaradi zmanjšanja škode v gozdarstvu in kmetijstvu na eni strani oziroma želja po loviščih, čim »bogatejših« z divjadjo, na drugi strani. V zadnjih

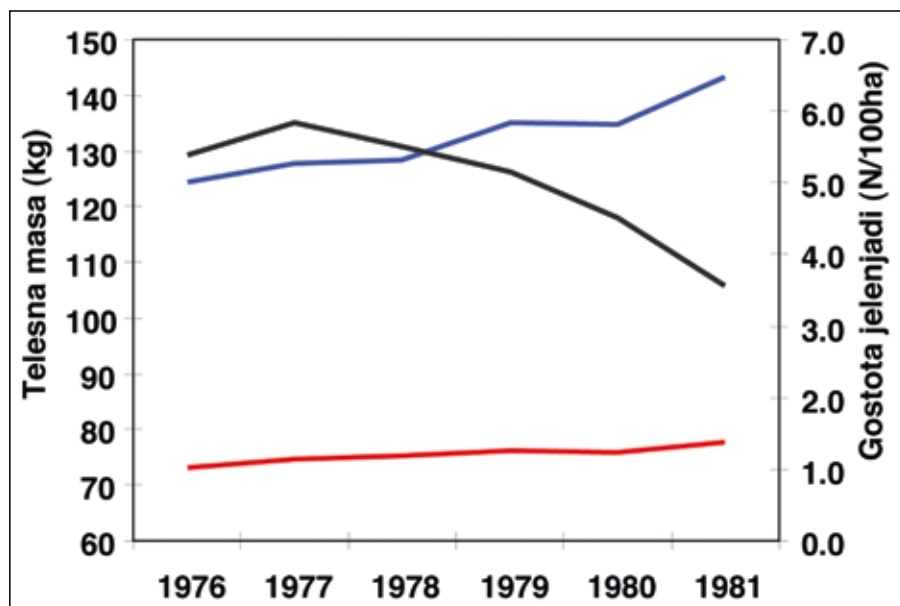
desetletjih pa sta lovska in gozdarska stroka spoznali, da mora biti številčnost divjadi usklajena z zmožnostmi okolja, kar pomeni znosne vplive divjadi na gozd in kmetijske površine, seveda ob hkratnem zagotavljanju pogojev za ohranitev vitalnih populacij divjadi in njihove razumne trajnostne rabe.

Pri nas so prvi poskusi zagotavljanja »uskrajene« številčnosti divjadi z njenim okoljem temeljili na t. i. bonitiranju lovišč. Glede na značilnosti lovišča (npr. vrstna sestava gozda, delež gozdnih in negozdnih površin, nadmorska višina) so upravljavci ocenjevali normirane (normalne, dopustne) gostote za vsako od vrst divjadi in jih primerjali z ocenjenimi dejanskimi gostotami (številčnostjo). Z ukrepi v populaciji določene vrste in v okolju so nato skušali približati dejansko gostoto normirani. Metoda je temeljila na domnevah, da zmoremo dobro oceniti številčnost divjadi na nekem območju in da so naša bonitiranja dobra. Obe predpostavki pa sta se v preteklosti že večkrat izkazali za povsem napačni. Številčnost divjadi večine vrst je namreč v gozdnatem okolju zaradi prikritega življenja, izogibanja človeku in gibanja na velikih območjih z enostavnimi metodami (npr. z opazovanjem in štetjem) nemogoče dovolj dobro (zanesljivo) oceniti. Mnoge razi-

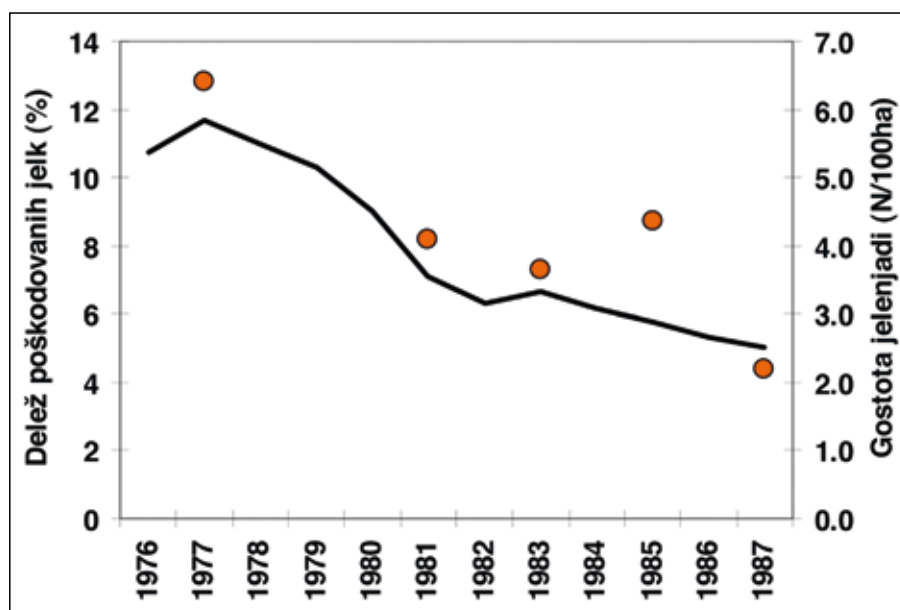
skave kažejo, da so še tako skrbne ocene številčnosti glede opažanja lahko celo za nekajkrat drugačne od dejanskih (v primeru srnjadi, npr., številčnost praviloma vedno podcenimo vsaj za 50 % in več!). Napake so lahko velike tudi pri bonitiranju, saj je kakovost prostora za neko vrsto odvisna od zapletenega prepleta živih in neživih dejavnikov okolja, kjer je naše znanje zelo omejeno. Poleg tega se okolje med leti lahko zelo spreminja (npr. obrodi drevesnih vrst, zaraščanje prostora, vremenske razlike med leti), sprememb pa ne znamo zadovoljivo vgraditi v bonitetne ocene. Končno na spreminjanje številčnosti vrst vplivajo procesi v populacijah (priseljevanje, odseljevanje, rodnost, naravna smrtnost), ki jih je prav tako zelo težko dovolj natančno oceniti.

V Sloveniji se je zato pri upravljanju z divjadjo uveljavila t. i. kontrolna metoda (Simonič, 1982), znana tudi pod imenom odzivno oz. adaptivno upravljanje (Adamič in Jerina, 2006). Metoda temelji na stalnem, vsakoletnem spremljanju kazalnikov stanja osebkov v populacijah divjadi in stanja njihovega okolja. Kazalniki v populacijah divjadi, ki jih spremljamo v Sloveniji, so predvsem telesne mase vseh vrst parkljaste divjadi, mase rogovja in trofejne vrednosti samcev vseh vrst iz družine jelenov. Kazalniki stanja okolja, ki dajo informacijo o usklajenosti populacij divjadi z zmožnostmi okolja, pa so: škoda oz. poškodbe od divjadi v gozdu (objednost mladja, lupljenje drevja) in škoda v kmetijskem prostoru (vrste, število in vrednost škode). S spremljanjem naštetih kazalnikov ugotavljamo, ali se obravnavana populacija približuje ali oddaljuje od nosilne zmogljivosti okolja (le-ta pomeni največjo možno gostoto/številčnost divjadi, ki jo okolje še prenese, ne da bi ob tem utrpelo trajne negativne posledice.) oz., ali se številčnost populacije povečuje ali zmanjšuje. Na podlagi ugotovitev načrtujemo ukrepe v populacijah divjadi (višina in struktura odvzema) in v njenem okolju (npr. zimska sečnja v območju zimovališč z namenom izboljšanja prehrane za velike rastlinojedce, vzdrževanje gozdnega roba). Z nadaljnjim (ponovnim) preverjanjem kazalnikov ugotavljamo ustreznost izvedenih ukrepov, ki jih po potrebi popravimo v naslednjem koraku. Gre torej za nenehnen proces spremljanja, učenja in popravljanja morebitnih napak.

Bistvena prednost kontrolne metode pred klasičnimi metodami načrtovanja (npr. bonitiranje) je njena racionalnost in enostavnost, saj zanjo ne potrebujemo zahtevnih in dragih ocen absolutne številčnosti divjadi, rodnosti, naravne smrtnosti in ocen nosilne zmogljivosti

Slika 1: V takratnem Gojitvenem lovišču Jelen - Snežnik se je kmalu po uvedbi kontrolne metode in povečanju odstrela jelenjadi (s 310 osebkov leta 1976 na 542 leta 1980 ob hkratnem načrtnem izboljšanju prehranske ponudbe v okolju) znatno zmanjšala gostota jelenjadi (črna črta), čemur je sledilo povečanje telesnih mas košut (rdeča črta) in jelenov (modra črta).

Slika 2: V enakem obdobju, ko se je v Gojitvenem lovišču Jelen - Snežnik gostota jelenjadi s 6 osebkov na 100 ha (leta 1977) zmanjšala na 2,5 osebka na 100 ha (leta 1987; črna črta), se je objednost jelke zmanjšala z 12,8 % na 4,4 % (rdeči krogi; povzeto po Klopčič in sod., 2009).

okolja. Hkrati s pomočjo kazalnikov spremljamo neposredne cilje upravljanja z divjadjo: vitalnost osebkov v populacijah, ki jo nakazujejo omenjeni biološki kazalniki (npr. telesne mase/teže), ekonomske učinke upravljanja (kažejo se, npr., v vrednosti trofej) in obseg neželenih vplivov divjadi v okolju (škoda v gozdu in v kmetijskem prostoru).

V Sloveniji sega začetek kontrolne metode pri upravljanju s populacijami divjadi v 70. leta prejšnjega stoletja. Na pobudo inž. A. Simoniča so leta 1976 v takratnem Notranjskem lovskogojitvenem območju prešli na gospodarje-

nje z divjadjo (predvsem jelenjadjo) s pomočjo kontrolne metode. Temu je v veliki meri botrovala pereča problematika neželenih vplivov divjadi v gozdu (težave z naravno obnovo gozda zaradi čezmerne objednosti mladja). Med merljivimi kazalniki, ki so jih spremljali za lovsko načrtovanje, so izbrali telesno težo, stopnjo oplojenosti košut in junic ter zdravstveno stanje odstreljenih živali. Stopnjo objednosti gozdnega mladja na mreži stalnih vzorčnih ploskev so izbrali kot ključno informacijo za spremljanje pritiskov rastlinojede divjadi na gozd. Že nekaj let po uveljavitvi sistema

kontrolne metode pri upravljanju z jelenjadjo je bilo zaznati povečanje telesnih mas (*slika 1*), povečanje stopnje oplodjenosti samic (zlasti junic) in splošno izboljšanje zdravstvenega stanja jelenjadi (Simonič, 1986), zmanjšanje stopnje objedenosti mladja (*slika 2*) in povečanje številčnosti mladja (Perko, 1986).

Pozneje se je načelo kontrolne metode v prilagojeni obliki uveljavilo pri upravljanju vseh vrst divjadi in tudi zavarovanih vrst na območju celotne Slovenije; zdaj je tak način načrtovanja in upravljanja tudi zakonsko predpisan (npr. Navodila za usmerjanje razvoja populacij divjadi (ZGS, 2011); Pravilnik o načrtih za upravljanje z gozdovi in upravljanjem z divjadjo (Ur. l. RS, 91/2010)). V Sloveniji je v preteklosti upravljanje po načelih kontrolne metode prešlo različne spremembe (npr. spreminjanje nabora kazalnikov) in doseglo nekatere pomembne pridobitve (npr. uvedba Osrednjega slovenskega registra velike lovnice divjadi in velikih zveri oz. informacijskih sistemov Lisjak ter XloV). V Sloveniji sistem upravljanja z divjadjo tudi po mnenju mednarodno uveljavljenih strokovnjakov (npr. Putman, 2008) velja za enega najbolj izpopolnjenih v Evropi.

Kljub številnim prednostim pa ima kontrolna metoda v sedANJI izvedbi tudi nekatere pomanjkljivosti, kot so: (i) nekateri kazalniki, ki se trenutno uporabljajo, so lahko bolj kot od populacijskih gostot oziroma usklajenosti divjadi z okoljem odvisni od nekaterih motečih dejavnikov; tako so, npr., mase rogovja srnjakov zelo odvisne od vremenskih razmer (število sončnih dni) v času rasti rogovja, za telesne mase pa je značilna zelo velika znotrajletna (sezonska) raznolikost; (ii) ne vemo, kako se kazalniki spreminjajo ob spreminjanju gostote divjadi od najmanjših gostot do dosežene nosilne zmogljivosti okolja. Tako, npr., ne vemo, ali se telesna masa z večanjem gostote določene vrste enakomerno zmanjšuje ali pa je morda nekaj časa nespremenjena in se hitro zmanjša šele, ko je gostota že blizu nosilne zmogljivosti okolja. Podobno velja tudi za večino drugih kazalnikov, ki jih uporabljamo pri nas in drugod po svetu (npr. dolžina in nekatere druge mere velikosti čeljustnic, dolžina piščali, indeks tolščavosti ledvic, vsebnost kostnega mozga, stopnja oplodjenosti samic, delež mladičev v populaciji itn.); (iii) ne vemo, v kolikšni meri na kazalnike vplivajo medletna nihanja dejavnikov okolja (npr. suše, ekstremne zime, obrodi drevesnih vrst); (iv) vhodni podatki so v primeru nekaterih kazalnikov nenatančni oz. so odvisni od značilnosti območja, kjer se zbirajo; tako je, npr., kazalnik »delež izgub v odvzemu«

odvisen od dostopnosti terena (vpliva na boljše/slabše evidentiranje izgub) in motiviranosti lovcev za evidentiranje izgub; (v) informacije, ki jih nakazujejo posamezni kazalniki, so lahko tudi nasprotujoče, vendar ne vemo, kateri kazalniki so bolj zanesljivi, kateri pa manj. (vi) Načini obdelave in prikazov kazalnikov so v praksi nedorečeni, med lovskoupravljavskimi območji pogosto različni, kar zmanjšuje vrednost uporabljenih podatkov in kontrolne metode kot načrtovalskega pristopa. Posledica vsega omenjenega so manj zanesljivi in manj kakovostni načrti, kot bi lahko bili. Vprašljiva je tudi primernost nabora in racionalnost uporabe vseh kazalnikov. Nekateri aktualni kazalniki so morda nepotrebni, po drugi strani pa bi bilo morda mogoče relativno preprosto in poceni pridobiti zanesljivejša kazalnike, od katerih nekatere že uporabljajo v nekaterih drugih evropskih državah.

Na Biotehniški fakulteti, Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, smo v sodelovanju z Inštitutom za ekološke raziskave ERICo Velenje oktobra 2011 začeli opravljati raziskave, v katerih bomo celostno proučili omenjeno problematiko, predlagali posodobitve

kontrolne metode in poskušali poskrbeti za njihovo vpeljavo v prakso. Raziskovalni projekt nosi naslov *Določitev najbolj primernih kazalnikov za spremljanje stanja populacij divjadi in njihovega okolja pri adaptivnem upravljanju*; sofinancirata ga Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS v okviru Ciljnega raziskovalnega programa *Zagotovimo si hrano za jutri*. V raziskavi se bomo osredotočili na naše domorodne prostoživeče parkljarje (srnjad, jelenjad, divji prašič, gams), saj je za te vrste sistem kontrolne metode najbolj razvit, poleg tega imamo zanje dovolj številčne in kakovostne podatke. In kar je najpomembnejše – te vrste so ključne v lovstvu in izstopajo tudi po splošnem ekološkem in gospodarskem pomenu.

Raziskava ima naslednje cilje:

(i) Določiti/oceniti indikatorske vrednosti vseh kazalnikov stanja populacij prostoživečih parkljarjev in njihovega okolja, ki se uporabljajo pri upravljanju s populacijami divjadi v Sloveniji: telesna masa živali, masa rogovja oz. trofejna vrednost, stopnja realizacije odstrela,

Foto: M. Artnak – Grča

deleži vzrokov izgub, objedenost gozdnega mladja, škoda v kmetijskem prostoru.

(ii) Določiti/oceniti indikatorske vrednosti nekaterih kazalnikov stanja populacij divjadi, ki se uporabljajo v svetu in bi jih lahko ob obstoječi organiziranosti lovstva brez večjih finančnih vložkov vpeljali tudi v Sloveniji. Tovrstna kazalnika sta, npr., dolžina (ali katera druga mera velikosti) spodnjih čeljusti parkljarjev in stopnja oplojenosti (zlasti mlajših) samic (ozimke/lanščakinje pri divjem prašiču in junice pri jelenjadi).

(iii) Oceniti, kako na nihanje vrednosti kazalnikov vplivajo spreminjajoči se okoljski dejavniki, kot so, npr., višina snežne odeje pozimi, suše poleti, obrodi drevesnih vrst.

(iv) Na temelju rezultatov ciljev (i) in (ii) bomo določili nabor najprimernejših kazalnikov stanja populacij divjadi ter njihovega okolja in za te kazalnike strnili informacije o njihovih pričakovanih odzivih ob spreminjanju populacijskih gostot. Na temelju rezultatov cilja (iv) bomo za te kazalnike pripravili strnjen pregled največjih možnih letnih nihanj zaradi nihanja okoljskih dejavnikov. Za predlagani nabor najprimernejših kazalnikov bomo pripravili tudi metodologijo njihovega zbiranja in analize.

(v) Zaradi čim učinkovitejšega prenosa ugotovitev v prakso bomo rezul-

tate predstavili v obliki izobraževanj in delavnic za načrtovalce in upravljavce ter v obliki več strokovnih in poljudnih prispevkov.

Uspešno opravljanje kontrolne metode in s tem kakovostnega upravljanja z divjadjo, ki bo v korist divjadi, okolju in seveda tudi lovstvu, je skupna naloga in izziv lovcev, načrtovalcev in raziskovalcev. Ravno lovci pri tem opravimo oz. opravite glavnino dela. Poleg vsakodnevnih naporov v lovišču je pomemben prispevek lovstva in lovcev k trajnostnemu ter vedno boljšemu upravljanju s populacijami tudi kakovostno zbiranje podatkov in sodelovanje pri (v zadnjem času k sreči vedno številnejših) raziskavah divjadi. Kakovost podatkov, ki jih v procesu načrtovanja in upravljanja zbira lovstvo v Sloveniji, je na splošno na zelo visoki ravni. Kljub temu pa bi bilo mogoče in potrebno posamezne aktivnosti še izboljšati. Zlasti pomembno je dosledno in poenoteno evidentiranje telesnih mas izločene divjadi, evidentiranje najdenih izgub, navajanje točnega spola odvzetih živali (predvsem pri izgubah), natančno umeščanje lokacij odvzetih živali v kvadrante kilometrske mreže ter natančno prilaganje čeljustnic osebkom, ki jim dejansko pripadajo (preprečevanje pomotoma napačno dodeljenih čeljustnic na kategorizacijah). Na teh znakih nam-

reč temelji kontrolna metoda in s tem tudi odločitve pri upravljanju.

V januarski številki Lovca smo upravljavce lovišč že povabili k sodelovanju v pričujoči raziskavi. Vabilo se je nanašalo na zbiranje rodil samic divjega prašiča (vseh starostnih kategorij) z namenom ugotavljanja reprodukcije pri tej živalski vrsti. Z zbiranjem bomo nadaljevali tudi prihodnjo lovno sezono; v mesecih november in december 2012 bomo začeli tudi z analizami oplojenosti jelenjadi glede na analize rodil košut in junic. Vse upravljavce lovišč, ki bi bili pri tem pripravljeni sodelovati in pomagati, ponovno prosimo, naj se obrnejo na Inštitut za ekološke raziskave ERICo Velenje (dr. Ida Jelenko; telefon: 041 358 854, e-naslov: ida.jelenko@erico.si), Biotehniška fakulteta (Matija Stergar; telefon: 031 311 388; e-naslov: matija.stergar@bf.uni-lj.si) ali na zunanjega sodelavca, mag. Jerneja Marolta (telefon: 041/809-735, e-naslov: jernej.marolt@gov.si). Dodatne informacije o vsebini celotnega projekta lahko dobite pri vodji, doc. dr. Klemenu Jerini (klemen.jerina@bf.uni-lj.si).

**Matija Stergar⁽¹⁾, Boštjan Pokorny⁽²⁾,
Ida Jelenko⁽²⁾, Klemen Jerina⁽¹⁾**

⁽¹⁾ Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire

⁽²⁾ ERICo Velenje, Inštitut za ekološke raziskave

Spremljanje zdravstvenega stanja divjadi v Sloveniji v letu 2011

Foto: T. Velikonja

obolenjem v naravi hitro pogine in jih lovci navadno ne najdejo.

Prav zaradi biotske pestrosti, številnih obolenj, ki lahko prizadenejo divjad, ter zoonoz je divjad posebno področje v veterinarski medicini, kjer s stalnim spremljanjem njihovega zdravstvenega stanja ugotavljamo povzročitelje, pre-

Srna; fibromi na nogi

Proučevanje bolezni pri divjih živalih je razmeroma mlada disciplina v primerjavi s proučevanjem bolezni in povzročiteljev pri ljudeh in domačih živalih. Večji premik in organiziranost področja segata v leto 1951 z ustanovitvijo *Združenja za bolezni pri divjih živalih*. V zadnjih dveh desetletjih se je področje pospešeno razvijalo, saj zdaj divjad velja za pomembnega neposrednega in posrednega (klop) prenašalca različnih povzročiteljev bolezni na druge divje in domače živali in na človeka. Prenos je lahko neposreden s stikom ali pa prek gostiteljev (glodavci, členonožci). V zadnjem obdobju ugotavljamo številna obolenja, ki se prenašajo med istimi (npr. EBHS pri poljskem zajcu) ali različnimi živalskimi vrstami (Aujeszkijeva bolezen pri prašičih in mesojedih) ali pa se pojavljajo celo zoonoze (tuberkuloza, bruceloza, ehinokokoza). Najbolj znani prenašalec povzročiteljev bolezni na človeka v Sloveniji je klop, ki prenaša bakterije, viruse in protozoje, ki pri človeku povzročajo nevarne bolezni (npr. borelijoza, klopni meningoencefalitis, erlihioza, babezioza). Dejanski vir povzročiteljev bolezni, ki jih prenaša klop, pa so številne divje živalske vrste, ki jim po navadi omenjeni povzročitelji ne škodijo. Pri razvoju bolezni pri divjadi, v primerjavi z domačimi živalmi, imajo pomembno vlogo tudi vplivi okolja, ki jih človek pogosto spregleda ali zanemara. Prav zaradi škodljivih vplivov na okolje (npr. one-

Srna; zagozden poginjen plod

snaževanje s težkimi kovinami, onesnaženost zraka in vode), ki se pri divjadi kažejo v različnih oblikah obolenj (npr. povečana pojavnost tumorjev), postajajo te živali pomemben kazalnik stanja in sprememb v okolju (bioindikatorji). Večletno spremljanje pojava tumorjev pri divjih in domačih živalih kaže na veliko obremenjenost okolja z rakotvornimi (kancerogenimi) snovmi. Pri divjih živalih pridobimo primeren vzorec naključno, saj večina živali s takšnim

Srna; celjenje zlomljene stegnice

Srna; vnetje mlečne žleze

virusne bolezni, metabolne bolezni (acidoza) ter novotvorbe (fibromi). V nekaterih primerih nismo mogli določiti vzroka pogina.

Opažamo povečanje zajedavskih pljučnic pri divjih prežvekovalcih in velik odstotek živali, pozitivnih na pljučne zajedavce. Lani smo prvič ugotovili zajedavca vrste *Angiostrongylus vasorum* pri jazbecu. Zajedavec se pojavlja v srcu in pljučnih arterijah predvsem pri mesojedih živalih in jazbecu. Tudi letos je bila ugotovljena. Za vse primere je bila zna-

niti s kraja nesreče, zato je na mestu pogina/odstrela težko oceniti primarni vzrok. Pri milejših udarcih nastanejo raztrgani organi ali žile, zaradi katerih živali lahko pobegnejo s kraja poškodbe, vendar kljub temu zaradi notranjih krvavitev pozneje poginejo oz. so tako zelo prizadete, da jih je treba odstreliti.

Pri divjadi kot vzrok pogina ugotavljamo tudi infekcijske bolezni. Mikrobiološke preiskave pogosto otežuje starost materiala zaradi intenzivnega razmnoževanja predvsem črevesnih bakterij, ki zakrijejo primarnega povzročitelja. V letu 2011 smo ugotavljali predvsem mikroorganizme, ki povzročajo pljučnice ali sepse. Pri lisici smo iz pljuč prvič izolirali bakterijo *Streptococcus canis*. *S. canis* je lahko del normalne mikroflore organizma, vendar v določenih razmerah lahko povzroči tudi pljučnico. Pri lisicah se takšna okužba pojavlja redko in je tudi v tem primeru verjetno splet okoliščin.

Pri gamsu smo postavili sum na kužni ektim. Bolezen se kaže s simptomi, podobnimi papilomatozi. To je bolezen kože, ki jo povzročajo virusi iz družine poxivirusov. Ugotovljena je pri divjih in

Gams; sum na kužni ektim

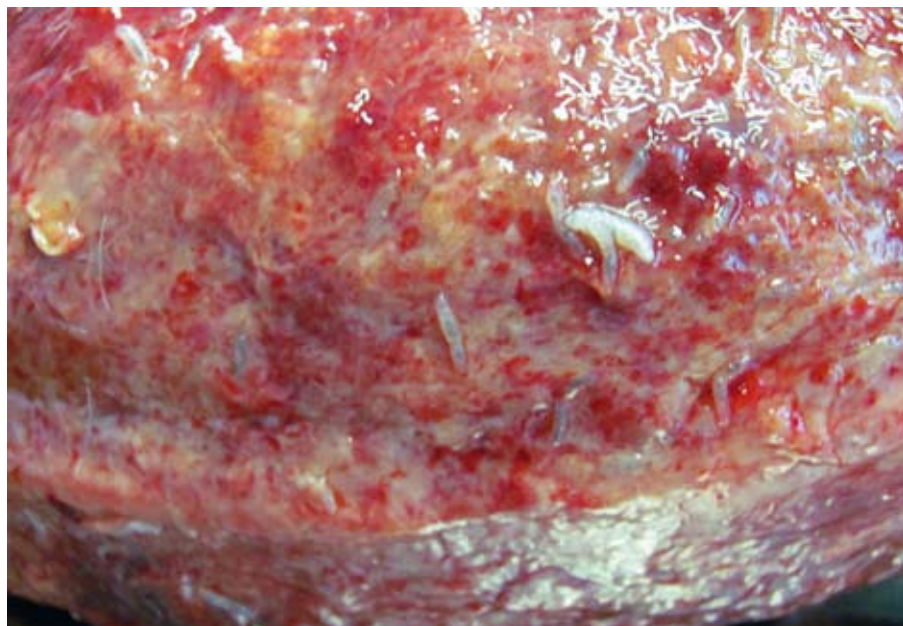
prečujemo njihovo širjenje in ob morebitnem izbruhu opravimo načrt izkoreninjanja bolezni.

Aktualna problematika v letu 2011

Na Veterinarski fakulteti v Ljubljani smo v letu 2011 opravili osemindeset patoanatomskih pregledov trupel ali organov divjadi iz trintridesetih različnih lovskih družin (LD) (**Preglednica I**). V pregled smo dobili šest različnih živalskih vrst (srnjad, gams, jelenjad, lisica, jazbec, kuna) različne starosti in spolov, med katerimi ima srnjad največji delež.

Vzroke pogina ali bolezni najdene ali odstreljene divjadi ugotavljamo na vzorcih, poslanih iz različnih LD ali lokalnih veterinarskih ambulant, ki so prejele vzorce od LD. Pri svojem delu uporabljamo akreditirane in validirane metode, s katerimi je mogoče z veliko zanesljivostjo ugotavljati vzroke pogina oziroma oslabelosti živali. Za določitev diagnoze uporabljamo, odvisno od primera, eno ali več diagnostičnih metod, med katerimi so najpogostejše patoanatomska sekcija, mikrobiološke, parazitološke in patohistološke preiskave ter različne meritve.

Kot vzrok pogina v letu 2011 ugotavljamo različne vrste zajedavcev, travme (predvsem zaradi trka s prevoznimi sredstvi), sledijo različne bakterijske in

Srna; kožna zoljavost z vnetjem podkožja

čilna izredno močna garjavost oz. veliko zajedavcev v pregledanem materialu. Ugotavljamo tudi množično invazijo s kožnimi zolji in posledično močan odziv organizma. Pri hudih invazijah nastaja – zaradi delovanja ličink zoljev in reakcije podkožnega tkiva – večja količina rumene želatinozne snovi, ki ji pravimo »butcher's jelly« oz. mesarjev žele.

Lani smo v primerjavi s prejšnjimi leti ugotavljali veliko povečanje poginov zaradi mehaničnih poškodb. Nekaterim živalim kljub poškodbam uspe pobeg-

Srna; zajedavci (*Haemonchus spp.*) v siriščniku

domačih živalih, lahko se prenese tudi na človeka, ki dela z okuženimi živalmi. Obolenost je velika zlasti pri malih prežvekovalcih (gamsi, mufloni), smrtnost pa majhna. Za zanesljivo potrditev okužbe bi bila potrebna elektronska

mikroskopska preiskava, ki pa jo zaradi visokih stroškov preiskave opravljamo, ko je na voljo več vzorcev.

Tudi letos ugotavljamo novotvorbe, predvsem fibropapilome. Nastanek novotvorb povzročajo okužba z virusi iz dru-

žine *Papillomaviridae*. Ko živali okužbo prebolijo, razvijejo imunost.

Pri nekaterih primerih ni bilo mogoče ugotoviti vzroka pogina ali slabega zdravstvenega stanja. V takih primerih je bila opravljena vsa dostopna diagnostika (sekcija, parazitološka in mikrobiološka preiskava, patohistologija) in posamično še nekatere druge dodatne preiskave (npr. diagnostika na prisotnost protiteles proti parvovirusu), s katerimi pa vseeno nismo mogli ugotoviti vzroka bolezni. V nekaterih primerih dodatne preiskave niso mogoče zaradi starosti materiala, v nekaterih primerih pa bomo specifične preiskave, zaradi velikih stroškov posamezne preiskave, opravili pozneje, ko bo na voljo več vzorcev. V ta namen vzorce primerno shranimo.

Preglednica 1: Spremljanje zdravstvenega stanja divjadi v Sloveniji v letu 2011

Lovska družina	Žival	Vzorec	Mesec	Diagnoza
Idrija	gams	koža	jan.	mehanična poškodba
Mirna	jelen	truplo	jan.	neznan vzrok pogina (našli: kožna zoljavost, zajedavci, stare meh. poš.)
Čezsoča	gams ♂	koža	jan.	gnojno vnetje v kombinaciji z alergijo ali metabolno mot.
Nanos	gams	koža	jan.	neg. na garje, bakterije in glivice (verjetno alergija, metabolne mot.)
Vipava	gams ♂	truplo	feb.	parazitarna pljučnica
Hruševje	gams ♂	truplo	mar.	mehanična poškodba in zajedavci
Šmarna gora	lisjak	truplo	apr.	pljučnica; steklina neg.
Šmarna gora	lisica	truplo	apr.	pljučnica (<i>Streptococcus canis</i>); steklina neg.
Rakovnik - Škofljica	srnjak	truplo	apr.	mehanična poškodba in posamezni zajedavci; steklina neg.
Škofljica	jazbec ♂	truplo	maj	verjetno virus; bakter., paraz., parvoviroza in steklina neg.
Šmarna gora	jazbec ♂	truplo	maj	pljučnica (<i>Pasteurella multocida</i>)
Črna jama	lisica	truplo	maj	mehanična poškodba (ugriz); paraz. neg., steklina neg.
Vrhnika	jazbec ♀	truplo	jun.	parazitarna pljučnica (<i>Angiostrongylus vasorum</i>), steklina neg.
Suha krajina	srnjak	truplo	jun.	zunani in črevesni zajedavci; steklina neg.
Škofljica	srnjak	truplo	jun.	zunani, pljučni in črevesni zajedavci
Sela pri Kamniku	srnjak	truplo	jun.	Zunani, pljučni in črevesni zajedavci
Škofljica	srna	truplo	jun.	Zastoj plodu, sepsa (<i>Escherichia coli</i>), vnetje ledvic; steklina neg.
Toplice	srnjak	truplo	jul.	znakov obolenja nismo našli; steklina neg.
Taborska jama	srna	truplo	avg.	kronični mastitis
Tomišelj	jazbec ♂	truplo	avg.	znakov obolenja nismo našli, zajedavci in steklina neg.
Ormož	srnjak	noga	avg.	stara mehanična poškodba (rtg slikanje)
Lukovica	srnjak	truplo	avg.	črevesni zajedavci in ledvično vnetje
Boštanj	srna	truplo	avg.	črevesni zajedavci
Raka	srna	truplo	sep.	fibrom (benigni tumor), zunanji zajedavci
Bovec	gams ♂	koža	sep.	garje poz.
Bovec	gams ♂	koža	sep.	garje in glivice neg.
Bovec	gams ♀	koža	okt.	papilomatoza, garje in glivice neg.; sum na kužni ektim
Tolmin	gams ♂	oko	avg.	stara meh. poškodba
Škofja Loka	srnjak	truplo	avg.	zunani in črevesni zajedavci
Škofljica	srnjak	truplo	okt.	zajedavci neg., sum na virozo
Sela pri Kamniku	srnjak	truplo	sept.	kisla indigestija, posamezni zajedavci
Kranjska Gora	jelen	organi	okt.	zajedavska pljučnica in vnetje jeter
Zagorje	srnjak	kost	sept.	mehanična poškodba
Škofljica	srnjak	truplo	okt.	zajedavska pljučnica
Rogatec	srna	truplo	okt.	črevesni zajedavci
Jelenk	gams ♀	truplo	okt.	infekcija (okužba potrebušnice)
Bovec	gams	koža	okt.	garje in glivice neg.
Škofljica	srna	truplo	okt.	zajedavska pljučnica in črevesni zajedavci
Golavabuka	srnjak	truplo	okt.	pljučnica
Vojkovo - Podnanos	srnjak	truplo	nov.	verjetno alimentarna zastropitev
Planina	kuna b. ♂	truplo	nov.	mehanična poškodba
Planina	košuta	organi	nov.	vnetje jeter (stara poškodba z zajedavci)
Planina	srnjak	organi	nov.	zajedavska pljučnica
Bovec	gams	koža	nov.	garje poz.
Log pod Mangartom	gams	koža	nov.	garje poz.
Dolce - Komen	srna	truplo	nov.	kožna zoljavost
Planina	srna	organi	dec.	pljučni zajedavci
Planina	srna	organi	dec.	pljučni zajedavci

Opozorilo

Lani je poginilo nenavadno veliko jazbecov in lisic, zato vam svetujemo, da v loviščih poopravite kontrolo v loviščih. Če opazite oslabiljene živali, živali z vidnimi zunanji spremembami ali živali s spremenjenim obnašanjem, jih odstrelite in nam jih čim prej pošljite v pregled na Veterinarsko fakulteto. Prav tako bodite pozorni na morebitne pogine. Zaradi morebitne nevarnosti prenosa različnih bolezni divjadi (zoonoze) na ljudi ter zanesljivejših rezultatov diagnostičnih preiskav vam svetujemo, da v pregled pošiljate zaprta oz. neočiščena trupla v najkrajšem času in da pri ravnanju s trupli, ki jih nameravate poslati v preiskavo, če je le mogoče, uporabljate zaščitne rokavice. Če svežega trupla ni mogoče dostaviti v krajšem časovnem obdobju (približno dva dni), vas prosimo, da truplo zamrznete.

Gorazd Vengušt, Diana Žele

Univerza v Ljubljani,

Veterinarska fakulteta,

Inštitut za zdravstveno varstvo in

gojitev divjih živali, rib in čebel,

Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana

(Viri so na voljo pri avtorjih.)

Objavljenje fotografije so last Inštituta za zdravstveno varstvo in gojitev divjih živali, rib in čebel.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se Lovski zvezi Slovenije, ki ves čas tesno sodeluje z Veterinarsko fakulteto in omogoča neprekinjeno spremljanje zdravstvenega stanja divjadi. Prav tako velja zahvala vsem LD in posameznikom, ki v preiskave pošiljate material in nam tako omogočate pregled nad dogajanjem na področju patologije divjih živali.

Prodaja trofejnih delov in mesa rjavega medveda v Sloveniji

Varstveni status rjavega medveda

Rjavi medved (*Ursus arctos*) je zavarovan z domačo, evropsko in mednarodno zakonodajo. Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah¹ (v nadaljevanju: Uredba) ga z uvrstitvijo v poglavje A priloge 1 vključuje med ogrožene in mednarodno varovane vrste živali. Zavarovan je tudi s Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (**t. i. Washingtonska konvencija ali konvencija CITES**), pri čemer je evropska populacija navedena na njenem Dodatku II. V okviru veljavnega skupnega evropskega pravnega reda, na podlagi katerega se izvaja konvencijo CITES, pa

¹ Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – OdIUS, 96/08, 36/09 in 102/11)

je vrsta strogo zavarovana (na Prilogi A).

Varstveni režim

Živali vrst iz poglavja A, priloge 1, Uredbe je prepovedano zavestno poškodovati, zastrupiti, usmrtiti, odvzeti iz narave, loviti, ujeti ali vzemirjati. Omejeno je tudi zadrževanje v ujetništvu žive živali, odvzete iz narave, ter posedovanje, prevažanje, prenašanje, prodaja in zamenjava mrtvih živali. Ne glede na prepovedi pa se lahko v primerih, ki jih določa Uredba, prepovedana ravnanja izjemoma odobri (**mrtve živali vrste rjavega medveda, njihove dele in izdelke iz njih se lahko tudi prodaja**).

Sprememba Uredbe o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah (Uradni list, št. 102/2011), ki je bila na Vladi RS sprejeta decembra 2011, **omogoča prodajo**

mrtvih osebkov rjavih medvedov, njihovih delov ali izdelkov iz njih, če so bili odvzeti iz narave v skladu s predpisi; praviloma so to pravilniki MOP o odvzemu (odstrelu) rjavega medveda in dovoljenja Agencije Republike Slovenije za okolje (v nadaljevanju: ARSO) za t. i. izredne odstrel. **Pred izpeljavo postopkov prodaje si mora imetnik rjavega medveda** (ko je osebek rjavega medveda odvzet iz narave v skladu s predpisi; primarno lastnik/imetnik postane upravljalca lovišča) **vneprej pridobiti dovoljenje/potrdilo, ki ga izda ARSO**.

Določba glede prepovedi prodaje, zamenjave ali ponujanja za prodajo ali zamenjavo živih ali mrtvih živali zavarovanih živalskih vrst je bila v Uredbo vključena leta 2004 na podlagi stališč Evropske komisije o načinu razume-

vanja Direktive o habitatih². Zadnja sprememba Uredbe, ki v Sloveniji dovoljuje trgovino z mrtvim medvedom, temelji na pobudah Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) in Lovske zveze Slovenije (LZS) za spremembo ter na strokovnem mnenju Univerze v Ljubljani, Biotehniške fakultete o potrebnosti pravne ureditve prometa z mesom rjavega medveda pod posebnimi pogoji.

Poseganje v populacijo rjavega medveda

Odvzem rjavega medveda iz narave je v Republiki Sloveniji dovoljen, če ni druge možnosti in če ne škoduje ohranitvi ugodnega stanja populacije. Obseg in prostorsko ter časovno razporeditev selektivnega in omejenega odvzema rjavega medveda iz

² Direktiva o habitatih - Direktiva Sveta 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst

narave na letni ravni se določa s **Pravilnikom o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave (v nadaljevanju: Pravilnik)**, ki ga izda Ministrstvo za okolje in prostor. V skladu s Pravilnikom odvzem opravijo upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom. Odvzem rjavega medveda iz narave je v skladu z Uredbo v izrednih primerih (t. i. »izredni odstrel«) mogoč tudi z dovoljenjem ARSO, zlasti kadar gre za zagotavljanje zdravja in varnosti ljudi ter preprečitve resne škode na premoženju.

Omejitve pri prodaji in izjeme, ki jih določa Evropska unija

Predpisi Evropske unije, ki urejajo trgovino z ogroženimi vrstami, preprečujejo kupovati, ponujati v odkup, pridobivati v komercialne namene,

javno prikazovati v komercialne namene, uporabljati za komercialno korist ter prodajati, posedovati za prodajo, ponujati za prodajo ali prevažati za prodajo strogo zavarovane vrste živali (iz priloge A), kamor je uvrščena tudi vrsta rjavi medved. **Prodaja se izjemoma dovoli tako, da se za vsak primer posebej izda dovoljenje v ta namen.**

Postopek pridobitve dovoljenja/potrdila za prodajo mrtvih rjavih medvedov

Preden upravljavec (lovska družina ali lovišče s posebnim namenom) opravi prodajo mesa ali lovske trofeje in zanje izda račun, si mora pridobiti ti dovoljenje/potrdilo ARSO. Pri tem ni pomembno, ali je kupec član iste ali druge lovske organizacije oziroma je tuj državljan. Prodati je mogoče vsako trofejo (tudi starejšo),

če si lastnik zanjo predhodno pridobi dovoljenje.

Ker sta medvedje meso in kožuh po odstrelu zelo hitro pokvarljiva, veterinarska zakonodaja pa ne dovoljuje odiranja na terenu oziroma zamrzovanja mesa pred veterinarsko sanitarnim pregledom, se **trup po odvzemu meritev in vzorcev s strani pooblaščenca ZGS lahko nemudoma prepelje v obrat za obdelavo mesa divjadi, kjer se pregleda, izkoži in obdela.** Kupec mesa takoj javi prodajalcu (LD, LPN) neto odkupno težo medveda, ki jo mora prodajalec vpisati na vlogo za pridobitev dovoljenja/potrdila. Do pridobitve potrdila velja, da je trup v začasni hrambi pri kupcu mesa in ne predmet trgovanja. **Ko prodajalec (LD ali LPN) pridobi potrdilo, ga mora v izvirniku poslati kupcu mesa skupaj z izstavljenim računom.**

Dovoljenje/potrdilo za vsako nadaljnjo prodajo mesa, delov ali izdelkov si morajo v nadaljevanju pridobiti tudi odkupovalci, gostilne ali trgovci. V povezavi s slednjim je v pripravi sprememba Uredbe o ravnanju in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 39/08 in 106/10), ki bo za maloprodajo (predvsem v gostinskih obratih) omogočila vnaprej izdana dovoljenja za večkratno prodajo majhnih količin živil iz rjavega medveda.

Začetek postopka

Postopek pridobitve dovoljenja/potrdila za prodajo se začne z vložitvijo vloge na ARSO. Vlogo je treba vložiti pisno ali ustno na zapisnik. Za lažjo izpolnitev je vloga oblikovana tudi na obrazcu. Ker gre za dovoljenje, ki jih predpisuje evropska zakonodaja, sta oblika in

EVROPSKA SKUPNOST			
3	1. Vrsta: Zavod za gozdove Slovenije, OE Kočevje Lovišče s posebnim namenom Medved Reška cesta 35 1330 Kočevje	POTRDILO Se ne uporablja (za uradno Evropsko akvizicijo)	
	2. Dovoljen kraj izvoza za žive osebnosti vrst iz priloge A	3. Uradno organ (izdajatelj) AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ODRŽLJIVO KISLOVARNIŠTVO Reška cesta 35, 1330 Kočevje T: 01 478 40 00 F: 01 478 40 02 E: go.uro@goz.si www.goz.si	
	4. Opis osebkov (skupaj s oznakami, splošno, datum rojstva za žive živali): meso (MEA) - 30 kg, 1 osebek trofeja (TRO) koža in lobanja	5. Naložba (kg) A. Količina T. Dovoljen v CITES II U. Določa poreklo Slovenija V. Določa državo Slovenija	6. Datum izdaje
	16. Znanstveno ime vrste <i>Ursus arctos</i>	17. Določa ime vrste Rjavi medved	18. Datum izdaje
3	19. Določa ime vrste Rjavi medved	20. Datum izdaje	
21. Določa ime vrste <i>Ursus arctos</i>			
22. Določa ime vrste Rjavi medved			
23. Prosim za izjemo (navedite dovoljenje/potrdilo, iz katerih izvira živa žival):			
Opombe (npr. o namenu mesa, podatki o živali za žive osebnosti, itd.)			
Prilagam potrebno dokazno dokumentacijo in izjavljam, da se vsi navedeni podatki po moji najboljši vednosti in prepričanju izjemno pravilno izjavljam, da vloga za dovoljenje/potrdilo za navadno osebnosti da jih ne bi bila sprejeta. I declare that an applicant for a permit/certificate for live animals was not previously rejected.			
Zive živali se bodo prevažale skladno s Smernicami CITES za prevoz živih prosto živečih živali in njihovo prepravo na prevoz ali, pri letalskem prevozu, s predpisi o živih živalih, ki jih je objavila Mednarodna združenja za varstvo ptic (IATA). Live animals will be transported in compliance with the CITES Guidelines for the Transport and Preparation for Shipment of Live Wild Animals or, in the case of air transport, the Live Animals Regulations published by the International Air Transport Association (IATA).			
Podpis / Signature odgovorna oseba vložnika Ljubljana, 1. 2. 2012			
Kraj in datum / Place and date			

Slika 1A: Primer izpolnjene vloge za potrdilo

EVROPSKA SKUPNOST / EUROPEAN COMMUNITY		
5	1. Vrsta / Certificate: Zavod za gozdove Slovenije, OE Kočevje Lovišče s posebnim namenom Medved Reška cesta 35 1330 Kočevje	
	2. Dovoljen kraj izvoza za žive osebnosti vrst iz priloge A / Location at which live specimens of Annex A species will be kept: 3. Dovoljen organ (izdajatelj) / Issuing Management Authority: AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ODRŽLJIVO KISLOVARNIŠTVO Reška cesta 35, 1330 Kočevje T: 01 478 40 00 F: 01 478 40 02 E: go.uro@goz.si www.goz.si	
	4. Opis osebkov (skupaj s oznakami, splošno, datum rojstva za žive živali): (Description of specimens (incl. marks, sexratio of both for live animals): lovska trofeja (TRO) - 1x koža, 1x lobanja, 1x spelnost kost	5. Naložba (kg) / Net mass (kg): A. Količina / Quantity T. Določa v CITES / CITES Appendix: II U. Določa poreklo / CC Annex: A V. Določa državo / Country of origin: Slovenija W. Namen / Purpose: H
	16. Znanstveno ime vrste / Scientific name of species: <i>Ursus arctos</i>	17. Določa ime vrste / Common name of species: Rjavi medved
21. Določa ime vrste / Scientific name of species: <i>Ursus arctos</i>		
22. Določa ime vrste / Common name of species: Rjavi medved		
23. Prosim za izjemo (navedite dovoljenje/potrdilo, iz katerih izvira živa žival): / I request a permit/certificate for live animals if:		
Opombe (npr. o namenu mesa, podatki o živali za žive osebnosti, itd.) / Remarks (e.g. on purpose of introduction, details of anatomical for live specimens, etc.):		
Prilagam potrebno dokazno dokumentacijo in izjavljam, da se vsi navedeni podatki po moji najboljši vednosti in prepričanju izjemno pravilno izjavljam, da vloga za dovoljenje/potrdilo za navadno osebnosti da jih ne bi bila sprejeta. I attach the necessary documentary evidence and declare that all the particulars provided are to the best of my knowledge and belief correct. I declare that an applicant for a permit/certificate for the above specimens was not previously rejected.		
Zive živali se bodo prevažale skladno s Smernicami CITES za prevoz živih prosto živečih živali in njihovo prepravo na prevoz ali, pri letalskem prevozu, s predpisi o živih živalih, ki jih je objavila Mednarodna združenja za varstvo ptic (IATA). Live animals will be transported in compliance with the CITES Guidelines for the Transport and Preparation for Shipment of Live Wild Animals or, in the case of air transport, the Live Animals Regulations published by the International Air Transport Association (IATA).		
Podpis / Signature odgovorna oseba vložnika Ljubljana, 1. 2. 2012		
Kraj in datum / Place and date		

Slika 1B: Primer izpolnjene vloge za izvozno dovoljenje CITES

EVROPSKA SKUPNOST		
1. Ime Zavod za goščevje Slovenije, OE Kočevje Lovišče s posebnim namenom Medved Reška cesta 35 1330 Kočevje Slovenija	POTRDILO Se ne uporablja zunaj Evropske skupnosti	Šifra 1251 PEU-0060
2. Dovoljen kraj lovskega ali druge vrste vidi v prilogi A.	3. Upravni organ izdajatelj REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO IN RURALNO AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE Vojkova 10, 1000 Ljubljana T: 01 478 40 00 F: 01 478 40 02 E: go@arso.gov.si www.arso.gov.si	
4. Opis vsebine (vrste) z oznakami, specifični, skupni ali poseben namen za (še) živali Meso, MEA 1 oseba/ki specifičen datum pridobitve / date of acquisition: 1.1.2012 lokacija odvzema / location where the specimen has been taken from the wild: LPN Medved / Hrvatsko Rog	5. Vrsta mesa (kg) 30	6. Količina 1 oseba/ki
7. Določba o CITES II	8. Priloga o ES A	9. Vrsta W
10. Datum prevzema Slovenija	11. Šifra izdajatelja UL RS 76/11*	12. Datum izpisa
13. Datum oddaje	14. Šifra dokumenta	15. Datum izpisa
16. Zapisnik o sprejetih ukrepih Rjavi medved	17. Za izpis upravnih osebkov je v tem postopku, da: ☐ so bili odvzeti iz naravnih stališč z zaščitnimi, ki velja v državi izdajatelj ☐ so bili odvzeti ali so predlagani in bi bili prevzeti s strani države z zaščitnimi, ki velja v državi izdajatelj ☐ so bili odvzeti in gredo v uporabo ali umetno vzrejeni ☐ so bili pridobljeni v Sloveniji ali so bili vzgojeni v državi z zaščitnimi (CITES) št. 32082 pred 1. januarjem 1987 ☐ so bili pridobljeni v Sloveniji ali so bili vzgojeni v državi z zaščitnimi (CITES) št. 32082 pred 1. januarjem 1987 ☐ so bili pridobljeni v Sloveniji ali so bili vzgojeni v državi z zaščitnimi (CITES) št. 32082 pred 1. januarjem 1987 ☐ so bili pridobljeni v državi članici izdajatelja ali so bili vzgojeni v državi članici izdajatelja (CITES) št. 32087 ali 32082 ali CITES na tem seznamu ☐ bodo upravniki za nepravilno in pravnomočno ali nepravnomočno pridobitev ali odvzem ali v druge neveljavne namene	
18. Namen tega tega dokumenta je: ☐ prejeti, da je bil osebki, ki se bo (pravilno) označil, pridobil osebki z dovoljenjem izdajatelja o vrsti, skupni vrsti ☒ osebki vrste v prilogi A iz priložnosti, ki se navadno ne komercialno izvažajo v Slovenijo (CITES) št. 32087 ☐ osebki vrste vrste v prilogi A iz priložnosti, ki se navadno ne komercialno izvažajo v Slovenijo (CITES) št. 32087		
19. Priložni papir *Pravilnik o spremembah Pravilnika o odvzemu osebkih vrst rjavega medveda (Ursus arctos) in volka (Canis lupus) iz narave (Uradni list RS, št. 76/11) / "Rules amending the Rules on the taking of Brown Bear (Ursus arctos) and Wolf (Canis lupus) from the wild (Official Journal of the RS, No 76/11) ☐ Priložni osebki so iz vrste iz lista I (skupni osebki) (CITES) št. 32082		

Slika 2A. Potrdilo za prodajo mesa v Sloveniji

EVROPSKA SKUPNOST		
1. Ime Zavod za goščevje Slovenije, OE Kočevje Lovišče s posebnim namenom Medved Reška cesta 35 1330 Kočevje Slovenija	POTRDILO Se ne uporablja zunaj Evropske skupnosti	Šifra 1251 PEU-0061
2. Dovoljen kraj lovskega ali druge vrste vidi v prilogi A.	3. Upravni organ izdajatelj REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO IN RURALNO AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE Vojkova 10, 1000 Ljubljana T: 01 478 40 00 F: 01 478 40 02 E: go@arso.gov.si www.arso.gov.si	
4. Opis vsebine (vrste) z oznakami, specifični, skupni ali poseben namen za (še) živali Trofej, TRO skin (MS), skull (MS) spall (MS), natural male, skull (MS) (age 1-6) / part skull (MS) datum pridobitve / date of acquisition: 1.1.2012 lokacija odvzema / location where the specimen has been taken from the wild: vrste iz lista I, LPN Medved / Hrvatsko Rog	5. Vrsta mesa (kg) Trofej, TRO	6. Količina 1 osebki
7. Določba o CITES II	8. Priloga o ES A	9. Vrsta W
10. Datum prevzema Slovenija	11. Šifra izdajatelja UL RS 76/11*	12. Datum izpisa
13. Datum oddaje	14. Šifra dokumenta	15. Datum izpisa
16. Zapisnik o sprejetih ukrepih Rjavi medved	17. Za izpis upravnih osebkov je v tem postopku, da: ☐ so bili odvzeti iz naravnih stališč z zaščitnimi, ki velja v državi izdajatelj ☐ so bili odvzeti ali so predlagani in bi bili prevzeti s strani države z zaščitnimi, ki velja v državi izdajatelj ☐ so bili odvzeti in gredo v uporabo ali umetno vzrejeni ☐ so bili pridobljeni v Sloveniji ali so bili vzgojeni v državi z zaščitnimi (CITES) št. 32082 ☐ so bili pridobljeni v Sloveniji ali so bili vzgojeni v državi z zaščitnimi (CITES) št. 32082 pred 1. januarjem 1987 ☐ so bili pridobljeni v Sloveniji ali so bili vzgojeni v državi z zaščitnimi (CITES) št. 32082 pred 1. januarjem 1987 ☐ so bili pridobljeni v državi članici izdajatelja ali so bili vzgojeni v državi članici izdajatelja (CITES) št. 32087 ali 32082 ali CITES na tem seznamu ☐ bodo upravniki za nepravilno in pravnomočno ali nepravnomočno pridobitev ali odvzem ali v druge neveljavne namene	
18. Namen tega tega dokumenta je: ☐ prejeti, da je bil osebki, ki se bo (pravilno) označil, pridobil osebki z dovoljenjem izdajatelja o vrsti, skupni vrsti ☒ osebki vrste v prilogi A iz priložnosti, ki se navadno ne komercialno izvažajo v Slovenijo (CITES) št. 32087 ☐ osebki vrste vrste v prilogi A iz priložnosti, ki se navadno ne komercialno izvažajo v Slovenijo (CITES) št. 32087		
19. Priložni papir *Pravilnik o spremembah Pravilnika o odvzemu osebkih vrst rjavega medveda (Ursus arctos) in volka (Canis lupus) iz narave (Uradni list RS, št. 76/11) / "Rules amending the Rules on the taking of Brown Bear (Ursus arctos) and Wolf (Canis lupus) from the wild (Official Journal of the RS, No 76/11) ☐ Priložni osebki so iz vrste iz lista I (skupni osebki) (CITES) št. 32082		

Slika 2B. Potrdilo za prodajo lovske trofeje v Sloveniji

vsebinsko dovoljenj in obrazcev vlog notni v vseh državah članicah Evropske unije. Primera izpolnjenih vlog za prodajo v Sloveniji ali v druge države članice EU in za prodajo v države zunaj območja Evropske unije sta priloga tega besedila (sliki 1A in 1B).

Obrazec vloge za prodajo v Sloveniji ali v druge države članice EU je objavljen na spletni strani ARSO:

http://www.arso.gov.si/narava/konvencija%20CITES/dovoljenja%20in%20potrdila/EU_potrdilo.html

Če bo prodaja opravljena v države zunaj območja Evropske unije, se uporabi obrazec za pridobitev izvoznega dovoljenja CITES:

http://www.arso.gov.si/narava/konvencija%20CITES/dovoljenja%20in%20potrdila/uvoz_izvoz_uvoz.html

Po dogovoru med MOP, ARSO, ZGS in LZS bo vloga LD oz. LPN dostavil ter nudil tehnično pomoč pri izpolnitvi

Foto: M. Artnak – Grča

vloge pooblaščenec ZGS ob izmeri medveda in odvzemu vzorcev.

Popolna vloga mora imeti poleg izpolnjenega obrazca tudi vsa potrebna dokazila. **Vlogi morajo biti priložena dokazila o zakoniti pridobitvi (kopija zapisnika ZGS o odvzemu velikih zveri),** že prej izdano potrdilo za prodajo osebkov ali druga dokazila o zakoniti pridobitvi, če osebki ni bil odvzet iz narave na območju Republike Slovenije (uvozno dovoljenje ali potrdilo, izdano v drugi državi članici EU) **ter dokazilo o plačani upravni taksi. Upravna taksa znaša 22,66 evra in jo je treba plačati na področju javnih finančnih prihodkov z nazivom Upravne takse – državne in na številko računa: 0110 0100 0315 637 z navedbo reference 11 25232-7111002-35600012.** Če je znano, da je prodaja namenjena v drugo državo, je treba to navesti v vlogi. Za prodajo trofej, pridobljenih pred letom 2004, se kot

dokazilo o zakoniti pridobitvi šteje podpisana izjava imetnika o kraju in času (datum, leto) pridobitve rjavega medveda.

Z eno vlogo (in eno plačano takso) prosilec lahko zaprosi za izdajo več dovoljenj/potrdil. Npr: ena vloga se lahko nanaša na ločeno prodajo mesa in trofeje dvema ali več različnim kupcem in tudi hkrati za enega ali več medvedov skupaj. Prosilec mora paziti, da hkrati uporabi obrazec vloge za pridobitev potrdila in dovoljenje CITES za izvoz, če v isti vlogi prosi za obe vrsti dovoljenj.

Za izdajo dovoljenj je krajeno pristojen upravni organ države članice Evropske unije, kjer oseba živi; v Sloveniji je to ARSO. **Izpolnjeno in podpisano vlogo z dokazili je treba poslati na naslov Agencija RS za okolje, Vojkova 1b, 1000 Ljubljana.**

Nadaljevanje in zaključek postopka

Po prejemu vloge ARSO preveri, če je le-ta popolna. Če vloga ni popolna, ARSO prosilca pisno zaprosi za dopolnitev. **Od datuma prejema popolne vloge ARSO najpozneje v 30 dneh izda in vlagatelju pošlje izvornik dovoljenja/potrdila.** Število (eno ali več) izdanih dovoljenj je odvisno od zahtevka na vlogi.

Uporaba in veljavnost potrdila/dovoljenja

Potrdilo je veljavno samo na območju Evropske unije in je praviloma veljavno za eno prodajo. Lahko se uporablja za več prodaj, kadar je to navedeno na potrdilu (polje 20), in se nadaljnje prodaje nanašajo na celotno, na potrdilu navedeno količino (*Sliki 2A in 2B*). **Izvornik potrdila je treba izročiti kupcu (mesa in/ali trofeje).** Dokler vsebina na dovoljenju ustreza dejanskemu stanju, dovoljenje ostane v veljavi.

Kadar se izda potrdilo za prodajo v drugo državo članico EU, je njegova veljavnost omejena le na ta posel prenosa. Za nadaljnje prodaje v drugi državi člani-

Slika 3. Izvozno dovoljenje CITES za lovsko trofejo

ci je v tej državi članici treba zaprositi za novo dovoljenje, obstoječe pa izročiti upravnemu organu te države članice.

Ob izvozu v države zunaj EU je treba na carinskem uradu predložiti dovoljenje CITES. Veljavnost izvoznega dovoljenja je omejena na šest mesecev. Dovoljenje je sestavljeno iz treh kopij. Pošiljko spremljata izvornik in rumena kopija, zeleno kopijo zadrži carina (*Slika 3*). Imetnik izvoznega dovoljenja mora na naslov ARSO vrniti izvornik in vse kopije pretečenih, neuporabljenih ali neveljavnih izvoznih dovoljenj.

Morebitni posebni primeri trgovanja z rjavim medvedom v praksi in obvezni načini ravnanja upravljavcev lovišč/LPN

Upravljavci lovišč/LPN morajo z vlogo predhodno pridobiti dovoljenja/potrdila, npr. za trofejo tudi v primeru, če je kupec lovec - uplenitelj član lovske organizacije kjer koli v Sloveniji, pa mu je LD/

LPN trofejo zaračunal z izdajo računa.

Upravljavci lovišč/LPN morajo z vlogo pridobiti dovoljenja/potrdila, npr. za trofejo tudi v primeru, če je kupec lovec - uplenitelj član njegove matične lovske organizacije, pa mu je LD/LPN trofejo zaračunal z izdajo računa.

Upravljavci lovišč/LPN morajo z vlogo pridobiti dovoljenja/potrdila npr. za meso tudi v primeru, če je (so) kupec(i) mesa lovec(i) član(i) njegove matične lovske organizacije, pa so mu(jim) v LD/LPN meso zaračunali z izdajo računa.

Stik (pomoč) v primeru nejasnosti, dvomov in težav

V primeru nejasnosti, dvomov in težav glede trgovanja z rjavim medvedom si podrobnejša navodila in obrazce lahko ogledate na spletni strani ARSO (<http://www.arso.gov.si/narava/konvencija%20CITES/>) oziroma se z vprašanji obrnete na:

Agencija RS za okolje, Vojkova 1b, 1000 Ljubljana ali na e-naslov: cites.arso@gov.si

Za pomoč pri izpolnjevanju vloge za dovoljenja/potrdila se obrnite na **pooblaščenca Zavoda za gozdove Slovenije.**

Za vse medvede, ki so bili predmet trgovanja od izdaje Pravilnika o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave (Ur. l. RS, št. 76/2011) do izida spremembe Uredbe je treba urediti potrebno dokumentacijo oz. pridobiti potrebna dovoljenja za nazaj.

Operativno postopkovno navodilo za upravljavce lovišč/LPN za trgovanje z rjavim medvedom:

1. Po odstrelu rjavega medveda je treba žival izmeriti in odvzeti vzorce, kar stori pooblaščenec ZGS.

2. Medveda lahko takoj po meritvah pošljemo na veterinarsko-sanitarni pregled, izkoženje in obdelavo in takrat še ni predmet trgovanja.

3. Pooblaščenec ZGS ob opravljanju meritev vroči upravljavcu lovišča/LPN vlogo za pridobitev dovoljenja/potrdila ARSO za trgovanje in jo izpolni skupaj z njim.

4. Upravljavec lovišča/LPN za izpolnitev dela vloge za trgovanje z mesom pridobi neto odkupno količino mesa od odkupovalca in jo vpiše na vlogo.

5. Za popolno vlogo je treba k obrazcu priložiti dokazila – zapisnik ZGS o odvzemu rjavega medveda in potrdilo o plačani upravni taksi.

6. Upravljavec vloge z dokazili pošlje na naslov: Agencija RS za okolje, Vojkova 1b, 1000 Ljubljana.

7. Po prejetju dovoljenj(a)/potrdil(a) ga v originalu izroči kupcem.

8. Kupcem se izstavi račun za meso in/ali trofejo.

**Mag. Urška Mavrič,
Marko Jonozovič²**

¹ Agencija RS za okolje, Sektor za ohranjanje narave

² Zavod za gozdove Slovenije, Oddelek za gozdne živali in lovstvo

Vodilno oko

Uspešni tekmovalni strelci na glinaste golobe in lovci na pernato divjad in strelci z risanico na premikajoče se cilje (pogonski lov na parkljasto divjad) svojo »obrt« obvladajo do popolnosti. A ta prispevek ni namenjen njim, temveč naj služi za razjasnitev pojma in pomena »vodilnega očesa«, ki je večini lovcev neznan. Nanj me je opozoril lovec dr. B. K., ki je v svoji dolgoletni lovski karieri uplenil 900 fazanov, 400 rac, 72 zajcev, 54 jerebic, 3 gosi, 435 pižmovk (od tega s puško približno 150, preostale je ujel s pastmi) idr. Od parkljaste divjadi je uplenil več sto glav srnjadi (od tega samo s puško v kalibru 5,6 x 50 Mag. 304 glave), 21 gamsov, 4 jelene, 5 divjih prašičev idr. Natančno lovčevu statistiko navajam samo zato, da vemo, da gre za lovca z bogatimi lovskostrelskimi izkušnjami, ki si jih je natančno beležil. Sam pravi, da je šele precej pozno – vendar ne prepozno – spoznal, da je njegovo vodilno oko levo oko, čeprav je desničar in strelja z desne rame in da je porabil dosti časa in truda (in študija tuje strelske literature, ker domače nimamo), da je izpopolnil svoje strelsko znanje do take mere, da je bil s svojim streljanjem na lovu zadovoljen. Kljub visokim letom (krepko čez osemdeset) še naprej pridno vadi na strelišču za glinaste golobe. Ni kaj, posnemanja vredno! Tematika se navezuje tudi na moj prispevek z naslovom *Za res dober pogled!*, objavljen v Lovcu, št. 5/2011. Pri streljanju z lovskim orožjem nas namreč ne omejujejo le napačne vida (predvsem kratkovidnost v kombinaciji z daljnovidnostjo oziroma starovidnostjo), temveč moramo upoštevati tudi druge, sicer genetsko pogojene danosti, kakršna je, npr., prevladujoče (dominantno) ali vodilno strelčevo oko. Pri streljanju s šibrenico (in tudi risanico, o tem več pozneje!) je pomembno opozoriti,

Foto: I. Pičulin

Z refleksno merilno napravo (kolimatorsko merilno napravo, »rdečo piko«) merimo z obema odprtima očesoma, kot to počneta lovec in lovka na fotografiji. Omogoča hitro in natančno merjenje na krajših strelnih razdaljah (do približno 60 m), na mirujoče in hitro premikajoče se cilje. Merjenje z njo je mogoče samo podnevi, v nastajajočem mraku pa tako dolgo, dokler je cilj še viden s prostim očesom. Naprava je predvsem primerna za strelce z napakami vida (kombinacija kratkovidnosti in dalekovidnosti oziroma starovidnosti), ki ne morejo zanesljivo meriti preko kobilice in muhe.

da mora strellec pri merjenju oziroma streljanju imeti pogled stalno usmerjen v cilj. Pogoj za zanesljiv zadetek je namreč v cilj uprt strelčev pogled; še preden priličimo puško v ramo, s pogledom že spremljamo cilj. Pri streljanju s šibrenico je to še posebno pomembno, ker ne uporabljamo ali pa ni dovoljeno uporabljati strelnega daljnogleda ali refleksne merilne naprave. Torej ne ciljati! *Kdor cilja, je že zgrešil!* Tudi pri streljanju z risanico je pomemben stalno v cilj uprt pogled, če namreč želimo zadeti premikajoči se cilj, premikajočo se

divjad. Pri streljanju na mirujočo tarčo na strelišču lahko poljubno, mnogokrat, pomerimo vzdolž osi: kobilica (zadnji merk) – muha (sprednji merk) – cilj ali če streljamo s strelnim daljnogledom: merilni križ – cilj in če v pravem trenutku še pravilno, brez zamika, sprožimo, bo strel zanesljiv. Pri streljanju na premikajoči se cilj, ko se gibljeta cilj in puška, pa je lahko in tudi naj bi bil strelčev pogled usmerjen le v eno točko, to je v cilj. Čeprav je slišati zapleteno, podobno ravnamo tudi pri vsakdanjih opravilih. Tako, npr., pri vožnji

avtomobila ne gledamo v volan, temveč na cesto, pri zabijanju žeblja ne v kladivo, temveč na glavico žeblja, pri igranju tenisa ne gledamo v lopar, temveč v cilj, kamor želimo odbiti teniško žogico, itn. Podobno je pri streljanju: učitelj streljanja na premikajoče se cilje (npr. pri streljanju s šibrenico na glinaste golobe) mora »učenca«, ki ga uči pravilno streljati, prepričati oz. prisiliti, da svojega pogleda ne usmerja na muho na koncu puškinih cevi, temveč na cilj – glinastega goloba. V takem primeru se torej »normalno gledanje« razlikuje od strelčevega, ki mora gledati »naprej« – v cilj. Pri takšnem načinu gledanja oziroma merjenja igra odločilno vlogo **vodilno oko**. Ljudje smo ali (večinoma) desničarji ali pa (v manjšini) levičarji – ne po političnem prepričanju, temveč po telesnih značilnostih. Podobno je tudi z našimi očmi. Vsak izmed nas ima eno oko vodilno v primerjavi z drugim, kar pomeni, da s tem očesom prednostno usmerjamo pogled. Oboje je gensko pogojeno in z vajo tega ni mogoče spremeniti. V vsakdanjem življenju se niti ne zavedamo pomena vodilnega očesa, pri merjenju z odprtimi merilnimi napravami: kobilica – muha ali pa pri streljanju s šibrenico: le muha oziroma šibika – kadar streljamo na tak način, da gledamo z obema očesoma – pa je pomembno, da strelcev, katero je njegovo vodilno oko! Če smo desničarji, to pomeni, da je desna roka močnejša in z njo opravljamo večino grobih in finih ročnih opravil, je v takem primeru za strelca idealno, če je tudi njegovo desno oko vodilno. Strellec desničar tudi puško prislanja ob desno rame. Obratno velja za strelca levičarja. Pri nekaterih ljudeh pa je mogoča t. i. navzkrižna prevlada ali dominanca: pri desničarju je vodilno levo oko, pri levičarju pa desno. Z obema odprtima očesoma

lahko uspešno meri samo desničar, ki puško prislanja na desno ramo in je njegovo vodilno oko desno, in levičar, ki puško prislanja na levo ramo in je njegovo vodilno oko levo oko. Pri navzkrižni prevladi pa je v primeru, če želimo streljati z obema odprtima očesoma, mogoče, da »narobe dominantnemu očesu« zmanjšamo prevlado na tak način, da na strelska očala nalepimo neprosojno nalepko pred očesno zenico (pupilo) v položaju prilične puške. Na tak način ostane prostorsko gledanje neokrnjeno. Če ste s šibrenico ali risanico (prek kobilice in muhe) navajeni streljati na tak način, da pri merjenju zamižite na eno oko (npr. desničar, ki puško prislanja na desno rame, meri z desnim očesom in zamiži z levim) in če na strelišču in na lovu uspešno zadevate, ni nobene potrebe, da bi zamenjali svoj strelski stil! Razen v primeru, če je strelčevo vodilno oko slabovidno. V takem primeru pomaga po strelčevih merah izdelano zavito ortopedsko kopito. Tako lahko desničar, ki puško prislanja na desno rame, kot mu tudi sicer ustreza, meri z levim, neprevladujočim očesom. Za tak primer obstaja tudi možnost, da strelec strelja z leve rame in meri z levim očesom, vendar poznavalci takega načina ne priporočajo!

Kako lahko sami ugotovimo, katero oko je vodilno? Z obema odprtima očesoma »pomerimo« z iztegnjenim palcem desne ali leve roke na približno štiri metre oddaljen cilj, npr. na vtičnico na steni, in nato zamižimo z levim očesom. Če ostane naš palec še na cilju, je naše vodilno oko desno. Če nato zamižimo z desnim očesom, se palec navidezno premakne v stran od cilja, kajti vaš palec v cilj usmerja desno oko. Podobno je pri merjenju s puško prek kobilice in muhe. Pri streljanju z refleksno merilno napravo ali s pomočjo strelnega daljnogleda vodilno oko ne igra nobene vloge! »Rdeča pika« ali merilni križ v strelnem daljnogledu sta namreč

na cilj usmerjana z očesom na tisti strani, na kateri strelec prislanja puško: na desni z desnim očesom in na levi z levim.

Za strel na premikajočo se divjad je na kratkih strelnih daljavah primerna **odprta merilna naprava**, in sicer velika in dobro vidna svetleča muha, ki jo na cilj namerjamo prek ustreznega širokega izreza kobilice. V novejšem času pa se vse bolj uveljavlja trapezasta ali trikotna kobilica, na katero pri merjenju na cilj »nasadimo« grobo in dobro vidno svetlečo muho. Prednost odprtih merilnih naprav na lovskih risanicah je predvsem ta, da z njo lahko hitro pomerimo na premikajoči se cilj, da je vedno pri roki, je poceni in neodvisna od baterijskega napajanja. Če smo vajeni meriti z obema odprtima očesoma, pa širše vidno polje in boljša globinska ostrina merjenja omogočata tudi varnejše streljanje. Vendar merjenje prek muhe in kobilice terja veliko vaje na strelišču. Za manj izkušene strelce in tiste z napakami vida (kratkovidnost, dalekovidnost oz. starovidnost) je 25-metrška strelna daljava že zgornja meja za zanesljivo lovsko rabo. Morebiti se vam dozdeva, da je to kratka daljava; preizkusite se z vašo lovsko risanico na strelišču najprej na mirujočo in nato še na premikajočo se tarčo! Pri nabavi nove risanice, npr. sodobne repetirke, moramo vedeti, da so le redki proizvajalci, ki z zadetki na priloženi preizkusni tarči jamčijo, da je puška z ustreznim strelivom (naveden proizvajalec streliva, masa krogle v gramih in vrsta krogle) pristreljena prek kobilice in muhe z nekajcentimetrskim nadstrelom na 50-metrski razdalji.

Refleksne merilne naprave (imenovane tudi odsevni namerilniki, kolimatorske merilne naprave, merilne naprave z rdečo piko, angl. Red dot) imajo namesto nitnega križa, ki je običajen pri strelnih daljnogledih, nameščeno »rdečo piko«, ki je lahko tudi zelene ali rumene barve.

Praviloma refleksne merilne naprave navidezno ne povečujejo predmetov (imajo 1-kratno povečavo). Konstrukcija tovrstnih merilnih naprav omogoča hitro in natančno merjenje na krajših strelnih razdaljah na hitro gibajoče se cilje. Ciljamo z obema odprtima očesoma; na tak način je omogočeno globinsko gledanje in široko vidno polje. Uporaba je mogoča predvsem podnevi, v nastajajočem mraku pa tako dolgo, dokler je cilj še viden s prostim očesom.

Po naših lovskih predpisih je uporaba refleksnih merilnih naprav dovoljena (za razliko od laserskih merilnih naprav, naprav za nočno gledanje ali pa na orožje montiranih svetilk!).

Strelni daljnogledi so najbolj uporabljene optične merilne naprave, predvsem kot pripomoček za streljanje z lovsko risanico. Merjenje z njimi je – v primerjavi z merjenjem z odprtimi merilnimi napravami – preprosto in natančno, saj je treba merilni križ strelnega daljnogleda samo »pokriti« oziroma »poravnati« s ciljem, ki je tudi navidezno povečan oziroma približan in tudi v mraku mnogo bolj viden kot s prostim očesom. Za streljanje na premikajoče se cilje so primerni **strelni daljnogledi s spremenljivo, variabilno povečavo**. Za lov na pogonu je zelo priljubljen strelni daljnogled s spremenljivo povečavo 1,25 – 4 x. Spodnja nastavitev povečave ni izbrana naključno, pri 1-kratni povečavi namreč nastane t. i. »tunelski učinek«, ki namerjeni objekt (cilj) navidezno pomanjša; takega učinka ni, če povečamo stopnjo povečave za 0,25-krat. Čim večja je povečava strelnega daljnogleda, tem ožje je njegovo vidno polje in tem manj je tak daljnogled primeren za streljanje na premikajoče se cilje (divjad), kot je to primer na pogonu. Prednost manjše povečave ni le širše strelčevo vidno polje, temveč tudi v večja globinska ostrina gledanja. Pri 1,5-kratni nastavitvi povečave lahko ostro pomerimo na cilj že z

razdalje 1 m naprej, pri 6-kratni nastavitvi pa šele od 10 m naprej. Prednost gledanja in merjenja z obema očesoma je mogoče izkoristiti le za območje do največ 1,5-kratne povečave, ker lahko na tak način zaobjamemo tudi robno polje daljnogleda. To zagotavlja večjo varnost pri lovu, pri večjih povečavah to namreč ni mogoče. Strelec mora s puško na premikajoči se cilj pomeriti v delu sekunde. Če ima torej puško opremljeno s strelnim daljnogledom, mora ta biti montiran na puško na tak način, da strelcu ustrezata očesna razdalja in višina montaže. Zato je tako pomembno, da kopito puške, skupaj z montažo optičnih merilnih naprav, čim bolj natančno ustreza strelčevim meram.

Ker imajo strelci, starejši od 45 let, praviloma že težave z očmi – ponavadi zaradi kombinacije napake vida: starovidnost - kratkovidnost – in zato ne morejo dovolj natančno meriti z odprtimi merilnimi napravami, je priporočljivo, da si risanico za pogonski lov opremijo s strelnim daljnogledom s spremenljivo povečavo, npr. naslednjih povečevalnih območij: 1,1 – 4 x 24 mm, 1,5 – 6 x 42 mm ipd., po možnosti še z osvetljenim merilnim križem ali refleksno merilno napravo (kolimatorska merilna naprava, »rdeča pika«). Z obema optičnima pripomočkoma lahko merimo z obema odprtima očesoma, kar zagotavlja tudi večjo varnost na lovu zaradi širšega vidnega polja in stereo vida (globinskega gledanja).

V tujini, npr. v sosednji Avstriji, Nemčiji in predvsem v Veliki Britaniji, se mladi lovci strelci lahko naučijo strelskih veščin v strelskih šolah, starejši pa svoje strelsko znanje lahko ustrezno izpopolnijo. Pri nas zaenkrat še nimamo take možnosti, bi se pa lahko tudi kateri slovenski lovec usmeril v to vrsto podjetniške dejavnosti, kajti lovcev s pomanjkljivim strelskim znanjem nas je (pre)več!

Pa dober pogled z enim ali obema očesoma!

Prof. dr. Mirko Tratnik

Kaj je Janez Vajkard Valvasor pisal o divjadi in lovstvu v Slavi vojvodine Kranjske

(Nadaljevanje)

6.

O gozdovih na Srednjem Kranjskem

V 1. delu 2. knjige Valvasor opisuje Kočevsko, nato pa velikost in število »divjin« na Kranjskem. To so večji gozdni kompleksi, ki jih našteva in opisuje njihove zanimivosti, zlasti vrste drevja in divjadi, ki se pojavljajo v njih, povzema podatke o zanimivih dogodkih med lovom ipd.

Mag. Jernej Marolt

1. del, 2. knjiga: O gozdovih na Srednjem Kranjskem (SVK, str.: 218 in 285. do 286.)

Kočevje:

Gottscheer Bodem (Hotscheuie), Kočevsko polje, leži okoli mesta Kočevje in tvori celo grofijo. Tod živijo tako imenovani Kočevjarji, o katerih bomo na drugem mestu povedali več. Na tem polju leži mnogo velikih hribov in mnogo velikih gozdnatih divjin; vendar pa je tu tudi kar nekaj čudovito cvetočih in bogato blagoslovljenih plodnih dolin. Vsako leto tu pridelajo mogočno veliko prosa, ovs, pa tudi precej dobre turščice ali koruze. Vendar imajo samo en pridelek v letu. Ajda (ali kot jo imenujejo na Kranjskem po nemško Heiden) tu ne uspeva. Toda to pomanjkanje je nebo zelo bogato nadoknadiilo na drugem mestu, in sicer ne le pri rastočem pridelku, temveč tudi pri pernatih hrani in jedi. Na tem polju je prepelica na take kupe, v tako ogromnih količinah, da je blagopokojni knez Auersperg v treh tednih ženitve prepelice dobil preko tri tisoč prepelice. V letu 1666 je nekdo, ki je bil prisoten pri tej ženitvi prepelice in je bil zelo prizadeven, poslal na cesarski dvor specifikacijo, kaj je grof Wolff Engelbrecht Auersperg, kranjski deželni glavar blaženega spomina, nalovil v treh tednih, namreč:

prepelic 2259.
gozdnih jerebov 120.
jerebic 26.

Je pa tod tudi sicer vsa mogoča druga perjad, razen tega pa še vse mogoče druge lovne živali, kot je divjad, pa tudi ribe in raki. Tu raste poleg tega še izredno veliko gob tiste vrste, ki jih imenujemo mavrahi (*Maurachen* ali *Morcheln*). Skratka, kar si lahko usta poželi in zahtevajo od rastoče narave, vse to je vložila v to polje kot svojo zakladnico in vanjo od časa do časa poseže in potegne z milo roko kaj na dan.

Gozd pri soteski:

Ainöder Wald (Sateiske borst), Soteški boršt, je zelo velik in lep gozd, ki je zavzel visok hrib in se razteza vse do reke Krke, pa grozotno visoko v hrib. Najbolj je poraščen z bukvami, jelkami in smrekami in vzdržuje mnogo velike in male divjadi, na primer jelene, srne, divje prašiče, medvede, volkove, lisice, zajce, pa še vsa mogoča perjad, med njo tudi divje peteline in gozdne jerebe.

Fridrihštajnski gozd:

Friedrichsteiner Wald, Fridrihštajnski gozd, daje streho številni rdeči in črni divjadi. Leži na Kočevskem, blizu mesta Kočevje, in pošilja korenine svojih bukev, smrek, jelk in drugih dreves v visok hrib.

Hinterwald:

Hinterwald prav tako leži na Kočevskem in ima tako drevje kot divjad enako kot prejšnji.

Kočevski Rog:

Horen-Wald, Rog, ki se prav tako nahaja na Kočevskem, lahko primerjamo s prejšnjima dvema.

Javornik:

Jauernig, Javornik, stoji na visokem hribu pri Cerkniškem jezeru in je mogočen gozd, velik in divji, v katerem je najti zelo obsežne divjine. Sestavljajo ga jelke, smreke in bukke. Ima pa tudi precej golobjih votlin, v katerih se pozimi zadržujejo divji golobi. O teh golobjih votlinah bomo še posebej poročali pozneje. Tudi sicer živi v tem gozdu različna divjad.

Kotel:

Kassel-Wald, (Koten) Kotel, leži čisto blizu Turjaka, samo slabe četrte ure od njega oddaljen na hribu. Je prav lep, prikupen in prijazen gozd, ki sicer ni posebno velik, vendar v njem lepo uspevajo jelke in smreke, skozenj teče kristalno čist potoček, ki izvira prav v tem gozdu. Ta izvir, ki, kot smo že povedali, izvira prav v tem gozdu, ne razveseljuje samo oči s svojo bistrostjo in gasi žejo s svojo hladno-svežo vodo, razen tega je tudi zelo zdrav, tako da daleč naokoli ni nobenega boljšega izvira. Pred nekaj časa je dal grof Turjaški pri tem izviru narediti prikupno jamo, iz katere potoček izvira kot diamant iz svoje škaflice. V tem gozdu tla niso pokrita z nizkim rastjem ali zelikami, temveč povsod z lepim mahom kot zelenim žametom, tako da gre človek tam na sprehod s posebnim veseljem, in tudi sicer dostikrat tam lahko prav uživa. In kadar pridejo k omenjenemu gospodu grofu tuji gostje, včasih da tam pogrniti mizo za obed.

(Se nadaljuje.)

Na kratko iz tujega tiska ...

Nemčija: Pri reševanju svojega psa pasme nemški lovski terier se je smrtno ponesrečil znani nemški lovec Norbert Wayland. 44-letni lovec iz okolice Frankfurta je s svojim lovskim psom v lovišču kontroliral pasti. Ko se po nekaj urah ni vrnil domov, so člani njegove družine obvestili policijo. Pri iskanju so pomagali tudi njegovi lovski prijatelji, ki so kmalu odkrili avto. V neposredni bližini avtomobila je bila daljša betonska cev za odvodnjavanje, katere dno je bilo deloma pokrito z blatom. Na pomoč so poklicali še gasilce s popolno opremo, ki so v cevi po približno 30 m odkrili truplo nesrečnega lovca, nekaj metrov naprej pa še truplo njegovega psa, ki se je očitno ujel v blato na dnu cevi. Policisti zaenkrat niso izključili možnosti utopitve ali srčnega infarkta nesrečnega lovca.

(Pirsch Internet)

Avstrija: Nesreča s smrtnim izidom je nastala tudi v Spodnji Avstriji, in sicer v bližini kraja Breitenstein v okrožju Neukirchen. 25-letni in 26-letni lovec sta želela prespati v manjši lovski koči in sta za ogrevanje prižgala plinsko peč. Koča pa je bila tako dobro zatesnjena, da je v njej zaradi gorenja zmanjkalo kisika in sta oba lovca v spanju umrla zaradi pomanjkanja kisika. Trupli nesrečnih lovcev je naslednji dan okrog 14. ure odkril najemnik lovišča. Reševalci in zdravnik lovca niso mogli več pomagati in so lahko samo potrdili njuno smrt.

(Wild und Hund, 2/2012)

Španija: Mednarodni svet za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC) je na svoji redni seji novembra minulega leta sprejel odločno stališče proti raznim genetskim manipulacijam in "umetni proizvodnji" divjadi za različne komercialne namene. Tovrstne manipulacije so prišle na dan predvsem pri "proizvodnji" divjadi z izjemnimi trofejnimi deli (jelen Burlei, ki je bil vzgojen v obori v Avstriji in nato uplenjen v Bolgariji ...). Med taka nesprejemljiva ravnanja sodijo vsakovrstne umetne oploditve in strogo nadzorovani sistemi vzgoje in vzreje divjadi z namenom komercialne "proizvodnje" posebno ve-

Damjak – Dama dama

likih ali izjemno oblikovanih trofejev, drugačne obarvanosti ali celo križanja med različnimi sorodnimi vrstami ali podvrstami divjadi. Vse morebitne tovrstne aktivnosti bodo pod posebnim drobnogledom, in sicer na vseh celinah. Stališče CIC je, da vsako tovrstno ravnanje zelo ogroža vrstno pestrost. CIC je tudi pozval vlade, vladne okoljske organizacije, lastnike zemljišč in tudi mednarodne ter nacionalne lovske in naravovarstvene organizacije k združitvi moči in prizadevanju za ohranitev naravnih procesov in vrstne pestrosti.

(Wild und Hund, 2/2012)

Nemčija: Nesreča pri lovu s smrtnim izidom se je zgodila tudi v bližini mesta Leipzig, in sicer pri zasledovanju ranjene divjadi. Konec novembra je tam potekal pogon, na katerem je sodelovalo približno 20 lovcev na stojiščih in 30 gonjačev. Lovili so jelenjad, srnjad in divje prašiče. Po podatkih policije naj bi se ranjen divji prašič umaknil iz gozda na sosednje polje, sledilo pa mu je več gonjačev s psi. V trenutku strela na ranjenega prašiča je eden od psov skočil naprej in se zaletel v 40-letnega lovca, ki je tako praktično "padel" v strel, ki naj bi ga oddal lovec, ki je zapustil svoje stojišče, ko je opazil ranjenega divjega prašiča. (Deutsche Jagd Zeitung, 1/2012)

Avstrija: Raziskovalci inštituta za divje živali in ekologijo veterinarske fakultete z Dunaja so odkrili, da imajo samice alpskih svizcev, ki kot zarodki v maternici ležijo med svojimi

brati, večji reprodukcijski potencial kot samice, ki so med svojimi sestrami. Ženski zarodki, ki ležijo med moškimi, naj bi v maternici že prek porodne vode prejeli določeno količino moških hormonov, kar pozneje vpliva na dominantnost in posledično tudi na uspeh pri razmnoževanju.

(Wild und Hund, 2/2012)

Avstrija: Avstrijski raziskovalci opozarjajo na povečanje števila primerov okužb divjih rastlinojedov s paratuberkulozo (povzročitelj bakterija *M. paratuberculosis*) že od leta 2003 naprej. Okužbo so potrdili pri enajstih različnih vrstah divjih živali. Samo na Štajerskem so od leta 2002 do leta 2010 potrdili 200 primerov okužbe s to boleznijo, in sicer pri jelenjadi, srnjadi, gamsih, damjaki in kozorogih. Prisotnost povzročiteljev te bolezni so potrdili tudi pri lisicah, planinskih zajcih, divjem petelinu in rumenogri miši. Pri jelenjadi in gamsih so uspešno potrdili prenos paratuberkuloze na zarodke že v maternicah odraslih živali. Prenos bolezni poteka prek izločkov, kot so iztrebki, mleko in semenčice, bolezen pa se lahko prenaša tudi s pomočjo različnih želodčnih zajedavcev in muh ter s pomočjo različnih prostoživečih živalskih vrst, kot so lisica, jazbec, mala in velika podlasica, zajci, divji kunc, vrane, krokarji, podgane, miši ... Med letoma 2002 in 2008 je bilo odvzetih 715 vzorcev pri divjih živalih in dva pri divjadi iz obor, povzročitelja bolezni pa so ugotovili v 164 primerih.

(Wild und Hund, 2/2012).

Kanada: Po podatkih znanstvenikov se je čreda karibujev, katerih življenjski prostor obsega območja provinc Quebec in Labrador, v zadnjih desetih letih zmanjšala kar za 81 %! T. i. "George River čreda", ki je veljala za največjo čredo karibujev na svetu, je pred desetimi leti štela še okoli 385.000 živali, nekaj desetletij poprej pa naj bi ta čreda štela kar okrog 900.000 živali. Z raziskavo, ki je bila opravljena v avgustu minulega leta, pa so našli vsega le še 74.000 živali. Domačini za tolikšno zmanjšanje številčnosti krivijo gospodarski razvoj in brezobzirno industrializacijo tamkajšnjih območij, kamor spadajo številne gradnje jezdov, novih cest, razvoj rudarstva in intenzivno izkoriščanje gozdov. Karibujji so bili od nekdaj najpomembnejši vir za preživetje staroselskih plemen v tundri. Vlada je za analizo stanja in vzrokov za tako stanje ter za pripravo programa upravljanja s to vrsto odobrila 1,8 milijona dolarjev. Dokler pa je številčnost te populacije tako nestabilna, je predvideno tudi bistveno zmanjšanje števila dovolilnic za lov in skrajšanje lovne dobe. Tako so lovno dobo v zadnjem letu iz osmih mesecev skrajšali na samo tri mesece.

(Jagen Weltweit Internet)

Nizozemska: Leta 2002 je ta država tudi zaradi pritiska javnosti z novo zakonodajo zelo omejila lov, tako da je poleg preostalega ostalo lovni zgolj še pet vrst divjadi. Z večjo številčnostjo divjadi se je začela večati tudi škoda na kmetijskih površinah in vrtovih, s tem pa tudi sprejemanje lova v javnosti kot oblike trajnostnega upravljanja z živalskimi vrstami. V tem času so morali lovci zaradi vedno večje škode izvajati t. i. zaščitne love, s katerimi naj bi zmanjšali številčnost in pregnali divjad z najbolj ogroženih površin (dobro so znani primeri množičnega lova in odstrela različnih vrst gosi ...). Zaradi vedno večje škode, ki je v zadnjem letu dosegla številko 16 milijonov evrov, in večanja strinjanja z lovom med prebivalstvom letos nizozemska vlada načrtuje povečati število živalskih vrst, ki jih bo dovoljeno loviti, s pet na enajst.

(Deutsche Jagd Zeitung Internet)

Pripravil: mag. Janko Mehle

Študijski lovski obisk z Daljnega vzhoda

Študijski ogled slovenskega lovstva in njegovega uspešnega modela trajnostne rabe naravnih virov v primeru parkljaste divjadi je bil konec avgusta 2011.

Profesor **Buho Hoshino**, predstojnik Fakultete za biosfero in okoljske vede na Univerzi Rakuno Gauken v Ebbetsu blizu mesta Saporu, ki je na Hokkaidou, najsevernejšem otoku Japonske, je priporočil skupini kolegov biologov za divjad in prostoživeče živali (profesorju **Hiromasa Igota** Ph. D. in dvema študentkama ekološke divjadi, **Akane Matsumiya** in **Mizuho Sato**), naj študijsko spoznajo kulturo lovstva in način načrtovanja upravljanja z divjadjo ter tudi izvajanje lova v Sloveniji.

Naravovarstveni nadzori slovenskih lovcev, skrb in delo za ohranitev zdravih populacij divjadi domorodnih vrst so mednarodno uveljavljeni in priznani, kar je izvedela tudi japonska študijska delegacija. Izvedela je, da so vzroki uspešnega načrtovanja populacij divjadi v Sloveniji predvsem spoštljivo, medsebojno sodelovanje izvedencev - strokovnjakov Ministrstva za okolje in prostor, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Agencije za okolje, strokovnjakov z Lovske zveze Slovenije, izvedencev Zavoda za gozdove Slovenije, znanstvenikov in raziskovalcev z biotehniške fakultete, nacionalne delegacije Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi – CIC in 21.800 izkušenih lovcev in lovk iz vseh lovišč lovskih družin in LPN.

Obiskovalci z Daljnega vzhoda so z občudovanjem napisali svoje vtise o spletu srečnih okoliščin pri nas za takšno stanje, o temeljito usposobljenih in med seboj povezanih strokovnjakih in službah, ki se ukvarjajo s prostoživečimi živalskimi vrstami, o trudu za smiselno in sodobno zakonsko ureditev

Japonski biologinji za divjad in lovski pripravnički ter japonskega profesorja - lovca sta po lovišču LD Tolmin vodila mag. Dolores Čarga in Robert Kravanja.

upravljanja s populacijami divjadi, o manjši naseljenosti ljudi v območjih s pestrimi ekosistemi in o odgovornem upravljanju prostoživečih vrst na temeljih znanstvenih spoznanj ekološkega.

Ozaveščen pristop, ljubezen in nacionalni ponos do svojevrstno raznolike narave omogočijo Slovencem, da se še lahko pohvalijo z nadpovprečno uspešnim sožitjem močnih populacij divjadi in prostoživečih velikih in malih zveri ter ujed v življenjskem prostoru visoko razvite družbe.

Japonski znanstveniki so se še posebno zanimali za način upravljanja s populacijami jelenjadi v Sloveniji, saj se v svoji domovini (Japonska) v okviru ekološkega študijskega projekta državnega pomena ukvarjajo z razvojem predlogov za optimalno lovsko upravljanje s sika jelenjadjo (*Cervus nippon nippon*).

Zaradi v zadnjem času izrazito manjšega zanimanja za lov pri mladi generaciji, kar je pogojeno s sodobnimi težnjami družbe, lov ni več toliko zanimiv, zato se posledično zmanjšuje podmladek japonskih lovcev. Zaradi tega se je na večini japonskih otokov v zadnjih letih čezmerno povečala številčnost sika jelenjadi in že povzročila resno družbeno in gospodarsko škodo v gozdarstvu, kmetijstvu, občutne posledice pa so tudi v prometu.

Japonski ekologi, ki se ukvarjajo z divjadjo, trenutno raziskujejo in razvijajo za svoje razmere najprimernejši način lovske kontrole številčnosti populacij sika jelenjadi, iščejo pa tudi način za pošteno poravnava škode od te divjadi ter načine ustrezne zaščite gozdnih in kmečkih kultur.

Japonski znanstveniki so dobili poglobljen vpogled v naš način strokovnega upravljanja z jelenjadjo predvsem ob celodnevem predavanju direktorja LPN Jelen **Antona Marinčiča** iz ZSG in po ogledu določenih aktivnosti za divjad v tem lovišču.

Nepozabno doživetje ob lovu in doživljanju alpske pokrajine Posočja so odnesli japonski lovec in lovski pripravnički iz lovišča LD Tolmin, kjer je Japonec prvič v lovski zgodovini Slovenije uspešno uplenil gamsa. Izkušeni lovski vodnik **Robert Kravanja** in mag. lovstva **Dolores Čarga** sta goste prisrčno in strokovno vodila po lovišču in jih gostila. Vse se je dogajalo v najboljšem duhu slovenskega gostoljublja in ob domači trentarski kulinariki. Obiskovalci so navdušeno ocenili doživetja v slovenski posoški pokrajini ob koncu poletja, lov na gamsa v družbi tolminskih lovcev pa opisovali kot najlepše lovsko doživetje sploh.

Govorili so tudi o izredno

zanimivem strokovnem delu skupine raziskovalcev za ekologijo živali z Oddelka za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani; konkretno o projektu SloWolf – o spremljanju varstvenega statusa populacije volka – *Canis lupus* v Sloveniji. Rezultati njihovih raziskovanj bodo služili izboljšanju navodil za upravljanje z volkom in o boljših možnostih za sožitje volka in človeka v EU.

Prijetna popestritev študijskega potovanja japonskih gostov pri nas so bili obiski restavracij, ki se ponašajo s posebno ponudbo domačih jedi iz divjačine. Z zanimanjem so spoznavali različne načine predelave mesa divjadi, priprave jedi in prodaje divjačine v Sloveniji.

Čeprav so Japonci v svetu znani, da radi jedo svežo, kakovostno in umetno pripravljeno hrano, pa na splošno nimajo razvite posebne kulture prehrane z divjadjo. Obiskovalci so v primerjavi z nami spoznali tudi možnost za razvoj na tem področju.

Organizator srečanja in vodja študijskega ogleda slovenskega lovstva je bil dr. **Igor Tavčar** iz Pirana, član slovenske nacionalne delegacije CIC. Od leta 1999 ob delu kot očesni zdravnik in kirurg v mednarodnih humanitarnih organizacijah prostovoljno predstavlja in svetuje Slovenski zvezi za sokolarstvo (SZS) v Mednarodni zvezi za sokolarstvo (IAF) in deluje v CIC kot podpredsednik Komisije za sokolarstvo.

Ob koncu obiska so japonski lovski strokovnjaki z veseljem sprejeli v poklon: zadnjo izdajo zelo pregledne in strokovno napisane knjige Ocenjevanje lovskih trofejev slovenskega avtorja **Veljka Varičaka**.

V imenu vseh slovenskih lovcev in s prijateljskimi željami upamo, da bodo naši prijatelji po obisku pri nas na Japonskem razvili tudi za njihove razmere ustreznejši način upravljanja z divjadjo in trajnostno lovstvo.

Dr. Igor Tavčar

vrat počitniške brunarice. Pod neštetimi svetlikajočimi se zvezdami, ki so čarale spokojnost noči, je v njem dozoreval namen, pa ne le nocoj, že leta, odkar je prihajal na Bovško; da, tudi njemu bo enkrat dano ...

Leta so minila in v prihajajočo jesen je notranji nemir ponovno obujal spomine. Želje so se mu uresničile, pred časom je prišel med bovške lovce. Opravil je krepko čez dvesto »pristopnih ur« del, vendar mu to ni bilo težko. Tako je spoznaval lovišče, lovce in marsikaj dognal, kar mu je bilo v preteklosti vljudno zavito v tančico skrivnosti notranjih nesoglasij. Neobremenjen s preteklostjo si je želel predvsem v polni meri doživljati radosti gorskih navdihov, kar mu žal v mladosti ni bilo omogočeno.

Dež je turobno padal že več dni. Sivi ne težkih koprenastih oblakov so zavile vase gorske vrhove in moreče pritiska-

Poslednji jelenov ruk

2. nagrada javnega natečaja (2011) za najboljše literarno delo z lovsko tematiko

VLADO HROVATIČ

Veter se je lovil v krošnjah orjaških dreves in, čeprav ni bil močan, je s sabo odnašal prve orumenele liste.

Prihajajoči jesenski čas je sivino stoletnih debel gorskega bukovega gozda zavil v tiho pričakovanje. Gore so božali zadnji žarki zahajajočega sonca, pogled v daljave preko Bovške kotline pa je nizal nešteto škrlatno ožarjenih vrhov. Izostreno oko je v mislih prepoznavalo njihova imena, še več, skozi spomine preteklosti so se obujali mladostni časi in doživetja preživetih prešernih radosti ...

Večer je temnel; naslonjen na rogovilasto deblo in zatopljen v misli skoraj ni opazil noči, ki se je kakor duh tihotapila iz doline navzgor. Ne pišvetra, notranji nemir in pričakovanje sta ga mrazila do kosti. Kosi so izpeli večerne uspavanke za prihajajoči nočni mir. Le polhi so neutrudno godrnjali ob luščenju žira in hvaležen je bil sovi, da je njen glas občasno povrnil spokojno tišino. Nekje zgoraj, kjer se je ruševje borilo za oblast nad kamnitimi melišči, se je skotalilo kamenje. Srce je pospe-

šilo utrip, napetost se je stopnjevala skoraj do bolečine. V tišino nastajajoče noči je mogočen globok glas zadonel navzdol v globeli tako silovito, da je srh preplaval telo in groza strahu je segla do kosti. Tako nenadoma, kot se je hrup pojavil, se je tudi končal, le noč je neutrudno zastirala strmine in v temo so se zavili vrhovi gora, izza katerih je sramežljivo lezel prvi krajec jesenske lune ...

»Greva, nocoj se ne bo ponovno oglasil, zgodaj je še in pretoplo za ta čas.« Po poti nazaj sta lovca molčala, le migajoči svetilki sta risali obrise namišljenih strahov na izravana drevesa. V vožnji po luknjastem makadamu navzdol ju je premetavalo, lovčeve misli pa so bežale nazaj, nekam gor med ruševje, na travnate planjave. V spomin se je venomer vračal globok glas, izginjajoč v daljavah. Lovca, ki je bil vaju le ravninskih razmer, je gorskim lovcem zavidal prvobitnost neokrnjene narave. Res, lahko so srečni in zadovoljni tisti, ki jim je dano, da tam lovijo in uživajo lepote gorskega sveta. Prijatelju je bil hvaležen, da ga je vzel s seboj na lov. Delček lepote tistega večera je nesebično odstopil tudi njemu. Po temi je tipal do

le vse do nižin. Ognjene kače strel so zadevale ob vršace in rezek grom je bobneče donel v doline. Dežne kaplje so se lovile v škrlatno obarvano listje javorjev, ki so pod težo klonili in v vrtinčastem letu žalostno utonili na razmočenih blatnih tleh. Nejevoljno je postopal okrog in se zaskrbljeno oziral v nebo. Sivina je zlezla tudi vanj in jezen sam nase ob mislih na potratene dni v nič je iskal uteho v drobnih opravilih. Nahrbtnik za vrati in puška na klinu sta bila pripravljena do podrobnosti, vsemu pripravljenemu za na pot bi lahko le čudežno kaj manjkalo. Bežno ujeta napoved je dajala kanček upanja, da se bo vreme izboljšalo in odločitev je padla: v goro pojde, samo, da se megle razkadajo ...

Počasi in vztrajno je grizel kolena, ki jih je postavljaj nekam pod brado, strmo navkreber dobro uhojene poti. Pogled je bil uperjen v razmočena tla, monotonost razpadajočega listja so oživljali živopisani močeradi, ki so lenobno lezli in uživali v neizmerni vlagi. Debele kaplje dežja, padajoč z dreves, so hrumeče udarjale na pelerinu, ki je lezla na oči, in se v potočkih

zlivale navzdol. Hladen piš gornika, hitra hoja, sopara in teža nahrbtnika niso preprečili potovanja, vendar so ga svetle misli gnale naprej, da je v potu lastnega trpljenja iskal uteho. Preskočil je potoček in zatopljen v misli na skorajšnji začetek roka obšel greben in trčil v srnjaka, ki je nič hudega sluteč pasel mlado travo na poti. Glasno zmerjajoč je urno odskočil v leščevje in prepodil lešnikarje. Z vreščecim kričanjem so nemirno vzleteli in negodovali nad kaljenjem gorskega miru. Večerni veter je preganjal meglice in odstiral ter zagrinjaval travnate planjave. Težki črni oblaki so počasi tonili za gorami in v daljavi je žarelo rdečkasto nebo. Visoka osušena trava se je ob večerni zarji upogibala pod težo mavrično obarvanih kapljic. Z dotikom je roso pobiral do kolen in še čez, v razmočenih čevljih mu je luža delala neprijeten občutek, ko je kar povprek premagoval pot do bivaka. Zapuščeno planšarsko stajo, skrbno zloženo kamenje, katerega je bog ve čigava roka pobrala na travnatih planjavah, je zob časa zelo načel, peščica pridnih lovcev pa obnovila v skromen, a zlata vreden bivak. Odložen nahrbtnik na kamnito klop je bil olajšan za boleč hrbet, pogled na skalovite, žlebasto prostrane travne planjave s skalnimi vrhovi v ozadju pa balzam za dušo. Daleč spodaj po dolini so se prižigale luči, tam daleč spodaj je ostala tudi vsa miselna navlaka vsakdanjih tegob in norosti neizmernega pehanja za denar. Čas se je ustavil. Ni pa se ustavil dež, ki ga je pregnal v toplo domačnost. Zleknen na lesen pograd je premišljeval, kaj vse bi lahko povedale stene o skrivnostih doživetih noči. Koliko ljubezni se je tod zgodilo po skritih dnevnih namigovanjih koscev brhkim mladenkam? Premnogo ukradenih užitek sladkosti in poznejše boleče bojazni za storjene pregrehe? Utrujenost in prijetna toplota sta ga hitro uspavala, zunaj je divjala nevihta. V sanjah se je v sončnem jutru pasla jelenjad, čokatim jelenom je mogočno rogovje blestelo v zarji.

Prebudil ga je neznan hrup in ko je razum postavil stvari v realnost, je roka otipala svetilko. Vedrih misli je vstal in se podal ven. Zunaj je vrtnčasti veter preganjal gosto meglo. Ni preklinjal, ko je razočarano zazrt v jutranje nebo upal na boljše vreme in verjel, da mora jo pač biti tudi takšni dnevi. Naravo je znal dobro opazovati in jo skušal razumeti, njegova filozofija je bila preprosta: če ti je nekaj namenjeno, to tudi dobiš. Ni se čutil obremenjenega, ko se je nešteto prazen vračal s samotnih gorskih brezpotij ob zalezovanju starih

gamsov. Ravno nasprotno, v tem je iskal uteho za mnoge bolečine in tegobe, ki so ga pestile; tako je lažje premagoval notranjo črmino težkih misli.

Nedaleč od bivaka, za razpadajočim zidom ovčjega hleva, je lovec našel primerno kritje. Vstajajoče jutro je s svojo prihajajočo svetlobo redčilo meglo in neprijetni hladni sunki vetra, ki so silili za ovratnik, so bili dobrodošli, saj so s sabo odnašali meglene zavese. Taščica, ki je priletela iz nočnega zavetja nekje v luknjah zidu, je skoraj sedla na nahrbtnik, položen na zid in pripravljen za naslon. Prestrašeno ščebetajoč je urno odletela proti modrini neba, ki se je prikazovala v koprenastih luknjah. Pogled skozi dober daljnogled je odstiral jutranji mrak v obrise grmov, izostreno oko pa je visoko zgoraj pod grebenom Skutnika uzrlo trop jelenjadi. Košutarija brez jelenov se je pomikala navzgor in čez greben v Furlanijo. Nastalo je jutro, megla pa je ponovno zagrnila večji del razgleda. »Res škoda,« je premišljeval, »v jutru po dežju se bo divjad pasla, le videl je ne bom.« Nenadoma so iz megle, kot neme prikazni, pred njim vstale košute s teleti. Vrtinčast veter jim je v nosnice prinašal nevarne vonjave, da so hipoma brezglavo zbežljali navzdol proti gozdom. Ob prepoznom zavedanju, da bi morda lahko streljal tele, so se meglice spustile nižje proti dolinam in nepričakovani premik v daljavi je pritegnil pozornost. Od grebena navzdol proti Gabrovemu brdu so se počasi spuščali trije jeleni. V tresoči daljnogled ujeta slika je hitreje pognala kri po žilah, po stečini, namenjeni proti njemu, so prihajali vedno bližje in bližje. Razum je miril nemir, bilo je treba oceniti in izbrati. Pri prvih dveh so bili na dolgih temnih vejah redki kratki paročki; znak mladih jelenov. Zadnji je prihajal z dvignjeno glavo, ponosno razkazujoč svojo moč; jelen, ki je bil lovcu znan. Že večkrat ga je videl in tudi lani najdena odpadla veja rogovja je bila skoraj zagotovo njegova, le da je letos nosil še občutno močnejše rogovje. Puška, ki je ležala na nahrbtniku, je našla dober naslon v ramenu, srebrni križ v daljnogledu pa je ujel mesto, kjer se v trenutku konča sedanost. Prvinski lovčev nagon in jelenov instinkt sta se bežno srečala s pogledi, okrašeno glavo z dolgim rjavim rogovjem in številnimi debelimi paročki je dvignil visoko, obstal in se zviška zazrl v lovca. Potreben je bil še neznan premik prsta, pa vendar zakaj, se je tisti hip porajalo vprašanje v lovcu? Mar ni premlad, mar ne bo naslednje leto še močnejši? Bo vsakokratni pogled na rogovje, obešeno na steni lovske sobe, vzbudil

boleč občutek notranje krivde prerano utrganega cveta? Vabljava skušnjava je izgubljala naporen boj s podzavestno vestjo pravičnosti. Jelen je šel naprej. Preden se je spustil v globel, se je, sluteč nevarnost, še enkrat ozrl navzgor. Lovec ga je še vedno spremljal s puško, le roka je bila zavestno daleč od sprožilca. Sonca, ki je medtem vžšlo, ni opazil; bil je zatopljen v premišljevanje, ali je ravnal prav. Bila pa je v njem svetloba radosti, lepo doživetje in sivina minulih dni je iznenada minila. Da tega jagrom že ne bo pravil, si je mislil. Nasmihali se mu bodo v brk in za hrbtom govorili: »Bedak, če je dober, se ustrelj, pretirana izbira pa nič ne prinese.« Toplota sončnih žarkov je prijetno grela, zadovoljen in pomirjen v duši je obsedel za zidom, le pogled je usmeril tja daleč čez gozdnato dolino in spomini so ponovno oživeli. Pred leti ... »kjer se je ruševje borilo za oblast nad kamnitimi melišči se je skotalilo kamenje« ..., da, pred leti ... »mogočen globok glas je zadonel navzdol v globeli tako silovito, da je srh preplaval telo« ... Da, naslednjič pojdem tja obujat spomine in preizkušat srečo. September se je prevesil v zadnjo tretjino, vendar so jeleni tisto leto slabo rukai. Le izjemoma se je kateri oglašil in ruk se je neizbežno bližal koncu. Vreme je bilo toplo in tudi ponoči se ni veliko ohladilo. V poznem popoldnevu je lovec iskal stezo med starim bukovim gozdom. Neuhojena se je ponekod izgubljala, saj je po njej le redko stopila človeška noga. Bežni spomini, da sta tu pred leti hodila s prijateljem, in občutek ga je vodilo navzgor z željo poiskati mesto, kjer se je ruševje borilo za oblast nad kamnitimi melišči in je pred leti rukai jelen. Na stečini, ki je prečila stezo, je skrbno pregledoval sledove. Začuden je s prsti pazljivo odstranil bukovolistje iz velike globoke stopinje. »Ta pa je pravi,« je nehote glasno izgovoril in se plaho ozrl naokrog, kot bi se zbal lastnega glasu. V gozdu je vladal mir, le rdečegrlji kalini so čebljali med iskanjem semenja in v zaobljenih trebuščkih se jim je poznala obilica hrane. Zadovoljen s porabljenim časom za vzpon je stopil na greben, pogled na zahajajoče sonce ga je slepil. Sedel je na vrh Mužca in se preoblekel. Veličasten pogled na Bovško dolino globoko spodaj, obdano z ožarjenimi hribi, ga je vedno zasanjal. Vstajajoča luna izza Kobariškega Stola ga je opomnila, da bo treba poiskati prostor za večerno čakanje. Po neuspelem iskanju prehoda proti dolini skozi gosto ruševje si je našel mesto kar za bližnjo skalo z dokaj dobrim razgledom. Užival je

v poslušanju večernega koncerta žvrgolečih ptičev in občudoval božanske simfonije slavčka iz bližnjega grma. Lahen vetrič spreminjajočih smeri je hladil vroče misli in ni dolgo sedel, ko je nekje spodaj, kjer naj bi čakal, zaslišal kotaljenje kamenja. V presledku tišine je ocenjeval možnosti: bodo prišli navzgor proti njemu, jih bo sploh videl, so košute ali je morda jelen? Že naslednji hip so iz gozda, na nasprotni strani, prek doline, izstopile košute s teleti in oprezujoč na vse strani previdno prečile greben. Razdalja za strel je mnogo prevelika, je rojilo po lovčevi glavi, ko je daleč spodaj v gozdu zadonel močan globok glas. Lovec je iz nahrbtnika urno izvlekel del navadne odtočne cevi in ne več ruka skušal oponašati jelena. Jeznoriti večkratni odgovor je po glasu sodeč nakazoval zrelega, morda celo starega jelena. Dolgi trenutki tišine, kot večnost, so minevali in lovec je menil, da je jelen ubral druga pota. Pripravljal se je, da bi ponovno zarukal, ko se je jelen oglasil bližje. Potek dogodkov v nadaljevanju se je zgodil neverjetno hitro. Jelen je sledil košutam in lovec je to slutil; vrgel je nahrbtnik nase, zgrabil puško in skoraj stekel po travnati planjavi. Razum je narekoval, da se mora približati mestu, kjer so košute izstopile iz gozda. Po travi je šlo tiho, na kamnitem melišču pa je kamenje izdajalsko zarožljalo. Jelen je, misleč, da ima pred

sabo tekmeča, ponovno zarukal. Lovec je še pospešil korak. Ko ga je ugledal, se je pritalil v visoko travo in po kolenih nadaljeval do manjše travnate vzpetine, na katero je položil nahrbtnik in pripravil puško. Hitro ponovljen, iz cevi izvabljen neodločen plastičen glas prevare je zmedel jelena, da je z rogovjem razjarjen udrihal po grmovju in se korakoma namenil proti lovcu. Časa je bilo ravno dovolj, da ga je lahko ocenil in se odločil. Prameni zahajajočega sonca so se lovili v močno temno rogovje in iz dvignjene glave proti nebu je bila bela sapa mogočnega glasu zadnje opozorilo lažnemu vsiljivcu. Sluteč prevaro se je sunkovito obrnil in obstal. Peškoče bolečine skozi srce ni čutil, le dvignila ga je visoko v zrak in pognala v beg. Odmev poka se je izgubljal v prostranstvo in dan je ugasnil prehitro; le prihajajoča polna luna je s svojo svetlobo preganjala dvome težkih črnih misli ...

V neposredni bližini je bilo majhno planinsko zavetišče. Na leseni pograd je lovec odložil nahrbtnik, iz katerega je izvlekel žepno svetilko in se podal na nastrel. Preiskal in pretipal je vsak pedenj travnate ruše v širokem krogu, vendar zelenih kapljic krvi ni uzrl. Občutek krivde ga je moreče stiskal v grlu, namesto veselja se mu je v prsih naselila žalost. Pogled za greben pa je bil zastrašujoč: razdrapan previsen skal-

ni žleb, okrog pa nepregledne, strme žlebaste planjave. Sklonjene glave se je trudoma vrnil do zavetišča, sedel na prag in v mislih podoživel dogajanje. Popolnoma umirjen je bil, preden je ukriwil prst. Iz izkušnosti je vedel, da je slišal tudi top udarec ob zadetku. Krogla in kaliber sta bila nadpovprečna, a hkrati se je zavedal, da je bil jelen telesno močan, težji od dveh stotov. Prepričan je bil, da bi jelen moral pasti v ognju, zato sta bila razočaranje in dvom veliko. Razočaranje je bilo še toliko večje, ker telefon kljub prikazanim signalom ni in ni deloval. Preklet je naše in »laške« operaterje. Kot bi to pomagalo, je v kotu zavetišča le za hip ujel signal in poklical prijatelja. Prvo vprašanje je bilo: »Si zagotovo zadel? Kam je šel ... Ne slišim, kam? Naprej čez greben? O, jej! Če je padel v žleb, je izgubljen. Ne lazi nikamor ponoči; boš zjutraj ... Prenevarno je, si razumel, krušljivo ...« in signala spet ni bilo več. Še nekajkrat je poskusil, vendar zaman. A opozorilo je razumel in prijatelju zaupal, saj je lovišče poznal kot lastni žep.

Okrog polne lune so se zbirale drobne meglice kot boleč posmeh razočaranemu lovcu, ki je predobro vedel, da spanca ne bo. Povzpел se je na bližnji vrh, sedel v travo in skušal urediti misli. Tisti prijatelj »O, jej!« je v njem odmeval glasneje kot grom polet-

ne nevihte. V daljavi se je oglasil jelen, nekje še bližje je zaručal drugi; v nekaj urah sedenja je v daljni in bližnji okolici prepoznal šest različnih glasov. Skozi misli je ključalo: »Tudi sedmi bi lahko rukai, mirne vesti bi načrtoval jutranji lov, tako pa ...« Svetla noč je potemnela in veter se je krepil, zato se je vrnil v zavetišče. Na preprosti mizi je prižgal že pripravljeno svečo, zraven je stala prirezana pločevinka. Nekaj malega je skušal pojesti in da bi preusmeril miselni tok, je listal obrabljen zvezek, ki je hranil spomine naključnih obiskovalcev. Na sredini neke orumenele strani je bilo s poudarjenimi črkami zapisano: »*Za lastno srečo in za tiste, ki skrbijo za zavetišče, vrzi kovanec v pločevinko na mizi!*« Lovec je takoj segel v denarnico in vsul ves drobiž v pločevinko. Res, če kdaj, potem zagotovo zdaj potrebujem srečo, je razmišljal, upihnil svečo in legel na trdi pograd.

V stanju med zemljo in nebom, ko pravzaprav ni spal, pa tudi bedel ni, je doživljal obračun lastne vesti. Žareča svetloba v ozadju je izgubljala boj s črmino pogube, ki je prihajala počasi in ga vztrajno vlekla v globine. Boleče in moreče padanje ni imelo konca ne kraja. Obup praznine ga je iznenada postavil pred ranjenega jelena. Ležeč na tleh je mukoma dvignil trdno glavo in velike otožne oči so se zazrle vanj: Zakaj si to storil? Je smisel in želja v hotenju obnove življenja morda v smrti? Je prevara ljubezni vredna pogube? V lovcu je neposredna bližina jelena v dosegu rok stopnjevala obup. Tresočje noge so klecnile v poklek. Odgovora na vprašujoč pogled pa ni našel in ga pravzaprav tudi ni vedel, zato je v njem vprašanje odmevalo vse ostreje in glasneje ter dušo cefralo na koščke. Zakaj strelja, si je postavljaval vprašanje tudi sam vse pogosteje. Zavedanje, da se tudi njemu hitro bliža iztekajoča se reka let neizprosne koncu, ga je navdajala s tesnobo. Potne srage so tekle v potokih, ko je moč črne noči dokončno izpodrinila svetlobo. Ostajal pa je žareč očitek iskrenih se oči, ki so pekle in pekle ...

Pekoča vest, nočna mora in občutek krivde, zakaj je moral streljati, lovcu niso dali počitka. Prepoten in izmučen je prvi jutranji svit dočakal na mestu nastrela. Veter je krepko vlekel čez greben in tisto jutro ni bilo pesmi ptic v pozdrav vzhajajočemu soncu in jih zagotovo tudi ne bi slišal. V njem je črvičila skrb, kaj storiti, da najde jelena. Ker tudi tokrat ni našel krvi, se je ob žlebu spustil globoko proti dolini in naključno pregledoval travnate planjave. Vedno znova so ga od daleč begali

drobni, živo rdeči plodovi šmarnic, ki so dajali videz kapljic krvi na porjavelih listih. Pozabil je na opozorilo in se z oprijemi za šope trav spustil v previsni žleb. Tudi tam ni našel nobenih sledi. Vrnitev v isti smeri nazaj pa je bila nemogoča. Ob prijemih so se skale nevarno majale in presenečen je spoznal, da mu je bila podarjena velika sreča, da ni z njimi vred zgrmel v prepad. Ves prepoten se je z veliko muke in volje naposled le izvlekel. Sonce je bilo že visoko, utrujen od napora in izmučen od misli je legel v travo. Modro nebo so preletavali krokarji, kovinsko svetleče peruti so jim šelestele v zraku in slutili so kri. V odsevu črnih senc je lovec nehote videl sebe, kako polomljen leži pod kupom skal in nemočno čaka, da mrhovinarji sedejo nanj. Njihov hripavi kra-kra se mu je zdel vesel in morda celo pravičen, nara-va se je oddolžila ...

Ob vrnitvi navzgor je lovec na nasprotni strani žleba opazil pomendrano in poleženo travo. Skoraj neverjetno se mu je zdelo, da bi jelen lahko šel za grebenom v nasprotno smer, kot je nakazal. Nazaj čez vrh je obšel prepadne strmine in na belem lapuhovem listu – uzrl kapljico krvi. Ni mogel verjeti lastnim očem, moral se je prepričati in jo potipati s prsti. V trenutku je začutil neizmerno olajšanje, pa tudi teren je bil v tisti smeri prijaznejši. Sledil je smeri zdrsa in globoko spodaj v kotanji – ga je končno zagledal. S strahom, da ni morda ves polomljen, se mu je počasi približal. Jelenu je spoštljivo potisnil vejico rododendrona za zadnji grižljaj. Zatikajoč si oroseno vejico za klobuk, se je radostno zazrl v nebo:

»*Hvala, boginja Diana, hvala za lovski blagor!*« Pridržal je mogočno zrelo rogovje šesnajersterka v rokah in v očeh so se zasvetile solze sreče in olajšanja. Naposled vesel, res vesel, da se ni uštel v oceni in da ga je končno našel, zavedajoč se morečih sanj. Pretrgan kratek klic po telefonu je bil dovolj.

»*Super, pridemo ... Bomo organizirali ... Počakaj ...*« Prekleti operaterji, samo denar znajo pobirati, se je jezil na telefon, vendar tokrat z nasmehom na obrazu. Velik in težak kamen se mu je dokončno odvalil od srca.

In res so prišli lovski tovariši. Globoko spodaj jih je zagledal, kako vzpenjajoč se pregledujejo teren, kje bo lažje spravilo. Pohitel jim je naproti. Minila je ura in več, preden so se sešli. Soglašali so, da bo jelena smiselno spravljati prečno čez žlebove, kajti dolinski zaključek travnatih planjav je bil skalnat, prepaden in skoraj neprehoden. Optimistično razpoloženi so skupaj

prišli do jelena. Z občudovanjem zazrti vanj so s stiski rok voščili uplenitelju »lovski blagor« Izrekli so ga iskreno. Hkrati pa sta se v očeh slehernega zrcalila strah in vprašanje, kako težko bo spravilo. »Bomo zmogli?« Vlekli so ga navezanega na več vrvi, zaradi hude strmine pa je šlo zelo počasi. Trava je drsela, kamnitih oprimkov je bilo bolj malo, na mestih, kjer bi jih najbolj potrebovali, jih ni bilo skoraj nič. Popolnoma izmučeni so sredi največje strmine omagali. Zaradi lastne varnosti se je porajal dvom, če je sploh smiselno nadaljevati? Lovec jim je zaupal in vedel: čeprav so izredno močni, bodo kot izkušeni gorniki ravnali preudarno. V ključnem trenutku je prijatelj odločno dvignil moralo: »*Takega jelena se celega spravi v dolino. Fantje, zmogli bomo, tudi to je del jage.*« Z zadnjimi atomi moči so nadaljevali korakoma. Za navideznim robom je strmina vsaj malo popustila; voda v nahrbtnikih je hitro pošla in lovcem je znoj premočil sleherni košček tkanine na telesu. Z velikimi težavami in nadčloveškimi naporji so ga spravljali; vse do večera ...

Bister potoček se je penil čez razjede- ne skale in migajoči odsev zahajajočega sonca v zeleno modrih tolmunčkih je tonil v večer. Planinski pupek je začudeno strmel v bližnjo prikazen sklonjenega lovca, ki si je tešil žejo in v vodi hladil skeleče dlani. Zelo utrujeni, toda vidno zadovoljni in vedrega razpoloženja so lovski tovariši na gozdni cesti ob avtomobilih razdirali šale. Dobro, predvsem pa srečno opravljeno spravilo, ki jim je bilo v ponos, in trpljenje sta se za tisti dan končala. Vedeli pa so, da je pred njimi še noč, ki bo lahko svetla in zelo zelo dolga ...

Res, zavidanja vredno je imeti prave lovske tovariše. Spoznati jih je mogoče le ob takšnem doživetju. Iskrena vam hvala, prijatelji, so hvaležne misli lovca vsakokrat, ko se zazre v trofejo in v polni veličini ponovno oživijo spomini.

P. S.

Lahko je narediti prežo, kopati stezo, ravnati travno rušo in vendar težko izliti misli na papir. V glavi je zamisel svetla in jasna, napisana pa zveni bolj togo, neodločno in okorno. Morda je meni še težje zato, ker sem v šoli zamenjal (naključno) skoraj toliko »tovarišic« slovensčine kot let šole. Pa vendar sem želel opisati in povezati notranje pomisleke, razmišljanja in lov. Je pa dobro, da poskusiš in se vsaj zaveš, kako težko je napisati zgodbo, knjigo ... Pisateljji znajo to bolje, to je zanje, mi pa bomo še z večjim veseljem večše delali preže, kopali steze, ravnali travno rušo ...

Foto: M. Armak - Črčča

PREDSEDNIKOVA BESEDA

Začetni koraki organov novega mandata

Prvi koraki novega mandata so za nami. Začel se je natanko 13. januarja; za tiste, ki nismo vraževerni, nič slabega. V tem času, ko to prebirate, so za nami že konstitutivne seje upravnega odbora, nadzornega odbora, odbora etičnega kodeksa, častnega razsodišča LZS, vseh desetih komisij, ki jih opredeljujejo naša pravila v 35. členu, sestali so se nov uredniški odbor, strokovno-znanstveni svet in delovna skupina Mladi. Čas za konstitutivne seje je v pravilih določen 30 dni; no, vse seje pa so bile že pred določenim rokom.

Pravila določajo sestavo upravnega odbora (po teritorialnem načelu), za sestavo komisij pa to načelo ne velja, pač pa določa, da gre v tem primeru za strokovne delovne skupine, sestavljene iz strokovnjakov za posamezna področja. Konstitutivna seja upravnega odbora je potekala dokaj živahno, saj je nastalo kar precej kadrovskih sprememb, ki so tudi posledica izkušenj iz minulega štiriletnega dela. Kot sem že omenil, sem ob koncu prejšnjega mandata povabil vse člane komisij na zaključno srečanje in se jim zahvalil za opravljeno delo. Ob novem imenovanju pa sem članom UO predlagal nekoliko drugačno sestavljanje komisij, tako glede številčnosti kot tudi imensko. Imensko drugače tudi zato, ker sem v štirih letih lahko tudi osebno kaj spoznal in se od ljudi naučil. Večino predlogov nove sestave komisij je UO potrdil, posamezne komisije pa je tudi dopolnil, kar je v pristojnosti UO. V dodani preglednici navajam skupno število članov sodelujočih v komisijah in delovnih telesih iz posameznih volilnih okolišev, pri tem pa moram ponovno poudariti, da pri sestavi komisij ni nujna sestava po teritorialnem načelu.

Predsedniki komisij oziroma njihovi zastopniki bodo povabljeni na skupni sestanek s podpredsednikoma LZS tega mandata; mag. **Ladom Bradacem** in **Ivanom Malešičem**. Zadnji imenovani je novi podpredsednik, zadolžen za delo komisij in delovnih teles, podpredsednik Bradač pa je, tako kot v prejšnjem mandatu, zadolžen za delo

strokovnih služb, uredniškega odbora, odbora etičnega kodeksa in častnega razsodišča LZS.

Kot sem že omenil, so komisije številčno različno sestavljene (od 3 do 9 članov). Sestavljajo jih ugledni lovci in lovke, ki delujejo na znanstvenem in strokovnem področju, ki neposredno ali posredno zadevajo lovstvo.

V minulem mesecu nas je presenetila objava *Pravilnika o lovski izkaznici*, ki vsebuje določbe, s katerimi ne moremo biti zadovoljni in ki so v nasprotju z našim predhodnim dogovorom na MKGP. A ne samo, da so določbe v nasprotju z našimi željami in da so naperjene proti zdajšnji organizaciji lovstva, pač pa, po naši oceni, postopek tudi ni bil v duhu »fer playa«, kot bi temu rekli v športu. Očitno je pred nami mandat, ko bomo začeli javnosti in ministrstvom kazati nekoliko drugačne rezultate, stališča, podatke in ugotovitve, kot jih le-ti morda pričakujejo od nas.

V tem mesecu se bomo sestali tudi s predstavniki lovske inšpekcije in skupaj ocenili, kako je potekalo dosedanje sodelovanje, in povedali, kakšno si želimo v prihodnje. Če bo dobra volja, bomo pripravili tudi organizacijski predpis na področju sodelovanja lovskih čuvajev in lovskih inšpektorjev.

Pred nami so letni občni zbori v lovskih družinah in vseh naših članicah. Pregledali bom opravljeno delo in sestavili načrte za naprej. Ob tem bomo sprejemali tudi nove člane naše organizacije. Pri tem želim poudariti in opozoriti, da upoštevajmo tudi (pre)visoko povprečno starost lovcev pri nas in našo skupno željo, da bi v naše vrste pridobili predvsem nove mlade lovce najrazličnejših struktur in izobrazbe. V tistih okoljih, kjer je še vedno trmast predsodek, da si z velikim številom mladih lovcev ne moremo nič pomagati, bo le treba dojeti, da je takšno razmišljanje napačno oziroma stvar preteklosti. Nekje sem prebral pomembno trditev, ki jo prenašam naprej, ker jo moramo imeti pred očmi: »Če bi mladost vedela in če bi starost zmogla, potem bi lahko nastopali ločeno.« Ker pa brez zrelosti, znanja in mladostne zagnanosti preprosto ne gre, bo treba to dvojce upoštevati tako, kot je to združila narava sama.

V tem času se že vrstijo predavanja za lovske pripravnike (priprava za teoretični lovski izpit), seveda za tiste, ki so uspešno opravili praktični izpit v lovskih družinah. Pri tem mislim, da so jih tudi res opravili in ne da so posamezna vodstva le na hitro izpolnila zahtevane obrazce in zahtevane podatke o kandidatu vnesla v aplikacijo LISJAK. Zdaj je pač povsem drugače, kot je bilo pred 50-timi leti; vsaj moralo bi biti tako!

Na članskih spletnih straneh LZS so že navedena imena in podatki vseh članov novega UO in drugih delovnih teles. Vesel bom, če se jih boste pogosteje posluževali in nam poslali tudi kakšno mnenje, razmišljanje ali pobudo. Vsi, ki so tam navedeni, so bili voljeni v svojih okoljih in tudi zato smo tam!

Dober pogled!

Mag. Srečko F. Krobe, predsednik LZS

Volilni okoliš	Število članov v komisijah
Skupaj BELA KRAJINA	7
Skupaj BRKINSKO - KRAŠKI	0
Skupaj CELJE	5
Skupaj GORENJSKA	8
Skupaj GORICA	2
Skupaj GORNJE POSOČJE	6
Skupaj IDRIJA	2
Skupaj KOČEVJE	4
Skupaj KOPER	6
Skupaj KOROŠKA	2
Skupaj LJUBLJANA	6
Skupaj MARIBOR	6
Skupaj NOTRANJSKA	2
Skupaj NOVO MESTO	4
Skupaj POSAVJE - KRŠKO	3
Skupaj POSTOJNSKO-BISTRŠKI	2
Skupaj PREKMURJE	5
Skupaj PRLEKIJA	3
Skupaj PTUJ - ORMOŽ	6
Skupaj ZASAVJE	2

Konstitutivna seja UO Lovske zveze Slovenije

Predsednik Lovske zveze Slovenije mag. Srečko F. Krope je skladno s Pravili Lovske zveze Slovenije sklical ustanovno sejo Upravnega odbora Lovske zveze Slovenije, ki je bila v ponedeljek, 23. januarja 2012, ob 18. uri v prostorih Gostilne in pivnice Anton (pri marketu TUŠ) v Grosupljem. Na predlaganem dnevnem redu konstitutivne seje je bilo poleg konstituiranja Upravnega odbora LZS še: izvolitev dveh podpredsednikov LZS, imenovanje glavnega in odgovornega urednika glasila Lovec in uredniškega odbora, imenovanje stalnih komisij in imenovanje direktorja strokovnih služb LZS. Sejo so končali s točko razno.

Predsednik Lovske zveze Slovenije mag. Srečko F. Krope je pozdravil vse prisotne člane upravnega odbora. Na začetku seje je bilo prisotnih 28 članov od 33. Članom upravnega odbora je pojasnil, da je pred konstitutivno sejo upravnega odbora že potekala konstitutivna seja nadzornega odbora. Na omenjeni seji NO so bili štirje od petih članov tega odbora, ki jih je tudi predstavil, in so za predsednika izvolili Petra Habjana, za podpredsednika odbora pa mag. Sebastjana Gorenca.

Po potrjenem dnevnem redu je predsednik začel s konstituiranjem UO Lovske zveze Slovenije. Pojasnil je, da so bili člani UO izvoljeni na volilnem občnem zboru, in sicer po teritorialnem načelu oziroma glede na število članov v posameznem volilnem okolišu. Ugotovil je, da je sedemnajst članov UO LZS novoizvoljenih, kar je bistveno več kot v prejšnjem mandatu, ko je bilo novih le pet članov. Ocenil je, da je zamenjava članov pozitivna za delovanje Lovske zveze Slovenije. Pojasnil je tudi, da bo ena izmed naslednjih sej odbora t. i. srečanje članov oziroma, kot se je izrazil, »team building«, ko bodo skupaj iskali rešitve za izboljšanje delovanja LZS. Vse je tudi opozoril, da so bili sicer izvoljeni po teritorialnem načelu, vendar naj odslej kot člani skupnega upravnega odbora delujejo pozitivno v korist celotne LZS. To pomeni, naj svoje znanje in izkušnje iz lokalnega okolja usmerjajo v izboljšanje delovanja vseh slovenskih lov-

Vse foto: S. Vesel

Prvo, ustanovno sejo novega Upravnega odbora LZS je predsednik mag. Srečko F. Krope sklical 23. januarja letos.

cev. Predsednik je točko sklenil z ugotovitvijo, da je upravni odbor konstituiran v polnem številu.

Predsednik je nadaljeval z drugo točko: imenovanjem dveh podpredsednikov LZS. Za prvega podpredsednika je predsednik zveze predlagal mag. Lada Bradača, ki ga je zadolžil za delovanje strokovne službe LZS, uredništva glasila Lovec in ki bo v odsotnosti predsednika, skladno s Pravili LZS, tudi nadomeščal predsednika. Za drugega podpredsednika je predlagal Ivana Malešiča, ki ga je zadolžil za delo vseh komisij in delovnih teles. V razpravi se je oblikoval nov predlog, in sicer je bil za podpredsednika predlagan Branko Kurnik. Po končani razpravi sta bila (po odstopu Branka Kurnika od kandidature) za podpredsednika izvoljena mag. Lado Bradač in Ivan Malešič.

Predsednik je nadaljeval s tretjo točko dnevnega reda – imenovanjem glavnega in odgovornega urednika glasila Lovec in članov uredniškega odbora. Pojasnil je, da je za glavnega urednika kandidiral le dr. Marjan Toš, v volilnih okoliših Ptuj in Maribor, za člane uredništva pa je bilo predlaganih enajst kandidatov. Predsednik je poudaril, da ima kot predsednik možnost po svoji volji predlagati urednika in člane uredništva, zato je za glavnega urednika predlagal dr. Arpada Köveša, ki je mu je že podal svoje soglasje, za odgovornega urednika Borisa Leskoviča in le pet kandidatov za člane uredniškega odbora. Člani UO so njegov predlog za glavnega urednika, odgovornega ured-

nika in za člane uredniškega odbora potrdili.

Četrta točka je zadevala imenovanje stalnih komisij LZS. V Pravilih Lovske zveze Slovenije je določenih deset stalnih komisij, ki imajo od tri do devet članov. Predsednik je skladno s pravili upravnemu odboru predlagal sestavo stalnih komisij in pojasnil, da število članov v nobeni komisiji ne presega števila devet, razen v primeru komisije za izobraževanje, kjer je sedem članov in devet članov delovne skupine za mlade, ki je nekakšen »satelit« komisije za izobraževanje. Pravila LZS tudi določajo, da je za delo vsake komisije odgovoren član upravnega odbora, ki bo sodeloval s podpredsednikom LZS, odgovornim za delovanje komisij. Ta podpredsednik je Ivan Malešič.

Za sestavo komisije za upravljanje z divjadjo, ki naj bi imela največ dela, je predsednik prejel enaindvajset predlogov in odboru za člane podal devet predlogov. Pojasnil je, da je bil izbor narejen tako, da polovica članov pokriva področje male divjadi, polovica pa področje velike. Predlagane člane komisije je odbor tudi potrdil.

Za sestavo komisije za mednarodne odnose je predsednik prejel devet predlogov in odboru predlagal sedem kandidatov, ki jih je odbor tudi potrdil. Za sestavo komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje je predsednik prejel deset predlogov in odboru predlagal šest članov. V razpravi se je oblikoval dodatni predlog, in sicer je bil za člana odbora predlagan Branko Kurnik. Predlagane člane komisije skupaj

z Brankom Kurnikom je upravni odbor potrdil. Za sestavo komisije za finančno-gospodarsko področje je predsednik prejel trinajst predlogov in odboru predlagal sedem članov, ki jih je odbor potrdil. Za sestavo komisije za organizacijska in pravna vprašanja je predsednik prejel šest predlogov in odboru predlagal osem članov. V razpravi se je oblikoval dodaten predlog, in sicer je bil za člana predlagan Igor Zadavec, ki ga je predsednik vključil v svoj predlog. Odbor je potrdil predlagane člane komisije. Za sestavo komisije za lovsko kulturo in stike z javnostjo je predsednik prejel petnajst predlogov in odboru predlagal sedem članov, ki jih je odbor tudi potrdil. Predsednik je pojasnil, da komisijo sestavljajo tisti, ki se ukvarjajo z lovsko kulturo, torej pevci in rogisti. Za sestavo komisije za izobraževanje je predsednik prejel dvajset predlogov in odboru predlagal sedem članov za komisijo za izobraževanje in osem članov za komisijo za mlade. V razpravi se je oblikoval nov predlog za članico komisije za izobraževanje, in sicer Sely de Brea Šubic, ki pa ni dobila zadostne podpore. V razpravi se je oblikoval tudi dodatni predlog za članico komisijo za mlade, in sicer je bila za članico komisije predlagana mag. Dolores Čarga, ki pa je bila skupaj s predsednikovimi predlogi potrjena za članico. Za sestavo komisije za priznanja in odlikovanja je predsednik prejel štirinajst predlogov in odboru predlagal tri člane. V razpravi so se oblikovali dodatni predlogi, in sicer so bili za člane

komisije predlagani še **Stanislav Gabriel, Franc Krivec** in **Pavel Steblovnik**. Odbor je potrdil vseh šest predlaganih članov. Za sestavo **komisije za lovsko kinologijo** je predsednik prejel štirinajst predlogov in odboru predlagal šest članov. V razpravi sta se oblikovala dodatna predloga, in sicer sta bila za člana komisije predlagana **Milan Burič** in **Janez Šumak**. Odbor je potrdil vseh osem predlaganih članov. Za sestavo **komisije za lovski informacijski sistem** je predsednik prejel štirinajst predlogov in odboru predlagal šest članov, ki jih je odbor tudi potrdil. Na vse seje komisije se vabi tudi **Jožeta Samca**, ki je administrator po pogodbi z LZS. Predsednik je pojasnil članom upravnega odbora, da bo za delo posameznih področij s sklepom imenoval še **strokovno-znanstveni svet**. Za njegovega predsednika bo predlagal prof. dr. **Ivana Kosa**, ki je tudi član upravnega odbora in je bil član tega sveta že v minulem mandatu, ter za odgovornega člana UO za sodelovanje z nevladnimi organizacijami (VČP) **Avgusta Rebršaka**, ki bo na srečanjih nevladnih organizacij zagovarjal interese lovstva.

Predsednik Lovske zveze Slovenije je člane upravnega odbora obvestil, da bodo člani posameznih komisij na **konstitutivnih sejah komisij** izmed imenovanih članov izvolili svojega predsednika in podpredsednika. Po konstitutivnih sejah bo predsednik skupaj s podpredsednikom, odgovornim za komisije Lovske zveze Slovenije, povabil vse predsednike komisij na **sestaneke predsednikov komisij** in jih seznanil z vsemi potrebnimi informacijami za njihovo delo.

Tako je bila končana 4. točka dnevnega reda in začela se je naslednja točka, **imenovanje direktorja strokovne službe Lovske zveze Slovenije**. Predsednik je pojasnil, da je imenovanje direktorja potrebno, saj mandat direktorju strokovne službe poteče s končanim mandatom predsednika LZS. Predsednik je za izbor direktorja strokovne službe imenoval komisijo v sestavi: mag. **Srečko F. Kropo**, mag. **Lado Bradač** in **Ivan Malešič**, ki je pregledala prispeli vlogi, in upravnemu odboru kot kandidata za direktorja strokovne službe predlagala **Srečka Žerjava**. V razpravi so člani UO LZS izrazili svoja mnenja. Pri glasovanju na predsednikov predlog za direktorja kandidat s trinajstimi glasovi ni

prejel potrebne večine. Zato je upravni odbor Srečka Žerjava imenoval za vršilca dolžnosti direktorja strokovne službe Lovske zveze Slovenije. V razpravi pa se je oblikoval predlog za ustanovitev nove komisije za izbor direktorja strokovne službe Lovske zveze Slovenije, v katero so bili potrjeni naslednji člani: mag. **Srečko F. Kropo**, mag. Emilijan **Trafela** in **Štefan Cmrečnjak**.

Pod zadnjo točko je mag. Lado Bradač poročal o pogajanjih na MOP glede odvzema rjavega medveda in z ravnanjem z deli trupa in mesom v komercialne namene, predsednik LZS pa je člane UO LZS seznanil še s Pravilnikom delovanja upravnega odbora ter s sistemom dela UO pri Lovski zvezi Slovenije. Izpostavljeno je bilo še vprašanje izida Lovskega priročnika in Pravilnika o lovskih izkaznicah.

Po tonskem posnetku zapisala: Tina Drolc.

S prve seje nove sestave Uredniškega odbora glasila Lovec (4. 2. 2012)

Predsednik LZS:
mag. Srečko Frelix Kropo
Podpredsednik LZS:
mag. Lado Bradač,
Podpredsednik LZS:
Ivan Malešič
Sodelovanje z nevladnimi organizacijami (VČP)
Av gust Reberšak

NADZORNI ODBOR:

Peter Habjan – predsednik
mag. Sebastijan Gorenc – podpredsednik
Bojan Maček
mag. Janez Gladek
Janez Marinčič

ODBOR ETIČNEGA KODEKSA:

Edvard Krašna – predsednik
Niko Šuštarčič – podpredsednik
Andrej Ivančič

Štefan Gačnik
Brane Bec
Jože Cenčič
Marko Obrekar
Borut Bitenc
Rok Gašperšič

RAZSODIŠČE:

Branko Reisman – predsednik
Janko Brezovnik – podpredsednik
Luka Korošec
Boris Šurbek
Evgen Ivanc
Aleksander Debevec
Samo Valič
Janez Konrad
Dušan Ravnihar

UPRAVNI ODBOR: (po volilnih okoliših)

PRLEKIJA:
Anton Holc
PREKMURJE:
Ludvik Rituper
MARIBIR:
Branko Kurnik

KOČEVJE:
prof. dr. Ivan Kos
NOTRANJSKE:
Mirko Urbas
POSTOJNSKO- BISTRISKI:
mag. Aleš Klemenc
BRKINSKO – KRAŠKI:
Stanislav Vatovec
KOPER: Franko Križman
GORICA:
Kazimir Saksida
Dušan Čubej
GORNJE POSOČJE:
mag. Dolores Čarga
IDRIJA:
Bojan Breitenberger
LJUBLJANA:
mag. Lado Bradač
Anton Lukančič
GORENJSKE:
Peter Belhar
Branko Žiberna

UREDNIŠKI ODBOR **GLASILA LOVEC:**

Predsednik uredniškega odbora
dr. Arpad Köveš
odgovorni urednik glasila
Boris Leskovic
Branko Vasa, član
doc. dr. Boštjan Pokorny, član
Bojan Avbar, član
Edvard Lenarčič, član
Franc Černigoj, član

Dr. Arpad Köveš, novi predsednik Uredniškega odbora glasila Lovec

KOMISIJA ZA UPRAVLJANJE Z DIVJADJO:

Odgovorni član UO LZS:
Ivan Malešič
Predsednik:
doc. dr. Boštjan Pokorny
Podpredsednik: **Boštjan Plaznik**
Valter Horn
Bogomir Hlebš
Kazimir Saksida
prof. dr. Ivan Kos
Dušan Žižek
Peter Kovačec
Vojko Lazar

KOMISIJA ZA MEDNARODNE ODNOSE:

Odgovorni član UO LZS:
Ivan Malešič

Predsednik: **Franc Golija**
 Podpredsednik: **Toni Vrščaj**
Janez Logar
Fabio Steffe
Miloš Medved
Franc Jakljevič
Srečko Žerjav

KOMISIJA ZA LOVSKO STRELSTVO IN LOVSKO OROŽJE:

Odgovorni član UO LZS:
Ivan Malešič
 Predsednik:
Bojan Breitenberger
 Podpredsednik:
Anton Koprivšek
Primož Turnšek
Dušan Urankar
Matija Janc
Janez Pečarič
Branko Kurnik

KOMISIJA ZA FINANČNO IN GOSPODARSKO PODROČJE:

Odgovorni član UO LZS:
Ivan Malešič
 Predsednik: **Anton Lukančič**
 Podpredsednik: **Avgust Bučar**
Bojan Papič
Peter Primc
Maksimiljan Lešnik
Damjan Us
Anton Bensa

KOMISIJA ZA ORGANIZACIJSKA IN PRAVNA VPRAŠANJA:

Odgovorni član UO LZS
Ivan Malešič
 Predsednik:
mag. Stanislav Bele
 Podpredsednik: **Goran Šuler**
Niko Šuštarič
Slavko Jauk
Daniel Vehar

Bojan Košir
Lambert Pate
Igor Zadravec

KOMISIJA ZA LOVSKO KULTURO:

Odgovorni član UO LZS:
Ivan Malešič
 Predsednik:
Gregor Otmar Rettinger
 Podpredsednik: **Franc Kene**
Rudolf Slogovič
Milan Tepej
Marino Dobrinja
Bojan Jerman
Franc Slodnjak

KOMISIJA ZA IZOBRAŽEVANJE:

Odgovorni član UO LZS:
Ivan Malešič

KOMISIJA ZA IZOBRAŽEVANJE: – delovna skupina MLADI:

Predsednik: **Vlado Kovačič**
 Podpredsednik:
Davo Karničar
Drago Vešner
Jože Sršen
Marko Gorše
Franc Avberšek
Alojz Albreht
mag. Marko Mali
mag. Dolores Čarga

KOMISIJA ZA PRIZNANJA IN ODLIKOVANJA:

Odgovorni član UO LZS:
Ivan Malešič
 Predsednik: **Milan Velkovrh**
 podpredsednik **Stanko Štimac**
Franc Krivec

Predsednik: **Janez Šumak**
 Podpredsednik: **Radoš Burnik**
Iztok Trček
Franc Turnšek
Anton Šuklje
Branko Tucovič
Ervin Feregotto
Milan Burič

KOMISIJA ZA INFORMACIJSKI SISTEM:

Odgovorni član UO LZS:
Ivan Malešič
 Predsednik: **Samo Vončina**
 Podpredsednica:
Katka Kovačec
Jože Matekovič
Vedran Prodan
Janko Troha
Miha Pavčič
 Administrator po pogodbi:
Jože Samec

Konstitutivna seja LZS Komisije za lovsko kinologijo

Predsednik: **Brane Lončner**
 Podpredsednik: **Igor Simšič**
Liljana Šurlan
Frančišek Koščak
Milan Velkovrh
Branko Lotrič
Štefan Nemeč

Stane Gabrijel
Pavel Steblovnik

10. KOMISIJA ZA KINOLOGIJO:

Odgovorni član UO LZS:
Ivan Malešič

Lovci in varno delo z motorno žago

Naloge lovcev pri izvrševanju letnih lovskogospodarskih načrtov se vse pogosteje srečujejo in naletijo na opravila, ki od posameznika terjajo poleg drugega tudi usposobljenost in znanje varnega dela z motorno žago v gozdu ter drugimi orodji in stroji. Pri sestavljanju delovnih skupin za izvedbo posameznih bolj ali manj zahtevnih nalog v lovišču le redko pomislimo na odgovornost, ki jo ob tem prevzemamo ali predajamo. Žal se pomanjkljivosti in nepravilnosti zavemo šele, ko se zgodi nesreča in se sprašujemo, ali smo naredili dovolj, da se to ne bi zgodilo. V ta namen je **ZLD Ljubljana** zadnje decembrske dni lani izkoristila za organizacijo dvodnevnega tečaja varnega dela z motorno žago. Tečaja, ki ga je vodil učitelj praktičnega pouka Srednje gozdarske in lesarske šole (SGLŠ) Postojna **Borut Horvat**, se je udeležilo enaindvajset lovcev, članov ZLD Ljubljana.

Tečajniki smo se zbrali na vznožju Kureščka v prostorih doma RTC Zapotok nad Igom. Prvi dan tečaja je bil namenjen teoretičnim osnovam varnega dela in pravnega vzdrževanja motorne žage. Na dvorišču smo po teoretičnem delu postavili premično delavnico in pod mentorjevim nadzorom pripravili vse za delo s svojo motorno žago, ki nas je čakalo naslednji dan. Drugi dan izobraževanja je potekal na terenu. Najprej so nam predstavili in razdelili ob-

V Komisiji za informacijski sistem LZS sta predsedniško in podpredsedniško funkcijo prevzela Samo Vončina (desni) in Katka Kovačec. Med njima sedita Srečko Žerjav in mag. Srečko F. Kropce.

Vse foto: Š. Vesel

Foto: S. Vesel

Predsednik ZLD Ljubljana mag. Lado Bradač in tajnik Milan Velkovich opazujeta delo tečajnikov pri vzdrževanju in pripravi motorne žage.

vezno varovalno opremo (čelado z dodatkom za zaščito sluha in obraza, zaščitne hlače, preostalo smo morali zagotoviti sami). Sledila sta praktičen prikaz priprave in pravilen postopek podiranja in obdelave podrttega drevja. Seznanili smo se tudi z osnovami gozdnega reda, s poudarkom na gozdnem redu, in z vsemi ukrepi za preprečevanje širjenja podlubnikov. Nato je sledilo praktično delo. Učitelji praktičnega pouka SGLŠ Postojna so nas razdelili v skupine in vsaka je odšla na svoje delovišče. Naše delo so budno spremljali mentorji in nas ves čas, ko je bilo potrebno, opozarjali na napake in nevarnosti.

Skratka, ves čas praktičnega usposabljanja so nam mentorji dajali potrebne nasvete za varno delo v gozdu, in sicer:

Foto: S. Vesel

Mentorja SGLŠ Postojna daje ta tečajnikom še zadnje napotke pred praktičnim delom usposabljanja (od leve): Sergej Trebec in Borut Horvat.

Foto: S. Vesel

Mentor pomaga tečajniku pri pravilnem zaseku drevesa in ga opozarja na nevarnost pri podiranju zaradi zavite rasti debla.

- pri delu uporabljamo le ustrezno orodje in opremo,
 - motorna žaga naj bo vedno dobro vzdrževana in nabrušena,
 - pri žaganju naj bi pretežni del opravila uporabljali trebušno stran meča,
 - motorno žago držimo pri delu čim bližje telesu, po možnosti oprto na nogo ali deblu,
 - vedno delajmo z vzravnano hrbtenico,
 - uporabljamo osebno varovalno opremo,
 - vedno delajmo zbrani in upoštevajmo vsa pravila varnega dela in
 - ne tvegajmo po nepotrebem!
- Po končanem praktičnem usposabljanju smo strnili misli in si obljubili, da bomo v prihodnje pri delu z motorno žago v gozdu spoštovali tudi načela, da:
- v gozdu nikoli ne bomo delali sami,
 - bomo delali le v lepem vremenu in v ugodnih delovnih razmerah,

– bomo imeli pri sebi vedno mobilni telefon in prvo pomoč ter

– bomo pripravljeni, kako pravilno ukrepati, če bi slučajno nastala nezgoda. Predvsem pa moramo vedno sami s seboj razčistiti, ali smo za tako delo dovolj usposobljeni in opremljeni ali morda ne bi bilo bolje, da bi delo opravil nekdo, ki je za to boljše usposobljen.

Svetujem, naj se na tak način usposobijo vsi lovci, ki so v okviru svojih delovnih obveznosti in zadolžitve v lovišču na kakršen koli način povezani z deli, pri katerih je treba uporabljati motorno žago, pa tega dela še niso povsem vešč. Poleg vsega omenjenega udeleženec tečaja po uspešno opravljenem

usposabljanju dobi tudi potrdilo (listino/certifikat) SGLŠ Postojna. Takšno potrdilo je del potrebnih dokazil pri potrjevanju nacionalne poklicne kvalifikacije za poklic lovec/lovka in revirni lovec/lovka in nenazadnje služi tudi kot del dokazil v primerih uveljavljanja odškodnin po nezgodi.

Štefan Vesel

Razstava v LGB Kozjak

V času od 4. do 6. februarja je bila v lovskega doma **Lovske družine Boč na Kozjaku** razstava Lovskogojitvenega bazena Kozjak, v katerega so vključene tri lovske družine; poleg LD Boč na Kozjaku sta v njem še LD Vurmat in Gaj. Po skupnem sestanku, ki je bil 3. 2. 2012, je bila v lovske koč postavljen razstava na treh panojih. Pred tem smo poslali vabila na vse mogoče kraje, tudi medijem. Za slednje očitno naš dopis za razstavo ni bil dovolj zanimiv, da bi se oglasili, a nas to ni motilo.

Na dan odprtja razstave, v soboto, smo od osme ure do začetka predavanja na platnu prikazovali fotografije skupnih lovov in drugih aktivnosti članov LD Boč na Kozjaku. Fotografije so nastajale ob naših delovnih akcijah med letom in na zadnjih jesensko-zimskih lovih v našem lovišču. »Glavni igralci« vseh omenjenih dogodkov so se šele

OBVESTILO

o obvezni oddaji izvodov publikacij NUK!

Vse lovske družine in območne zveze, ki pripravljajo jubilejne biltenne in zbornike, obveščamo, da so LZS z Narodne univerzitetne knjižnice opozorili, da nekateri izdajatelji brošur in zbornikov ne pošiljajo NUK **obveznih izvodov publikacij**. Po **Zakonu o obveznem pošiljanju publikacij** (ZOIPub, UL RS, št. 69/06 in 86/09) morajo vsi založniki, izdajatelji in distributerji s sedežem v Sloveniji, ki izdajajo ali objavljajo publikacije, dostopne javnosti v Sloveniji, in imajo **naklado najmanj petdeset izvodov, štiri izvode publikacije najpozneje v 15 dneh po objavi na lastne stroške posredovati NUK-u (Narodna in univerzitetna knjižnica, Oddelek za dopolnjevanje knjižničnega gradiva – Ekspedit, Leskoškova 12, p. p. 259, 1000 Ljubljana)**. Poleg obveznih izvodov je treba poslati tudi dobavnico.

Zavezanec, ki ne pošlje obveznih izvodov publikacij v predpisanem roku, ki ne omogoči dostopa do elektronskih publikacij, ki ne objavi kolofona s predpisanimi podatki, ki ne zamenja poškodovanih oziroma kako drugače nepopolnih obveznih izvodov v zahtevanem roku, stori prekršek in bo moral plačati globo.

Več informacij najdete na spletni strani Lovske zveze Slovenije v rubriki *Obvestila*, kjer je objavljena tudi zbiranka NUK (natančna navodila, obvezni podatki za kolofon publikacije in navedene kontaktne osebe za morebitna vprašanja).

NUK z zbiranjem obveznega izvoda gradi temeljno nacionalno zbirko pisne slovenske kulturne dediščine in tako zagotavlja njeno trajno hranjenje in javno dostopnost.

Tina Drolc

Boris Mušič, starešina LD Boč na Kozjaku, pri vpisovanju v knjigo vtisov

Maja in Teja, nato predavatelj Maks – honorarno

takrat zagledali na platnu skoraj v naravni velikosti. Nihče ni komentiral znanih besed: »To nisem jaz!« Fotografija ali objektiva pač ujame trenutek, ki je za nas morda v nekem času skoraj neopazen.

Po predstavitvi fotografij, ki je trajala skoraj eno uro, smo si ogledali še film o srnjadi. Film, ki je namenjen lovskim pripravnikom, učencem osnovnih šol, dolgoletnim lovcem in še komu. To je film, ki je last LZS in ga bo naprej posredovala Komisija za izobraževanje pri LZS. Prav ta film so predvajali na srečanju lovcem in drugih souporabnikov prostora v LD Starše. Pri obeh skupinah je bil film dobro sprejet in bo zagotovo tudi v drugih okoljih, kjer ga bodo predvajali.

Po predvajanju filma je na oder stopil mlad starešina **Boris Mušič**, dosedanji gospodar lovske družine, ki je pozdravil vse prisotne, med njimi kar štiri članke Upravnega odbora LZS, ki so bili tam. Dva sta domačina LD Boč na Kozjaku.

V drugem delu prireditve je bilo predavanje na temo *Varno izvajanje lovov* na malo in veliko divjad. Beseda je bila tudi o tem,

koliko zastreljene divjadi ne najdemo, koliko strelcev naj odda strelca z enega stojišča in kako naj bi ravnali z različnimi polavtomatskimi puškami. Po ogledu treh bogatih in nadvse zanimivih panojev so prisotni zrlji v platno, kjer si je bilo mogoče ogledati še nekatere zanimivosti: iztrebljanje divjadi, prevoz plena do hladilnice in podobno. Nekateri izmed njih so si vzeli čas in se vpisali tudi v knjigo vtisov. Vpisi so spodbudni.

V naslednjih dneh smo imeli dežurstvo v lovski koči, pri čemer pa smo naredili napako. Pa ne zato, ker sta pretežni del časa dežurali naši pripravniki - lovki, ampak zato, ker nismo vnaprej določili, kdo bo dežural. Če bi lovci in drugi to vedeli, bi se v lovski koči zagotovo oglasilo več kot zgolj sto obiskovalcev. Kot prikazuje fotografija, sta Maja in Tea poslušali predavanja tudi nekoliko starejših lovcem, ki so predavali v popoldanskem času, ko je bila dvorana skoraj prazna. Kljub temu so poslušali zanimiva predavanja o lisicah, strelivu, lovskem strelstvu, ki ni v ničemer podobno filmskim scenarijem, in še marsičem.

In za konec: hvala vsem obiskovalcem in našim lovcem, ki so se trudili pripraviti razstavo. Pa dober pogled.

Mag. Srečko F. Kropce
LD Boč na Kozjaku

Novoletno srečanje predavateljskega aktiva LZ Maribor

Predsednik LZ Maribor **Bra-ne Kurnik** in predsednik Komisije za izobraževanje pri LZ Maribor **Ivan Žižek** sta ob zaključku minulega leta sklicala že tradicionalno novoletno srečanje predavateljskega aktiva LZ Maribor, ki pa je imelo tokrat povsem delovni značaj.

Že v uvodu so predstavili podatke o oblikah izobraževanja v minulem letu. Podatki dokazujejo, da je na območju LZ Maribor lani 47 lovskih pripravnikov uspešno opravilo lovski izpit, 53 članov izpit za lovskega čuvaja, 46 članov tečaj za mentorja lovskemu pripravniku, 14 tečaj za vodje lova, 22 jih je opravilo osnovni tečaj za usposobljene osebe (za prevzem in

so v več osnovnih šolah ob njihovih naravoslovnih dnevih predavali učencem o problematiki varstva narave in ohranjanja prstoživečih živali v zdajšnjem oskrunjenem okolju.

Redni predavateljski aktiv pri LZ Maribor je štel 18 predavateljev, lani pa je bilo vanj vključenih še pet novih, tako da je zdaj v predavateljskem aktivu LZ Maribor skupaj 23 članov. Cilj vodstva LZ Maribor je, da bi pridobili toliko predavateljev, da bi bila za vsako programsko temo na voljo najmanj dva usposobljena predavatelja. To je po mnenju vodstva LZ Maribor pomembno zato, da bi lahko vsi vnaprej načrtovani izobraževalni programi potekali nemoteno, brez kakršnih koli zapletov in terminskih prelaganj.

Ob koncu novoletnega srečanja so bili člani predavateljskega aktiva seznanjeni tudi s predvidenimi izobraževalnimi programi v letu 2012. Da je predavateljski aktiv pri LZ Maribor pripravljen vse programe, načrtovane v tem letu, tudi dejansko uresničiti, je zanje nazdravil s sloganom: »Na uspešno izobraževalno leto 2012!«

Branko Vasa

Predavatelji LZ Maribor, zbrani na novoletnem srečanju.

pregled uplenjene divjadi), 73 pa jih je opravilo obnovitveni tečaj za usposobljene osebe. Dvaindvajset oseb pa je opravilo preizkus usposobljenosti za varno ravnanje z lovskim orožjem.

V okviru vseživljenjskega izobraževanja so bila organizirana naslednja predavanja, namenjena vsem zainteresiranim članom z območja LZ Maribor: Vidra na Slovenskem, Zakon o orožju, Upravljanje z divjim praščem, Upravljanje s srnjadjo in Upravljanje z jelenjadjo.

Člani predavateljskega aktiva

LPZ iz Trbovelj ima novo zborovodkinjo

Sredi decembra 2011 je Lovski spevski zbor Trbovlje prevzela **Ida Verk**, po izobrazbi glasbena pedagoginja, ki se je poleg študija v Ljubljani izobraževala tudi v avstrijskem Salzburgu. Med študijem je precej časa namenjala usposabljanju na področju zborovskega petja. Več kot petdeset let že sodeluje z različnimi zbori; vodila je kar nekaj

Foto: M. Poličič

Ansambel LPZ Trbovlje z novo zborovodkinjo Ido Verk

mladinskih zborov v Sloveniji in Avstriji pa tudi odrasle zборе. Izhaja iz glasbene družine. Njen oče **Jože Skrinjar**, skladatelj in pesnik, je bil med ustanovnimi člani Lovskega pevskega zbora v Trbovljah leta 1978 in njegov prvi zborovodja.

Petindvajsetega julija 2011 se je LPZ registriral kot društvo z imenom **LPZ in rogisti Zasavje - Trbovlje**. Dotlej so delovali kot sekcija Zveze lovskih družin Zasavje.

Od aprila 2005 z zborom sodelujejo tudi rogisti, ki jih je k zboru privabil dolgoletni in zelo aktivni predsednik društva **Stane Bizjak**.

Društvo šteje 19 članov, in sicer zborovodkinjo, 13 pevcev in 5 mladih rogistov. Povprečna starost pevcev je skoraj 65 let, zaradi česar si prizadevajo, da bi v svoje vrste vključili mlajše, ki radi prepevajo. V svojem programu – repertoarju imajo poleg pesmi z lovsko tematiko tudi domoljubne pesmi, napitnice, žalostinke in seveda tudi izbor pesmi 'za dušo' (pesmi, ki jih še posebno radi pojejo).

Marjan Palčič

Deveti lov na race štirih lovskih družin

Že deveto leto zapored lovske družine iz Slovenije in Hrvaške organizirajo skupen lov na race ob reki Kolpi.

Lovska Družina Predgrad, ki ji predseduje **Dejan Kapš**, je letos gostila tradicionalni lov, ki vsako leto privabi okrog sto do sto dvajset lovcev iz Slovenije in Hrvaške. Približno polovica je slovenskih, polovica pa hrvaških lovcev. Vsako leto nas je več.

Zanimanje za lov je veliko, obe strani dajeta takemu dru-

ženju velik pomen. Tudi vedno več je povabljenih iz oddaljenih lovskih družin, ki si pridejo ogledat, kako to poteka. Naslednje leto pripeljejo še koga s seboj.

S hrvaške strani je redna udeleženka **Lovska družina Jelenski**

Foto: T. Vrščaj

Skupinska fotografija devetega skupnega lova slovenskih in hrvaških lovcev na race

Jarak iz občine Vrbovsko, ki ji predseduje **Krunoslav Antić**, zastopal pa ga je **Anton Lokner**, ki je obenem tudi član UO LZ Primorsko-Goranske županije. V pozdravnem govoru je opravičil predsednika te LZ, dr. **Josipa Malnarja**, ki je imel tistega dne obveznosti v njihovi krovni zvezi, to je v HLS, kjer je tudi podpredsednik. Druga družina s Hrvaške je **LD Lipov vrh - Lukov dol**, ki mu predseduje **Damir Babić**.

Na slovenski strani je **LD Predgrad** (letos je po vrstnem redu prevzela pogostitev in organizacijo) s starešino **Dejanom Kapšem**, ki nas je tudi prvi pozdravil in opisal tradicijo ter družabni pomen tega lova. Naslednja iz Slovenije je še **LD Sinji Vrh**, ki jo vodi starešina **Peter Madronič**.

Zbrali smo se v Sodevcih na

mostu čez reko Kolpo. Srečanje je že tradicionalno vedno ob 9. uri in natanko na sredini mostu. Prvo snidenje je vedno pristržno in prijateljsko. Lani so nas hrvaški prijatelji presenetili z orkestrom in Avsenikovo *Na golici*.

Na slovenski strani sta letos od gostov sodelovala še predsednik ZLD Kočevje **Branko Zlobko**, predsednik komisije za MO **Ivan Marinč** in predsednik ZLD Bela krajina **Toni Vrščaj** (slednji že devetič po vrsti). Na naslednje srečanje (lov), ki bo deseto, pa bodo, kot smo se dogovorili, povabljeni tudi visoki predstavniki obeh krovnih lovskih zvez, LZS in HLS. Tudi predsednik CIC **Bernard Loze** bo na spisku povabljenih.

Posebno pomemben poudarek je bil namenjen nastopu mladih rogistov iz ZLD Kočevje pod vodstvom **Slavka Setničarja**. Nastop mladih rogistov je bil

ničarju **Ivanu Madroniču** iz Prelesja, ki si je prinesel stol iz gostilne; pred nedavnimi je bil namreč operiran, zamenjali so mu kolenski sklep. Race žal žal ni ustrelil, čeprav bi mu jo vsi privoščili. Med lovci tamkajšnjih krajev je namreč zelo priljubljen.

Rac in kormoranov je bilo mnogo, vendar so se ptice pravočasno umaknile in so letele visoko in v varni višini.

Vsi skupaj smo odstrelili tri racmane, eno raco in dva kormorana, ki jih tam ni malo.

Lov se je končal ob 12. uri, spet na sredini mosta, ko smo se lovci razporedili na mostu ob ograji in kjer se je gostitelj lova **Dejan Kapš** v imenu vseh lovcev vsem skupaj zahvalil za udeležbo, boginji lova **Diani** pa za uplenjeno divjad.

Od tam smo se na povabilo starešine LD Predgrad vsi odpravili v Predgrad v kulturni dom na lovski golaž in kozarec vina. Druženje je trajalo do poznih popoldanskih ur.

Toni Vrščaj

Tradicionalno srečanje v LD Čepovan

Na robu Trnovske planote, ki s svojimi lepotami očara že vsega navajenega prišleka, že 65 let uspešno opravlja svoje poslanstvo **LD Čepovan**.

Lovska družina Čepovan, ki spada v sredogorska lovišča, upravlja z divjadjo na 5.995 ha lovne površine. Družina šteje 49 članov in enega pridruženega člana iz KSL Doberdob (Italija). Poleg skrbi za divjad, predvsem pa da so opravljena vsa dela v lovišču in odstrel 117 glav srnjadi, 6 glav jelenjadi, 18 divjih prašičev, 27 muflonov, 17 gamsov in 25 lisic, skrb namenjamo tudi lovskim srečanjem in tradicionalnim navadam. Lani smo organizirali že 32 srečanj treh sosednjih lovskih družin – **LD Čepovan**, **LD Most na Soči** in **LD Trebuša** – pa tudi tradicionalno jesensko srečanje članov z ženami. V jesenskih in zimskih mesecih organiziramo skupne love, na katere povabimo tudi naše lovske prijatelje.

Tako smo tudi lani 24. septembra pripravili vsakoletno družinsko srečanje, ki je bilo v čudovitem sončnem sobotnem popoldnevu. V sklopu srečanja je bila organizirana tekma v streljanju z MK-puško na tarčo srnjaka in streljanje s šibrenico na glinaste

Foto: T. Srebrnič

Po strelskem tekmovanju smo se vsi zbrali pred lovskim domom LD Čepovan, kjer so nas pogostili z odličnim jelenjim golažem.

golobe. Rezultati obeh tekem so dali skupnega zmagovalca v kombinaciji. Žene so tekmoval v streljanju z zračno puško. V prijetnem in varnem tekmovalnem vzdušju je bilo zanimivo prisluhniti »lovskim izgovorom« tekmovalcev, ki so želeli na vsak način zadeti tri »stroge centre«, pa jim to ni uspelo. V naši LD imamo predvsem parkljusto divjad, zato je bila tekma v streljanju na glinaste golobe še toliko bolj zanimiva; vsak zadeti golob je bil deležen še posebno glasnega odobravanja preostalih lovcev - gledalcev. Rezultati streljanja na glinaste golobe so bili presenetljivo dobri, čeprav lovci nimajo veliko izkušenj pri streljanju na letečo pernato divjad. Končnega zmagovalca v tej disciplini je »dala« šele dodatna serija v streljanju. Tudi tekma naših žena v streljanju z zračno puško je bila dokaj izenačena, saj je bila med prvimi tremi tekmovalkami le malenkostna razlika.

Po končanem tekmovalnem delu smo se zbrali pred lovskim domom, kjer smo bili deležni odličnega jelenjega golaža s polento, ki nam ga je pripravil naš **Berto** z ženo. Strelski referent in starešina sta po jedachi poskrbela za razglasitev rezultatov in podelitev medalj za prva tri mesta v vsaki strelski panogi. **Dušan** je poskrbel še za dobrote z žara, tako da se je prijetno srečanje, kjer ni manjkalo lovske latinščine, zavleklo v večerne ure.

Toni Srebrnič

Prvo srečanje lovskih praporščakov iz Mežiške doline

Ko so leta 2006 skoraj vse koroške lovske družine dostojno in dokaj slavnostno proslavile 60 let svojega uspešnega

poslanstva, smo o tem obširno poročali tudi v Lovcu. Takrat so se pogosteje videvali in srečevali tudi koroški lovski praporščaki, pevci in rogisti. Tudi zdaj se! A žal preveč pogosto na lovskih pogrebih. Čeprav vsak odhod lovskih tovarišev in prijateljev v večna lovišča v nas pusti neko vrzel, to še zlasti zaznavajo in po svoje doživljajo lovski praporščaki, pevci in rogisti, ki so nepogrešljivi pri lovskih pogrebih.

Ker se v zimskih mesecih tudi koroški praporščaki skoraj ne snidejo na družabnih lovskih srečanjih, so se praporščaki Mežiškega LGB – 76-letni **Stanko Gros** (LD Prežihovo - Kotlje); 76-letni **Alojz Ramšak** (LD Bistra - Črna); 71-letni **Franc Štehar** (LD Jamnica - Prevalje); 69-letni **Franc Kordež** (LD Koprivna - Topla); 65-letni **Alojz Peršak** (LD Peca - Mežica); 64-letni **Rajko Napatnik** (LD Pogorevc) in 60-letni **Franc Konečnik** (LD Strojna - Ravne) – dogovorili, da si bodo kar sami organizirali vsakoletna družabna srečanja.

Pri mežiškem lovskem praporščaku Alojzu Peršaku, sicer tudi gospodarju ekološke kmetije, p. d. Pušnik, nad Mežico, se je prve dni januarja rodila zamisel za njihovo prvo srečanje. Tako se ni čuditi, da je bilo drugo januarsko soboto na njegovi kmetiji, ki je le streljaj od avstrijske meje, že prvo srečanje. Menda koroški praporščaki iz preostalih dvanajstih LD ne organizirajo podobnih srečanj. Da bo prvo srečanje »za mušter« drugim, so ga Peršakovi, mežiški lovec je tudi Alojzov sin **Matevž** –, organizirali, kot je treba. Ker je bilo sploh vse »prvo« v vsej bogati zgodovini lovstva v Mežiški dolini, sem se ga tudi jaz udeležil »prvič« z beležko in fotoaparatom v roki. Udeleženci srečanja, žal se ga niso udeležile vse vabljeni žene praporščakov, smo bili deležni samih dobrot s Pušnikove kmetije. Posebej velja omeniti pečeno (ekološko) ovčetino, pravi koroški mošt in »šnops«! A prijetnih presenečenj še ni bilo konec. Vsestransko organiziran Alojz Peršak, ki s svojim prijateljem snemalcem **Gerhardom Pečovnikom** zadnjih nekaj let posnameta kakšen amaterski DVD narave in divjadi, je poskrbel tudi za pravo učno uro – o lovu na gamsa in njegovi ovčevreji na pobočjih Pece. V obeh polurnih filmih sta glavna igralca oba Peršakova lovca. Skratka, gostoljubni, odkritosrčni in delavni Peršakovi so zago-

tovo največ prispevali k zelo potrebnemu druženju koroških lovskih praporščakov.

Ob koncu srečanja so praporščaki odkrito povedali, da vsi z velikim ponosom varujejo in nosijo družinske lovske prapore, čeprav jim je včasih to tudi v breme. Zdaj, ko so jim matične lovske družine kupile enotne plašče, ko jim dež, sneg in veter ne pridejo do živnega, so tudi bolj zdravi in vedno nared za prireditve. »Čeprav smo skoraj vsi praporščaki že zaradi svoje starosti oproščeni obveznih delovnih ur v naših LD, se nam tudi čas za varovanje in nošnja prapora priznata v delovne ure. Matične LD nam poravnajo tudi potne stroške. Nekaj evrov namenijo tudi za dnevnice. A teh »ugodnosti« menda nimamo vsi koroški praporščaki, kar seveda ni prav,« je odkrito povedal praporščak Gros, ki je to že 24 let in tudi starosta tamkajšnjih lovskih praporščakov.

Franc Rotar

Pregled odstrela jelenjadi 2011 v Visokokraškem LUO

Osebnim pesimizem in moja, priznam, mogoče prevelika kritičnost do stanja duha in ravnanja pri zdajšnjem upravljanju in gospodarjenju z divjadjo v Sloveniji sta se nekoliko razkldala ob ogledu lanskega odstrela jelenjadi v Zahodnokraškem lovskoupjavskem območju (že lani sem predlagal in letos ponovno: racionalnejše poimenovanje). Tako kot že vrsto let je bil tudi letošnji pregled vzorno pripravljen v inkubatorju gojitve jelenjadi v tem delu Slovenije, to je v Hotedršici.

Med potjo sem podoživljal preteklost, ko smo se prav v tem delu leta in kraju Notranjske, v Hotedršici, lovci zbirali na tekmovanju *Po lovskih smučinah*. Že takrat so bile včasih tudi brezsnježne zime. Drugi del spominov namenjam časom pred trideset in več leti, ko sva sem prihajala s **Tonetom Simoničem** in hotenjske lovske prepričevala in naposled prepričala, da so prihajajočo jelenjad sprejeli naklonjeno in odgovorno.

Zdaj v omenjenem območju od Vrhnike prek Logatca do doline Soče in v Idrijskem hribovju z jelenjadjo upravljajo na okrog 135.000 ha. Nobena skrivnost ni, da sta se odgovornost in

Foto: F. Rotar

Na ekološki kmetiji Pušnik nad Mežico so se januarja na svojem prvem srečanju družili lovski praporščaki Mežiškega LGB (od leve): Alojz Peršak, Stanko Gros, Franc Konečnik, Damjan Preglav, Alojz Ramšak, pomočnik praporščaka LD Pogorevc, Franc Kordež in Franc Štehar.

Razstavljeno rogovje na pregledu odstrela jelenjadi (2011) v Visokokraškem LUO

motiviranost lovcev poleg osrednje Notranjske uvrstili tudi v Brkinih, na Krasu in tod. Pregled odstrela z vsemi podatki o 314 glavem odstrelu ter vzorno starostno in spolno sestavo verjetno skriva tudi nekatera odstopanja in pomanjkljivosti, vendar v zanemarljivem obsegu. Dokaz, da je z jelenjadjo mogoče uspešno upravljati tudi v časih, ko v naši družbi nekatere vrednote in strokovnost niso odločilno veljavni dejavniki. Jelenjad kot vrsta z visoko razvitimi socialnimi odnosi in svojstvenim načinom življenja terja tudi podobno razvitost upravljavcev lovišč in njihove odgovornosti. **Uspešnost gojitve jelenjadi presojamo tudi z deležem in zastopanostjo deset- in večletnih jelenov in temu ustreznim deležem telesno in socialno zrelih košut. Vse drugo so le izgovori za lastno nesposobnost.**

Predlogi, da v prihodnje jelenov ne bi več klasično kategorizirali v skupini A in B,

samo dokazujejo neznanje novodobnih odločevalcev.

Blaž Krže

Odlično organiziran in izjemno uspešen lov na divje prašiče v LD Dekani

LD Dekani je 18. 12. 2011, podobno kot že v prejšnjih letih, organizirala skupni lov na divje prašiče, na katerega člani povabijo tudi svoje lovske prijatelje. Zaradi odlične organizacije in gostoljubnosti domačih lovcev in tudi uspešnosti se tega lova v zadnjih letih udeležuje vedno več lovskih gostov iz vse Slovenije.

Tako se je tudi na omenjenem lovu zbralo kar okrog 130 lovcev. Vendar so bili člani LD Dekani pripravljene tudi na to in so lov spet vzorno organizirali. V tem lovišču ugodne podnebne razmere, gosti gozdni sestoji

Foto: J. Mehle

Na fotografijah je 49 uplenjenih divjih prašičev, pozneje so jih pripeljali še osem, vendar je bila tedaj svetloba za uspelo fotografiranje že preslaba ...

s precejšnjim deležem različnih plodonosnih vrst dreves ter z obilno pritalno vegetacijo nudijo divjim prašičem odlične življenjske razmere.

Lov je potekal na območju Tinjana. Že med samim lovom sta predvsem številu oddanih strelav in praktično neprestana glasna gonja lovskih psov vsem lovcom dala slutiti, da se na koncu obeta neobičajen lovski blagor. To se je pozneje na zbornem mestu ob lovski koči tudi več kot potrdilo, saj nihče od udeležencev ni mogel verjeti, ko so domači lovci na zbornem mestu vozili nove in nove uplenjene divje prašiče.

V že poznih popoldanskih urah

je bilo k pozdravu položenih 57 divjih prašičev, naslednji dan pa so z iskanjem po krvni sledi uspešno našli še dva.

Skupaj je bilo na tem lovu uplenjenih 59 divjih prašičev, kar je nedvomno zasluga predvsem odlične organizacije lova in požrtvovalnosti domačih lovcev, ki so s svojimi odličnimi lovsкими psi sodelovali v pogonu. Ali kot je ob pozdravu lovinu povedal gospodar LD Dekani **Miran Kocjančič**: »Ne samo da je bila boginja lova Diana ta dan lovcom več kot naklonjena, temveč je verjetno praznovala kar okrogli rojstni dan ali kaj podobnega!«

Mag. Janko Mehle

Foto: M. Migas

Pokaži svojo lovsko izkaznico!

Nadaljujemo z objavljanim podjetij, ki so z LZS sklenila pogodbo, na podlagi katere bodo vsakemu članu LZS, ob predložitvi veljavne lovske izkaznice, omogočili nakup lovskih potrebščin in opreme (oz. uslug) z določenim popustom. Na tej strani bomo objavljali vsa nova **podjetja s sklenjeno pogodbo**, s spiska pa opuščali nekatera podjetja, ki so to storila že pred časom. Popoln spisek vseh podjetij je vsakomur dostopen na spletnih straneh LZS: <http://www.lovska-zveza.si>.

Popust naj ne bi bil manjši od 5 %, v Lovcu pa bomo objavljali spisek 25–30 zadnjih podjetij, ki so **pogodbo o sodelovanju** z 10 % ali višjim popustom za naše člane podpisala v zadnjem času. Prodajna mesta teh podjetij bodo označena z nalepko, ki jo vidite na fotografiji.

Ker želimo v akcijo pritegniti čim več podjetij, prosimo vse naše člane, da na elektronski naslov lzs@lovska-zveza.si sporočite imena novih podjetij, ki bi jih zanimala sklenitev take pogodbe.

Želimo si, da nam naša lovska izkaznica na tak način omogoči neposreden prihranek pri nakupih!

LZS

Stanje: 15. 2. 2012

POGODBE ZA POPUSTE

Podjetje	blago in storitve	% popusta
14 Biroservis Klančar, k. d., Selanov trg 6, 1210 LJ - Šentvid	Lovski, ribiški in drugi noži, multiorodje in diamantni brusilniki CRKT	10
	Keramični noži	10
	Storitev nabrusi.si – brušenje vseh vrst nožev	15
	Birooprema SHARP, pisarniški material, fotokopiranje in tiskanje	10
15 Turistična kmetija Pr' Ambrožu, Ambrož pod Krvavcem 7, 4207 Cerklje na Gorenjskem	Gostinske storitve	10
	Nočitve	10
16 Avanturist, d. o. o., Ormoška cesta 100, 2250 Ptuj	Blago blagovnih znamk Arden Grange, Renske, Applaws,	10
	Perrito in Danish Design	10
17 VONDA, d. o. o., Sečovlje 139, 6333 Sečovlje	Na sklenjeno pogodbo o računovodenju v PE Nova Gorica in PE Ljubljana	10
18 ČEVLJAR, d. o. o., Mavčiče 59, 4211 Mavčiče	Vsi izdelki lastne proizvodnje in izdelki iz ponudbe na spletu in v trgovini	10
19 Kanali SG1, d. o. o., Gozdna pot 7, 2380 Slovenj Gradec	Ročno pranje v avtopralnici Rondo, PTC Katica, Slovenj Gradec	15
20 Veterinarska postaja LAŠKO, d. o. o., Marija Gradec 36, Laško	Veterinarske storitve, razen vakcinacij	10
	Sterilizacije in kastracije ter dietna hrana	10
21 Mines team, d. o. o., Na logu 14, 5220 Tolmin	Sončni kolektorji in bojlerji ter seti za ogrevanje sanitarne vode	12
	Fotovoltaika - otočni sistemi in seti za razsvetljavo objektov in prikolic	12
	Solarni seti za krmljenje divjadi in živine	12
	Sanitarni program, armature, tuš kolone in cevi, higienske WC-deske	20
22 Soboslikarstvo, Rok Jerič, s. p., Srednja vas 99, 4208 Šenčur	Notranja slikopleskarska dela	10
23 GEOSSET, d. o. o., Poslovna cona A 22, 4208 Šenčur	Naprava Garmin ASTRO 220-DC 40 in Garmin DC 40-ASTRO 220 in oprema	10
24 Veterinarska ambulanta Gaber, Eva Lesjak, s. p., Kidričeva 1, Litija	Vse veterinarske storitve, razen cepljenj	10
25 UNIVET, d. o. o., Trgovina Pohodnik, BTC hala A, Ljubljana	Pohodna in trekking obutev ob plačilu z gotovino	15
26 Sport Miks, turizem, d. o. o., Trg Golobarskih žrtev 18, 5230 Bovec	Rafting po Soči in Canyoning - soteskanje Sušec	20
27 Robert Sodja, Pod Gozdom 23, 4264 Bohinjska Bistrica	Hydrospeed po Soči in druge dejavnosti podjetja	15
	Okna in vrata, lovsko pohištvo, oprema lovskih sob	10
28 Ebatt, d. o. o., PE BTC Ljubljana in PE Trzin	Prodajni programi Led Lenser, Gerber, Silva, Ansmann in Light My Fire	15
29 Zavod Dežela Kranjska, Dunajska 106, Ljubljana	Lovsko-ribiški slovar, faksimile in bibliofilska izdaja faksimila	10
30 GALPROM, Uroš Šmit, s. p., Stražarjeva 4, Ljubljana	Mesarski noži CS Solingen, serija Pro-X	15
31 PREPARATORSTVO, Miran Sušec, s. p., Podgorje 32, 2381 Podgorje	Preparatorne storitve	15
32 BHS hitri servis, Bojan Ovčjak, s. p., Vrhe 63, Slovenj Gradec	Storitve in material iz programa BHS	15
33 FANTON, Peter Boškin, s. p., Levstikova 18, Idrija	Dobava in polaganje gotovega parketa Margaritelli	10
34 RTV SERVIS, Marjan Kapela, s. p., Kočevska cesta 13, Dolga vas, Kočevje	Baterijske svetilke Led lLenser, daljinski upravljalci	5
	Pašni aparati 12 V ali 220 V	8
	Baterijski vložki in akumulatorji, polnilci in usmerniki	5 do 15
35 GOSTILNA AJDA, David Žunko, s. p., Ptujška c. 14, Gornja Radgona	Tv-LCD, LED zasloni na 12 V, DVBt in sprejemniki sat, antenski material, kabli	5
36 VETERINARSTVO ŠENTJUR, d. o. o., Cesta Leona Dobrotinška 12, Šentjur	Malice, kosila, jedi po naročilu, popust za skupine, nočitve in pijače	10
37 EUROSAN, d. o. o., Nove Fužine 49, LJUBLJANA	Storitve v ambulanti in hrana za pse	10
38 GORNIK, Mojca Mohorič, s. p., Gorenja vas - Reteče 36, Škofja Loka	Popust za gotovino na vse blago - popusti se ne seštevajo	10
39 DOGMANIA, d. o. o., Bojanji Vrh 22, 1295 Ivančna Gorica	Aktivno perilo, hlače, jakne, puloverji, jope, flisi, srajce in dodatki GORNIK	10
	Oprema	15
	Kozmetika in insekticidi	12
40 AKM, d. o. o., Hotemaže 71, 4205 Preddvor	Hrana in poslastice	10
	Oblačila Life line, ure Traser H3, izdelki Nikwax, zaščita proti klopotom Skitostop	15
41 DB vrata, okna, zimski vrtovi, Damjan Brajnik, s. p., Nasipna ul. 2a, Benedikt	Svetilke Olight, strelska oprema AKM, taktična oprema in obutev Voodoo	10
	Notranja vrata	10
42 Frizerski salon Tina, Kraševac Martina, s. p., Tomišelj 1, 1292 Ig	PVC, ALU, LES – okna, vrata, zimski vrtovi, senčila	5
	Striženje las	5
43 ROJAL, Tomo Avbar, s. p., Pod vinogradi 7, 8351 Straža	Popust za gotovinsko plačilo za vse artikle v trgovini ROJAL v BTC v Nov. mestu	10
	Izjema je orožje proizvajalca GLOCK	
44 LUR, Poslovno svetovanje, d. o. o., Peričeva 21, Ljubljana	Računovodske storitve, poslovno-svetovalne storitve	20
	Implementacija in podpora pri uporabi programa Pantheon	20
45 BIFE KREVS, Tomaž Krevs, s. p., Podgorska cesta 103, 2380 Slovenj Gradec	Pijača	10
46 JUPITRA, poslovni inženiring, d. o. o., Motnica 7a, 1236 Trzin	Izdelki za filtriranje vode v spletni trgovini www.moja-voda.si	10
	Rezervni deli za izdelke (filtrni vložki)	8
47 KONFIN, d. o. o., Ljubljanska 76, 1230 Domžale	Gedetske storitve	15
48 DJ STANE - STANE ČRVIČ, s. p., Bratuževa ulica 14, 5290 Šempeter Trgovina za male živali FENIX v Tolminu in Novi Gorici	Vsa hrana in oprema za pse, razen znamk ORIJEN ACANA IN K9JULIIS,	10
	za plačilo v gotovini	
49 USLUGA NOVO MESTO, d. o. o., Tržaška 10, 8000 Novo mesto	Kemično čiščenje, pranje in šiviljska popravila vseh lovskih oblačil in pripomočkov	10

Lani avgusta je praznoval svoj 85. rojstni dan spoštovani in cenjeni član LD Dekani **Danilo Pobega**. Rodil se je 28. 8. 1926 v Potoku pri Svetem Antonu v številni kmečki družini. Trda istrska družinska vzgoja, delavnost in pripadnost slovenstvu so ga usmerile v narodnoosvobodilno gibanje. Kot mlad fant je bil italijanski vojak, po razpadu Italije pa se je pridružil partizanom v boju za osvoboditev domovine. Takoj po vojni je s svojo aktivnostjo in pripadnostjo slovenstvu ter Istri začel delovati v LD Dekani. Ostal je vključen v družbene dejavnosti, predysem v Godbenem društvu Potok. Član naše LD je že od leta 1946, čeprav je zaradi delovnih obveznosti vmes za nekaj časa prekinil članstvo. Njegove lastnosti: doslednost, vztrajnost in poštenost so veliki večini starejših in mlajših lovcev za vzor. Spoštovanje, ki ga imamo do njega, je odraz njegovega zavzetega dela v lovišču in organih lovske družine.

Član upravnega odbora LD je bil od leta 1982 do 1986, član disciplinske komisije od leta 1986 do 1991, član NO je bil od leta 1991 do 1993, predsednik tega organa pa od leta 1994 do 1998 leta. Za svoje požrtvovalno delo je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje.

Danilo je znan kot dovršena osebnost istrskega človeka: kot aktiven graditelj naše domovine, gojitelj divjadi in skrbnik njenega okolja, pa tudi kot šaljivec in veseljak, kolikor mu še dopušča zdravje. Njegove delovne sposobnosti in spodbudne besede so ogromno pripomogle pri opravljanju skupnih nalog za izboljšanje razmer za prostoživečo divjad.

Danilova zagnanost pri biotehničnih delih, njegovo znanje o potrebah divjadi so njegove posebne vrline, ki jih cenimo. Mentorske in organizacijske sposobnosti bogatijo njegovo dolgoletno lovsko delo: obogatil je naša lovišča, znal mladim lovčcem vzbuditi ljubezen do narave, divjadi in pomagal z lovske izkušnjami v naši in sosednjih lovskih družinah.

Dragi Danilo, v jubilejnem letu ti lovski tovariši želimo še obilo prijetnih lovskih trenutkov v naravi, med prijatelji, smeha ob pripovedovanju lovske dogodivščine iz tvojih mladostnih let, pa tudi veselja v krogu tvojih najbližjih.

LD Dekani – F. K.

Andrej Smerdel st., Kraševac, starosta naše LD Radvanje, je 19. 11. 2011 dopolnil častitljivih 90 let življenja.

Andrej se je kot drugi otrok od sedmih rodil leta 1921 v veliki kmečki družini v vasi Petelinje pri Sv. Petru na Krasu. Šele pet let mu je bilo, ko se je starši preselili v Slovenske Konjice. Leta 1939 so se preselili v Voličino pri Lenartu in že kot osemnajstletnik se je zaposlil kot tkalec v Mariborski tekstilni tovarni – Merinka. Ob svojem delu je napredoval do tkskega mojstra in temu poklicu ostal zvest do upokojitve.

Leta 1941 so ga mobilizirali v nemško vojsko in poslani na rusko fronto, kjer je bil ranjen, zato so ga leta 1943 napotili domov. Kot zavezanec Slovenec in Kraševac se je leta 1944 vključil v NOB in v njej aktivno sodeloval do osvoboditve. Leta 1947 se je preselil v Maribor, si postavil hišo in ustvaril družino. Vse življenje je ljubitelj zunanjih ptic. V njegovi hiši je vedno slišati ptičje petje, še posebno pozornost pa namenja liščkom, zelencem in kanarčkom. Njegov hobi je tudi izdelava ptičjih krmilnic in valilnic.

Kot otrok je bil neprestano povezan z naravo in ker te povezanosti ni hotel prekiniti, se je že leta 1952 pridružil lovčev v LD Fram. Leta 1960 je prestopil v LD Lenart in nato leta 1968 postal član LD Radvanje. Vsa leta je v lovski organizaciji opravljal odgovorne funkcije. V LD Fram je bil predsednik disciplinske komisije, nato revirni vodja v LD Lenart in LD Radvanje; od leta 1973 do 1975 je bil predsednik komisije za ocenjevanje škode od divjadi, gospodar LD Radvanje (1975 do 1983), predsednik komisije za odlikovanje (1984 do 1995) in bil v teh letih tudi referent za lovske kinologije. Za zasluge v lovstvu ga je LZS za skoraj 60-letno delo odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje, v jubilejnem letu pa še z zlatim znakom za lovske zasluge. LZ Maribor mu je izročila plaketo. Že leta 1954 si je kupil prvega lovskega psa in bil vsa leta dober vodnik ptičarjev, lovskih terierjev in koker španjelov. Tudi za delo na kinološkem področju ga je KZS odlikovala s srebrnim in zlatim znakom za kinološke zasluge.

Jubilant življenje preživlja med vsakodnevnimi opravili v krogu svoje družine: s sinom, snaho in dvema vnukinjama. Predstavniki LD smo ga obiskali in z njim obudili spomine o njegovi mladosti, vojnem in povojnem življenju vse do danes. Ob tej priložnosti smo mu predali priložnostno darilo in se mu zahvalili za njegov prispevek v kinološki in lovske organizaciji ter mu v imenu vseh članov LD Radvanje še naprej zaželeli veliko klenega zdravja in mirmih let.

LD Radvanje – R. M.

Koloman Luik - Kalman je 30. avgusta lani praznoval častitljivih 80 let. Rodil se je leta 1931 v lepi ravenski vasi Strukovci na obronkih Goričkega, v sedanjem Krajinskem parku, kjer je preživljal svoja otroška leta s svojimi starši in celotno družino, ki je pridno kmetovala in se preživljala pretežno s kmetijstvom.

Kalman je odrasčal in prišel je čas šolanja. Ker je tisti del Prekmurja spadal pod Madžarsko, se je moral učiti tudi madžarski jezik. V času njegovega odrasčanja se je začela 2. svetovna vojna, katere bridkosti je začutil kot mlad fant. Naposled se je vojna le končala in Kalman je odrasel in začel razmišljati o življenju, šolanju ... V povojnih letih je bilo veliko pomanjkanja, bilo je veliko odrekaj, saj je bilo treba obnoviti domovino.

Po odsluženju vojaškega roka se je odločil za poklic voznika (šoferja). Najprej se je zaposlil kot trak-

torist v takratni Kmetijski zadrugi, kjer je bil marljiv in vesten delavec. Ker mu je bilo opravljanje poklica v veselje, se je odločil traktor zamenjati za tovornjak. Postal je samostojni avtoprevoznik. Eden največjih življenjskih ciljev, ki jih je dosegel, je bila poroka z ženo Dragico, s katero sta zaživela popolno zakonsko življenje. Rodilo se jima je dvoje otrok, sin in hčerka, ki sta odraščala v pravi družinski slogi. Zdaj očetov poklic avtoprevoznika nadaljuje njegov sin. Družina je še vedno povezana s kmetijstvom, kot se spodobi za prelepo Prekmurje.

Leta 1960 je Kalman stopil v vrste zelene bratovščine. Njegova lovska pot v LD Radovci je iz leta v leto postajala bogatejša v znanju in dejanjih. Lovski izpit je opravil leta 1972. Kmalu je postal član UO in to ostal do leta 1992, ko je postal član disciplinske komisije in pozneje član NO v LD. Vnuku Mateju je bil vedno

vzornik, zato se je odločil, da bo šel po njegovih lovskih stopinjah.

Kalman ima zasluge tudi pri gradnji lovskega doma. Marsikatero »furo« gromaža je opravil za skromno plačilo; le z nasmehom na obrazu je zamahnil z roko.

Za svoje dosedanje delo je prejel spominski plaketi ZLD Prekmurje in LD Radovci. LZS ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje.

Spoštovani Kalman, ob tvojem 80-letnem jubileju ti želimo vse najboljše, prav tako pa tudi ob zlatem jubileju delovanja v članstvu zelene bratovščine. Še naprej ti želimo trdnega zdravja in si želimo, da bi se še dolgo srečevali na skupnih lovih, ki se jih vedno rad udeležiš. V oporo naj ti bo spoznanje, da si svojo ljubezen do narave in divjadi v njej prenesel na vnuka Mateja in na nas, lovske prijatelje!

LD Radovci – V. H.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

90-letnik

Jožef Kovač st., LD Gornje Jezero

85-letnik

Albert Čok, LD Gaberk, Divača
Franc Hrvatini, LD Zemon
Valentin Jože Jerina, LD Rakitna
Jože Kadunc, LD Sela pri Kamniku
Ciril Kos, LD Selca
Ivan Purgaj, LD Kungota
Stane Rešeta, LD Boštanj
Danilo Simčič, LD Bukovje
Jordan Stevanovič, LD Laze

80-letnik

Franc Bartol, LD Sodražica
Ferdinand Božičnik, LD Veliki Kamen
Alojz Dvojmoč, LD Raka
Jožef Garmut, LD Kapla
Jožef Kankelj, LD Selca
Alojz Klokočovnik, LD Vitanje
Jožef Ličer, LD Trebuša
Rudolf Mandeljč, LD Bled
Anton Metlika, LD Cigonca
Jožef Močnik, LD Libeliče
Jožef Nagu, LD Banja Loka, Kostel
Janko Pišot, LD Čaven
Jožef Purg, LD Dravinja, Majšperk
Jožef Puš, LD Veliki Gaber
Franc Renčelj, LD Radlje
Miroslav Rupnik, LD Logatec
August Rutar, LD Ljubinj
Viktor Seidl, LD Orlica

75-letnik

Anton Blatnik, LD Suha krajina
Franc Dekleva, LD Brkini
Jožef Erpe, LD Šentrupert
Albin Gredina, LD Jože Lacko, Ptuj
Ciril Gregorič, LD Lijak
Anton Hercog, LD Cirkulane
Jožef Kašman, LD Ruše
Emil Kolbl, LD Dolina
Glavko Lovrečič, LD Anhovo
Feliks Jožef Mašera, LD Kobarid
Jožef Mencigar, LD Radovci
Milan Pajk, LD Kresnice

Jože Remic, LD Rečica ob Savinji
Viktor Rutar, LD Ljubinj
Adrijan Simčič, LD Dobrovo
Hubert Simetinger, LD Peca, Mežica
Jožef Trafela, LD Podlehnik
Maksimiljan Učakar, LD Dol pri Hrastniku
Anton Zagmajster, LD Bizeljsko

70-letnik

Emil Bertole, LD Brestanica
Gabrijel Breljih, LD Porezen
Jožef Brodnik, LD Bled
Oto Frajzman, LD Pesnica, Jarenina
Erik Gabron, LD Hum, Celje
Jože Gričar, LD Kresnice
Ivan Grubelnik, LD Radlje
Jožef Horvat, LD Velika Nedelja
Jože Ivačič, LD Podčetrtek
Anton Kikelj, LD Fram
Bojan Kocjan, LD Jože Lacko, Ptuj
Jože Kocmur, LD Domžale
Anton Kodrič, LD Podbočje
Ivan Kos, LD Zagorje
Franc Kostanjevec, LD Pesnica, Jarenina
Franc Kramer, LD Šentrupert
Jožef Magyar, LD Lendava
Franc Meglič, LD Trzič
Marjan Milharčič, LD Javornik, Postojna
Jožef Opara, LD Tabor, Sežana
Rudolf Orel, LD Prebold
Milan Ošljaj, LD Bogojina
Gerhard Percl, LD Izlake
Anton Perko, LD Mirna Peč
Janez Petrič, LD Velike Lašče
Jože Rebernak, LD Velunja, Šoštanj
Lado Skrt, LD Kanal
Rudolf Smolar, LD Slovenska Bistrica
Bernard Šav, LD Rižana
Peter Maks Škufca, LD Domžale
Ciril Turk, LD Brje, Erzelj
Franc Vodusek, LD Rogatec
Franc Zidar, LD Krvavec in LD Dobrava
Marko Žigon, LD Tomišelj

Vsem jubilentom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LISJAK-a.

Foto: T. Velikonja

Nekaj novosti s področja izobraževanja v lovstvu

Vsem, ki se v Sloveniji ljubiteljsko ali poklicno ukvarjamo z lovom in lovstvom, je znano, da je med slovenskim prebivalstvom dober odstotek lovcev, ki nam ni vseeno, kaj se dogaja z naravo, lovom in lovstvom. Ti posamezniki premoremo tudi precej znanja, izkušenj in strokovnosti. Doslej smo pridobivali različno znanje s področja lovstva z lovskimi izpiti, izpiti za lovske čuvaje, lovske mojstre (lovske tehnike), preglednike uplenjene divjadi (usposobljene osebe), ocenjevalce trofej, ocenjevalce škode (na divjadi in od nje) ... Vsak posameznik si je pridobil še dodatno znanje z različnim praktičnim ali teoretičnim udejstvovanjem v svoji lovski organizaciji, v loviščih s posebnim namenom ali pri neposrednem delu in življenju.

Z namenom pridobitve javno veljavne (verificirane) listine, ki dokazuje strokovno znanje in spretnosti, smo v **Srednji gozdarski in lesarski šoli v Postojni (SGLŠ Postojna)**, skupaj s socialnimi partnerji (Lovska zveza Slovenije, Zavod za gozdove Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije in Kmetijsko gozdarska zbornica) pripravili in

oblikovali dva poklicna standarda s področja lovstva.

Državni izpitni center (RIC) je z odločbo podelil licenco (dovolenje) izvajalca **nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) SGLŠ Postojna**. Preverjanje in potrjevanje strokovnega znanja ter spretnosti opravlja tričlanska komisija, ki jo za posamezno preverjanje in potrjevanje imenuje RIC. Člani komisije morajo imeti strokovno znanje in opravljeno licenco za potrjevanje in preverjanje NPK.

Kandidat s pridobitvijo NPK ne pridobi stopnje izobrazbe, ampak poklic oz. del poklica (lovec/lovka), (revirni lovec/revirna lovka). Pridobitev certifikata omogoča kandidatu zaposlitev na delovnem mestu, za katerega so potrebne spretnosti in znanje, kar je opisano v poklicnem standardu in v katalogu znanja za določeno kvalifikacijo.

NPK s področja lovstva potrebujejo zaposleni ali tisti, ki bi se hoteli zaposliti v organizacijah ali zavodih, ki se ukvarjajo z dejavnostmi, povezanimi z lovstvom, pa nimajo javno veljavne izobrazbe oz. znanja za opravljanje omenjenih del (nacionalni parki, lovišča s posebnim namenom ...). Pridobitev kvalifikacije je namenjena tudi vsem, ki se nepoklicno ukvarjajo z lovstvom (območne lovske zveze, lovska društva ...) in bi želeli zaradi osebnih razlogov

pridobiti, si poglobiti ali samo potrditi znanje, ki so si ga pridobili pri delu in izobraževanju v lovstvu. **Pridobljena kvalifikacija nima veljavnosti samo v Sloveniji, ampak v širšem evropskem območju in tako omogoča zaposlovanje tudi zunaj Slovenije.**

Lani novembra in decembra je potekalo prvo potrjevanje oz. preverjanje znanja za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije **lovec/lovka** in **revirni lovec/revirna lovka**. Kandidati, ki so uspešno dokazali potrebno znanje, ki je opisano v katalogu strokovnega znanja in spretnosti, pod kodo 70603841 (lovec/lovka) in kodo 6230.007.5.1 (revirni lovec/revirna lovka), so si pridobili javno veljavno listino (certifikat), ki dokazuje in potrjuje primerno ustrezno usposobljenost za opravljanje različnih del v lovstvu.

Pet kandidatov si je s potrjevanjem pridobilo naziv lovec in trije z neposrednim preverjanjem naziv revirni lovec. Prvo komisijo za preverjanje in potrjevanje znanja za poklicno kvalifikacijo **lovec/lovka** so sestavljali: **Silvester Peljhan**, mag. **Štefan Vesel** in **Borut Horvat**, za revirni lovec/revirna lovka pa **Igor Simšič**, mag. **Štefan Vesel** in **Borut Horvat**. Pri neposrednem preverjanju so kandidati pokazali ustrezno poglobljeno znanje iz vsebin, ki jih niso mogli dokaza-

ti s prejšnjimi potrdili oz. dokazili.

Postopek pridobitve NPK

Kandidat, ki želi pridobiti NPK, mora vložiti vlogo (prijavo) pri izvajalcu ugotavljanja in potrjevanja NPK (v primeru lovstva je to SGLŠ Postojna). Izvajalec mora vsaj enkrat na leto razpisati rok potrjevanja in preverjanja posamezne NPK. Informacije o razpisnem roku in obrazec prijave dobite na spletni strani <http://www.sola.sgls.si> (povezava NPK). Prav tako mora vsak kandidat oddati svoj življenjepis.

Za prijavo postopka pridobitve NPK **lovec/lovka** mora kandidat priložiti še overjeno spričevalo osnovne šole (ali višje stopnje), potrdilo o opravljenem lovskem izpitu in orožni list, kandidat pa mora ob prijavi že dopolniti 18 let starosti.

Pri prijavi za NPK **revirni lovec/revirna lovka** mora kandidat poleg omenjenih potrdil dodati še potrdilo o opravljenem izpitu za lovskega čuvaja.

Opisana potrdila oz. dokazila o znanju in spretnostih kandidata so t. i. **vstopni pogoji** za osebe, ki želijo pridobiti NPK.

Če želi kandidat za NPK **lovec/lovka** pridobiti certifikat brez preverjanja (zgolj s potrjevanjem dokazil v zbirni mapi), mora dokazati še znanje iz varnega dela z motorno žago (vsaj 8-urno usposabljanje), vsaj pet-

Preverjanje NPK – revirni lovec revirna lovka (z leve: Igor Simič, Borut Horvat, mag. Štefan Vesel)

letno aktivno delo na področju lovstva in vsaj petletno članstvo v lovski organizaciji (dokazuje se z referenčnim pismom LD, Zavoda za gozdove ...).

Kandidat potrebuje za potrjevanje NPK revirni lovec/revirna lovka znanje o varnem delu z motorno žago, znati mora ocenjevati škodo (na divjadi in od nje), priložiti pa mora tudi potrdilo o vsaj desetletnem aktivnem delu na področju lovstva in vsaj desetletnem članstvu v lovski organizaciji.

Vse prispеле prijave in potrdila oz. dokazila najprej pregleda svetovalec izvajalca in ob morebitnih nejasnostih in zelenih dopolnitvah obvesti kandidata.

Nato tričlanska komisija, ki jo

Potrjevanje NPK – lovec/lovka (z leve: mag. Štefan Vesel, Silvester Peljhan, Ivan Arnič (RIC – področni svetovalec))

SLAVLJENCI LD MAREZIGE

V letu 2011 so v LD Marezige praznovali sedemdesetletnico življenja štirje lovci. Kot se spodobi za tak jubilej, so nas presenetili in za člane pripravili veliko »fešto«.

Slavljenci generacije, letnik 1941, so bili (z leve): Peter Marancina, Lucijan Starc in Vilko Kozlovič (na fotografiji manjka Remigij Olivo). Zaželeli smo jim obilo zdravja in lovskega naleta; za »fešto« pa se priporočamo tudi vsako naslednje leto. Besedilo in foto: E. Koren

Foto: M. Krefel

imenuje RIC, opravi potrjevanje strokovnega znanja in spretnosti. Če komisija pri pregledu zbirne mape ugotovi, da kandidat izkazuje večino znanja in spretnosti, predpisanih v katalogu, mu lahko brez preverjanja potrdi izdajo certifikata, ki je javno veljavna listina. Če pa ugotovi, da kandidatu določeno znanje primanjkuje oz. ni izkazano s potrdili, ga napotijo na neposredno preverjanje znanja in spretnosti.

Ko kandidat opravi preveritev z zagovorom iz vsebin, ki mu primanjkujejo, komisija potrdi znanje in spretnosti, predpisane s poklicnim standardom in katalogom. Po neuspešno opravljenem preverjanju ali neudeležbi

041/789-079 (Marjan Vadnu – koordinator postopkov za NPK v SGLŠ Postojna) ali pišejo na e-naslov: marjan.vadnu@guest.arnes.si.

Vsem prihodnjim kandidatom želim veliko uspeha pri opravljanju oz. pridobivanju NPK, saj lahko le z ustreznim znanjem in vednostjo pripomoremo k še boljši prepoznavnosti in uveljavljanju lovstva v zdajšnjih časih.

Borut Horvat

Odlovljena risinja Maja

Kot so sporočili prvi dan februarja, je konec januarja slovenskim raziskovalcem iz **Skupine za ekologijo živali** (Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo), z dovoljenjem Agencije RS za okolje, na Travnici gori na Kočevskem v sodelovanju s člani **LD Loški Potok** uspelo ujeti in s telemetrično ovratnico opremiti risinjo. Dandanes je evrazijski ris (*Lynx lynx*) zagotovo ponovno najbolj ogrožena vrsta sesalca v Sloveniji. Zato je vsak nov podatek o tej izumirajoči mački toliko pomembnejši.

Risinja, ki je dobila ime **Maja**, je stara približno dve leti, tehta 17,5 kg in je v dobri telesni kondiciji. Preden so jo raziskovalci izpustili nazaj v dinarske gozdove, so jo opretili s črno ultralahko telemetrično ovratnico, ki bo vse leto s pomočjo GPS-a zbirala natančne podatke o gibanju in življenju risinje ter jih v obliki SMS-sporočil pošiljala raziskovalcem na fakulteti.

Zbrani podatki bodo še toliko pomembnejši, saj opažanja iz zadnjih let kažejo, da je risinja Maja verjetno ena izmed redkih risov, ki še živijo na Kočevskem. Pri nas se je namreč v zadnjih

komisija kandidata obvesti o zavrnitvi izdaje certifikata.

Naslednje preverjanje in potrjevanje znanja za NPK s področja lovstva je predvideno letos aprila 2012. Vse zainteresirane prosimo, naj čim prej oddajo svoje prijave izvajalcu ali pokličejo na tel. številko (05) 726-13-33,

petnajstih letih število risov drastično zmanjšalo, iz mnogih predelov v Sloveniji pa so že popolnoma izginili.

Raziskovalci ugotavljajo, da je poleg nelegalnega odstrela glavna grožnja obstoju risov pri nas parjenje v sorodstvu. Potem, ko je bil v Sloveniji v začetku 20. stoletja ris popolnoma iztrebljen, smo ga leta 1973 ponovno naselili. A ker je takrat v Slovenijo prispelo le šest živali, je kmalu nastalo parjenje v sorodstvu. Raziskave kažejo, da se genetska pestrost populacije risa pri nas slabša z vsako naslednjo generacijo. **Tomaž Skrbinšek**, vodja genetskih raziskav v Skupini za ekologijo živali, meni: »Prišli smo že tako daleč, da je stanje danes podobno, kot bi se med seboj parili sestre in bratje.« Pri risih se posledice parjenja v sorodstvu izražajo kot odpovedi srca, deformacije skeleta, levkemija in slabša uspešnost pri razmnoževanju. Strokovnjaki ocenjujejo, da če v kratkem ne bomo začeli aktivno reševati problema parjenja v sorodstvu (npr. z doselitvijo nekaj risov iz druge populacije), lahko ta živalska vrsta v Sloveniji ponovno izumre.

Uredništvo

Obisk pri Veljku Varičaku

Ob obisku predsednika CIC **Bernarda Lozeja** v Sloveniji, na LZS in sestanku s predsednikom R Slovenije ter evropskim komisarjem za okolje in prostor, o čemer smo poročali v Lovcu, 2/012, je gost izrazil željo, da bi rad obiskal našega člana nacionalne delegacije CIC in častnega predsednika koordinacijskega Forumu CIC za srednjo in vzhodno Evropo **Veljka Varičaka**. »On je vsekar temeljni kamen CIC, zato ga želim pozdraviti in mu povedati, da ga zdaj, ko ni več tako aktiven, pogrešamo,« je dejal in me prosil naj ga peljem k njemu. Seveda sem mu ustregel, čeprav se tistega dne V. Varičak ni počutil ravno najboljši; premagoval je namreč močan prehlad. Vseeno naju je žena prijazno povabila v dnevno sobo in šla obvestiti Veljka, ki je počival v postelji. Nama je postregla s čajem.

Čeprav sva se pred vrati njegovega stanovanja pojavila nenapovedano, v poznem mraku tistega večera, in naju niso pričakovali, se je Veljko oblekel in se nama pridružil pri čaju. Ne glede na prehlad in pozno uro

se je razveselil obiska. Stekel je zanimiv razgovor o zdajšnji dejavnosti CIC in foruma.

Veljko je predsedniku Ložeju podaril eno od svojih knjig o ocenjevanju trofej v nemškem jeziku in mu vanjo napisal posvetilo. S tem darilom je bil Bernard Loze resnično počaščen. Spregovorili smo tudi o novih težnjah na področju ocenjevanja lovskih trofej. V veliko točkah sta se strinjala in delila skupno mnenje, v nekaterih pa je bilo Varičakovo mnenje drugačno. Opaziti pa je bilo, da predsednik CIC spoštuje dolgoletne Veljkove izkušnje. Strinjala sta se, da obstoječi sistem ustreza vsem zahtevam in da je ob oceni trofeje sprejemljivo tudi zapisati, ali je bil odstrel neke trofejne živali lovsko pravičen. Veljko mu je povedal še svoje mnenje, da je nekatero problematiko treba obravnavati tudi na regionalni podlagi, kar se je izkazalo kot zelo pravilno v primeru BiH, kjer so bili ljudje po krvavi vojni zelo nezaupljivi drug do drugega. Zdaj tam Svet lovskih organizacij BiH dobro deluje in so razmere veliko boljše kot prej, ko ga ni bilo. Veljka Varičaka, ki je pravzaprav zaslužen za ustanovitev sveta, so vse tri bosanske lovske organizacije izvolile celo za svojega častnega predsednika.

Predsednik Loze mu je tudi povedal, da je lani CIC na njegov nasvet ustanovil še koordinacijski Forum za Mediteran

(Sredozemlje) in tudi za Skandinavijo. Oba foruma CIC delujeta na regionalni podlagi. Strinjala sta se tudi, da je učinkovitost foruma odvisna predvsem od tistega, ki ga vodi.

Kljub zanimivemu razgovoru sva se morala zaradi Veljkovega prehlada in pozne ure posloviti, saj je najin obisk trajal več kot debelo uro. Gospe Evi in Veljku Varičaku sva se zahvalila za gostoljubje.

Tudi sam sem bil počaščen, da je naš lovec – dolgoletni aktivni član CIC, član naše nacionalne delegacije CIC – dosegel tolikšen ugled, da ga zdajšnji mednarodni funkcionarji še vedno cenijo in spoštujejo, čeprav že tri leta ni več aktiven v neposrednem dogajanju. Kljub temu ga je popolnoma nov predsednik CIC, te velike mednarodne organizacije, želel obiskati in spoznati kot legendarnega funkcionarja CIC, izvedenca za trofejstiko in nekdanjega vidnega poklicnega delavca v slovenskem lovstvu. Prepričan sem, da tako razmišlja še veliko slovenskih lovcev, ki našega moža poznajo in cenijo njegovo delo.

Vrnila sva se pred Hotel Slon in se od tam podala na teraso Nebotičnika, kjer je Bernard Ložič užival v nočnem pogledu na osvetljeno Ljubljano. Predsednik CIC mi je zagotovil, da je to njegov prvi obisk Ljubljane, zagotovo pa ne zadnji.

Toni Vrščaj

Pančo odkriva »skriti svet narave«

»*Ko se noč poslovi in se zemlje dotaknejo prvi sončni žarki, gozd zasije v vsej svoji lepoti ...*« Tako se začne zgodba filma **Silva Jelinčiča - Panča**, s katerim je pred koncem leta na festivalu nekomercialnega filma v Mariboru osvojil kar tri nagrade. Mednarodna žirija mu je za film *Skriti svet narave* podelila priznanje za najboljši dokumentarni film. Prejel je posebno pohvalo žirije za naravoslovni film, v kategoriji slovenskih filmov pa je osvojil 1. mesto. Pančo, kot ga kličejo prijatelji, je lani v Trstu prejel tudi posebno nagrado na mednarodnem festivalu naravoslovnih filmov za film *Poslednji boj*, v katerem razmišlja o preživetju velikega petlina.

Krepak 60-letnik iz Kobarida je lovec že odkar pomni. Lovstvo je pravzaprav v njegovih genih, saj so bili v rodnem Čadrgu lovci tudi njegov oče, strici in brat. Najprej je bil član LD Tolmin, po selitvi v Kobarid pred dobrimi tremi desetletji pa je postal član tamkajšnje zelene bratovščine. Izučen avtoličar je dvajset let delal v Gostolu, v prostem času pa je bil velik v naravi in na lovu. Divje živali so ga tako zanimale in privlačile, da jih je začel spoznavati поблиže. Pri preparatorju iz Tolmina se je naučil skrivnosti tega poklica in je imel nekaj časa odprto tudi to obrt. Pri delu sta ga z zanimanjem opazovali hčerki Mirjam in Minka, ki sta do podrobnosti poznali vse živali. Zdaj je nekaj mesecev že v pokoju, vendar tu in tam za prijatelje še vedno vzame v delo kakšno žival.

Pred leti je ugotovil, da ima poleg oblikovanja dermoplastičnih preparatov še več umetniških žilic. Ukvarjal se je z intarzijo in je v lesu upodabljal živali, izdeloval unikatne obešalnike, v zadnjih letih se je lotil tudi slikarstva v akrilnem in oljnem slogu.

Preden se je odpravil v naravo ali gore, je v nahrbtnik tu in tam spravil tudi fotoaparati ali pa staro nemo filmsko kamero in nastali so prvi posnetki. Z razvojem tehnike je Pančo kupoval novejši in boljše fotoaparate, zdaj že digitalne, in tudi kamere. Odkril je nov talent, ki ga je povsem prevzel – fotografiranje in snemanje. Puška je vedno pogosteje ostajala doma, kamera pa je bila

Ob obisku predsednika CIC **Bernarda Lozeja** v Sloveniji si je gost zaželel obiskati tudi nekdanj izjemno aktivnega in še vedno cenjenega častnega člana **Veljka Varičaka**, ki ga je obiskal v spremstvu **Tonija Vrščaja**.

vedno pripravljena na dogodke čarobne narave. Če kdo, potem Silvo zagotovo ve, kako težko je priti do enkratnih in neponovljivih posnetkov. Na stotine ur žrtvuje za dober kader gamsov, orla, medveda. Dneve in dneve odhaja visoko v gore, kamor je nekajkrat že odnesel kakšno poginulo žival. Tako so po urah in dnevih potrpežljivega čakanja v »koču« (bivaku iz vej) nastali čudoviti posnetki orla. Odmevni so bili njegovi posnetki gamsa, ki je umiral zaradi garij. Podoba zadnjih sedem minut življenja gamsa je bila bolj prepričljiva kot tisoče besed o problematiki teh čudovitih gorskih živali.

Čeprav ga pri tem hobiju iz srca podpira vsa družina, pa žena Silva tu in tam v šali doda, da »Pančo pretirava«. V družini Jeliničevih imajo pravzaprav vsi umetniško žilico. Hči Minka, ki občasno napiše tudi kakšno pesmico, mu je spisala vezno besedilo za film, v angleščino pa mu ga je prevedla druga hčerka Mirjam, ki že trinajst let živi na Notranjskem. Vedno prijazen, odprt in radoveden je Pančo tudi tam našel prijatelje. **Milan Žnidaršič**, lastnik lovske trgovine Srna z Bloške Police, sicer lovec LD Martin Krpan - Bloke, ga rad popelje po notranjskih gozdovih. Pančo se je tako navdušil nad medvedom, da zdaj že nekaj časa s kamero uspešno sledi temu veličastnemu prebivalcu naših gozdov. Bil je tako uspešen, da je v enem dnevu v oko svoje kamere ujel štiri kosmatince. V arhivu, iz katerega bo nastal nov film, ima že serijo posnetkov različnih medvedov.

Pančo ne spada v t. i. računalniško generacijo, vendar se je spoprijateljil tudi s tem izumom nove dobe. Iskal je računalniške

Silvo Jelinič v snemalni akciji ...

programe, ki omogočajo montažo in jih osvojil tako dobro, da marsikdo ne verjame, da je filme ali prispevke montiral sam. Veliko je sodeloval tudi z neutrudnim primorskim lovcem – predavateljem, fotografom, sne-

malcem **Edom Krašno**, s katerim je pripravljaj prispevke za televizijsko oddajo *Zelena bratovščina*. Njegove enkratne posnetke živali hranijo tudi v lovskem delu muzeja v Bistri, sodeluje z učno delavnico na temo

V zadnjih letih se je Pančo lotil tudi slikarstva v akrilnem in oljnem slogu.

lovstva Osnovne šole Dušana Muniha v Mostu na Soči, za njegove posnetke pa se zanimajo tudi v tujini.

Pančo tu in tam v domače hribe še vedno vzame s seboj tudi puško, toda če bi izbral med orožjem in kamero, bi najbrž z lahkoto izbral slednjo. Želimo si, da bi preprost, a pošten lovec Pančo s svojo filmsko kamero ovekovečil še mnoge neponovljive trenutke. Za vse tiste, ki jim je narava blizu.

P. S.: Vsi, ki jih zanimata nagrajena filma *Skriti svet narave* in *Poslednji boj*, si ju lahko ogledajo na spletu na naslovu: youtube.com/skriti_svet_narave in youtube.com/poslednji_boj.

M. Stefančič

Na lanskem festivalu nekomercialnega filma v Mariboru je Silvo Jelinič - Pančo (na fotografiji s svojo soprogo) osvojil kar tri nagrade.

Foto: M. Stefančič

Utrinki z Lucijanovih lovov ...

V prenapolnjenem vsakdanjiku, polnem zahtev, pričakovanj in obremenitev, zunanje in notranjega hrupa, zastane roka in se utruji pogled. Kot odrešitev se pojavi vztrajna misel – proč, samo proč. Vsaj za trenutek, za bežen hip, da se spočije oko, da duša zajame iz studenca miru, vznemirjenja ali brezčasne lepote.

Pogled obstane na fotografiji. In domišljija dobi krila. Daleč stran, v vsakem trenutku lahko poletimo v drug svet, kjer je vse mogoče. Duša se napoiji, oko je spet jasno in roka neutrudno spet lahko hiti naprej.

In gledam fotografije, posnete na naših skupnih lovskih pohodih. Dostikrat je bil z nami tudi **Lucijan Krivec**, član LD Rakitna.

Še zelo živo se spomnim občnega zbora naše družine pred mnogimi leti, kjer bi Lucijana morali sprejeti med naše člane. Vsi smo z nestrpnostjo pričakovali, kdaj se bo osebno predstavil, da bi ga spoznali. Namesto predstavitve pa je predsedujoči zbora prebral telegram, ki je tistega dne prispel iz Rusije. V telegramu nas je Lucijan lepo in prav pristrčno pozdravil in razložil, da se občnega zbora ne more udeležiti, ker jaga v Rusiji in da se bomo imeli možnost še dostikrat videti. Da, vedno je bil neformalen in zelo neposreden.

Daljnega leta 1990, ko so bili lovi v tujini bolj redkost kot pravilo, se je pokazala možnost, da bi šli v Belorusijo na zobra. Enkratna priložnost, ki je nismo želeli zamuditi. Bili smo že štirje lovci in s seboj smo povabili tudi Lucijana. Ob 11. uri smo prišli k njemu na Ihan, kjer je bil direktor svinjereje (praščjereje) (vsega skupaj 42 let pod vsemi režimi in vladami). Pripeljali smo se s kombijem, popolnoma pripravljeni za dolgo pot, pa še nismo vedeli, ali bo šel Lucijan z nami ali ne. Zelo prijazen nas je sprejel, lepo nas je pogostil in potem nas je zaslíšal o vseh podrobnostih poti in lova; na primer, kje bomo jedli, kje bomo spali, kdo jamči za realizacijo dogovorjenega ... Vsaka podrobnost ga je zanimala. Spoznali smo, da imamo pred seboj dobrega poznavalca razmer na takratnem vzhodu Evrope, saj je bil že večkrat tam. Ko smo mu povedali, kar smo vedeli, in ga potolažili

V njegovi družbi je bilo zmeraj veselo, nikoli dolgčas in se je dosti dogajalo.

Lucijan ni obvladal samo svinj, ampak tudi konje.

z odgovori, je rekel, da se nam bo pridružil, ampak da moramo počakati do 14. ure. Šele takrat se je iztekel njegov delavnik, tako kot tudi delavnik vseh, ki so bili zaposleni pri njem. »Če red velja za vse, velja tudi zame,« je rekel in debelo smo gledali takega direktorja. Kaj vse sestavlja tisto, kar poimenujemo človekova identiteta.

V Altajskih hribih smo lovili mongolskega kozoroga in po tednu življenja v divjini smo se vračali v Ulambator, glavno mesto Mongolije. Po pomladno razcveteli stepi, ki ji ni bilo videti konca vse do obzorja, smo se vozili v razmajanem ruskem avtu, ki je že pred mnogimi leti videl boljše čase. Panoramski razgled skozi avtomobilska okna je bil veličasten: zasneženi vrhovi, v njihovi senci smaragdno zeleni travniki, ki so poraščali strma pobočja za nami pod sinjo modrino neba, okrašenega z belimi ovčicami, ki so plule po kraljestvu velikih orlov. V div-

jini, dobro skriti pred vsiljivci, so ležale posamezne jurte domorodcev in povsod so se pasle nepregledne črede ovac, koz, kamel, konj in goveda. Lucijan, kot svetovno priznan agronom, je opazil te stvari in jih gledal iz svojega zornega kota. »Tu pa ni potrebno nič gnojiti pašnikov z gnojevko, ki je imamo mi na Ihanu toliko, da ne vemo kam z njo.« »Ja, potem jo pa polivate naokoli toliko, da smrdi ves Ihan, vse tja do Domžal, Kamnika in celo do Ljubljane, kadar prav zapiha. Pa podtalnico tudi uničujete z nitriti,« smo ekologi zlobno hiteli skoraj vsi v en glas udrihati po naročniku zli-vanja gnojevke z ihanske farme. Potovanje po stepi je trajalo že ves dan, avto je premetavalo tako, da smo z glavami vsake toliko udarili ob stekla, Lucijana pa je poleg vsega še strašno bolel hrbet in je pot zelo težko prenašal. »Pa kaj bi vi vendar radi, saj gnojevka vendar poskrbi, da travniki obilno obrode in

da imajo kmetje več košenj na leto. Saj ima tudi kokakola nitrite v sebi, pa se nihče ne pritožuje zaradi tega. Pa s kokakolo zalivajte travnike, če vam je vonj po gnojevki tako neprijeten. Boste videli, kako vam bo trava že drugo jutro pocrkala. Bi to radi?! Sicer pa gnojevka ne smrdi, ima samo svoj specifičen vonj.« Tako smo ga razjezili z gnojevko, da smo naslednjih nekaj kilometrov prepotovali v globoki tišini, vsi malo poparjeni. Lucijan je dajal vse, kar je bil sposoben vzeti. Ljudje, ki se čutijo, se včasih razumejo bolje in včasih slabše in včasih sploh ne. Sploh pa ne gre za to, ali se razumeš, ampak ali se sprejmeš. Ali drugega sprejmeš, ker ti je podoben. In z Lucijanom smo si bili blizu, zelo blizu.

Iz Alma Ate, takrat glavnega mesta Kazahstana, do kitajske meje na zahodu države, kamor

smo šli na lov na sibirskega srnjaka, je bila 900 km dolga pot. Lucijan je izredno cenil lov na srnjake. Z nami v kombiju se je peljal tudi premožen, mnogo predebel nemški industrialec, ki je na vsak način hotel poudariti svojo premožnost in sposobnost. Na vse pretege se je hvalil vso pot. Seveda smo bili mi proti njemu pravi berači in Lucijan mu je začel razlagati, da je naj-uspešnejši rejec svinj v Evropi in prejemnik vseh najvišjih priznanj v Evropi in drugod po svetu. Razložil mu je, katere nagrade in priznanja je že dobil in kako ga ljudje po svetu poznajo kot ustanovitelja novega inovativnega načina reje svinj na sodobnih farmah. In da ne bi nikoli zamenjal farne Ihan za vse njegove tovarne. Nемец je nekaj časa razmišljal, potem pa mu rekel: »Du bist virecklich eine grosse

NAJDBA MRTVEGA BOBRA PRI VERŽEJU

Na prodišču ob Muri pod Veržejem so 10. 1. 2012 našli mrtvega bobra, ki je bil lanski ali predlanski mladič. Leta 2009 so leglo bobrov opazili v Bunčanih. Truplo je naplavila reka. Na trebušni strani je bila žival precej poškodovana, verjetno jo je naknadno poškodoval krokar. Vzrok smrti še ni znan. Bobra je prevzel predstavniki Prirodoslovnega muzeja iz Ljubljane. – Franc Kosi

Foto: Z. Bobič

Volk Slavic na poti proti Tirolski in gibanje drugih, z GPS-ovratnicami opremljenih volkov

Volk Slavic, odlovljen in opremljen 17. julija 2011 pod Slavnikom, je 19. decembra zapustil svoj rodni trop *Slavnik* in je tik pred novim letom prečkal mejo z Avstrijo. Prešel je avstrijski zvezni deželi Koroško in Štajersko, trenutno pa je v bližini meje z zvezno deželjo Tirolsko, nedaleč od mesta Lienz, približno 220 km značne razdalje od teritorija svojega rodnega tropa. Skupna razdalja med zaporednimi lokacijami od začetka njegove »selitve« pred dobrim mesecem je več kot 460 km. Po Sloveniji, Hrvaški in Italiji je zdaj Avstrija že četrta država, ki jo je v času našega spremljanja obiskal volk Slavic. Kot vsak mlad volk, ki zapusti svoj rodni trop, tudi Slavic zdaj išče ustrezen »prazen« prostor, kjer bo vzpostavil lasten teritorij in si našel volkuljo, s katero bi oblikovala lasten trop.

Mlad volk **Luka**, odlovljen in opremljen 27. avgusta, je član tropa *Gotenica*. Trop pokriva območje Stojne, Goteniške, Velike, Travnice in Racne gore, tako da njihov teritorij sega od Blok do Kolpe. V času telemetrijskega spremljanja je Luka že večkrat prečkal mejo s Hrvaško pri Prezidu.

Volka Vojka smo 6. maja 2011 ujeli na Slavniku. Pripada tropu *Vremščica*, ki ima svoj teritorij na območju Vremščice, Brkinov, Nanosa, Hrušice in dela Krasa. Zanimivost tega tropa je, da so volkovi redno prehajali prek avtoceste Postojna–Kozina. Lani smo na Nanosu našli tudi brlog z mladiči iz tega tropa. Konec septembra sta hkrati izginila GSM in radijski signal z njegove ovratnice. Sistema imata ločena vira napajanja, zato je verjetnost hkratne okvare obeh izjemno majhna, razen v primeru obsežne poškodbe ovratnice. Radijski signal smo poskušali najti tudi na letalskem preletu območja Vojkovega gibanja, a smo bili na žalost neuspešni. Kaj se je v resnici zgodilo z volkom Vojkom, še ni znano.

Ekipa SloWolf

Schwein Baron«. (Ti si res velik svinjski baron.) Seveda je bilo to mišljeno kot pohvala za našega prijatelja, vsaj tako smo jo razumeli mi. In za vse čase je bil Lucijan naš Schwein Baron.

V Kanadi sva nekoč lovila losa in prosil me je, naj mu, ko bo los, ki je mogočno rupal v grmovju, izstopil na čistino, povem, ali ima rogove ali ne. Los je kmalu za tem izstopil in Lucijanu sem rekel: »Ima ...« in že je puška počila, še preden sem uspel dokončati stavek: »... ampak zelo majhne.« Joj, kako je bil hud, ampak rogove je pa rešil, njegov prvi los.

Še istega dne sva na neki njivi, ki jo je divjad popolnoma opustošila, srečala farmerja, ki je z žalostjo gledal njivo brez pridelka, in sva ga vprašala, kdo bo povrnil škodo, ki jo je naredila divjad. Debelo naju je pogledal in nama razložil, da je bila divjad tod že mnogo prej, preden je on prišel v te kraje, in da je pravzaprav on tisti, ki je tu vsiljivec in da bo moral drugič pridelke bolje zavarovati. Ko sva odhajala, mi je Lucijan rekel: »Tudi midva bova morala na Rakitni nekako spametovati kmete, ki neprestano pošiljajo visoke denarne zahtevke lovski družini za škodo, ki jo naredi divjad.« Tam, v daljni Kanadi, je bil spočet začetek komisije za škodo po divjadi, katere zelo uspešen predsednik je bil Lucijan še mnoga naslednja leta.

In še smo dosti hodili skupaj na love. Vse dokler mu je zdravje dopuščalo, je bil v naravi s puško ali fotoaparatom. Pogrešali smo ga, ko je ostal doma.

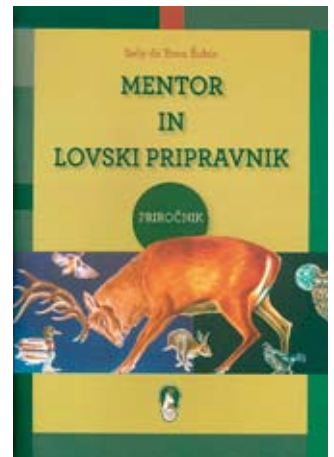
Kot da bi bili zaradi njega tudi sami boljši. In morda res tudi smo. Že zato, ker smo dobre volje in ker svoje dobro razpoloženje izžarevamo v okolje. Je to smisel življenja? Morda je to tudi del zapuščine njegovega življenja. Da smo se začeli spraševati o smislu življenja in o tem, kdo smo in kaj nas določa.

Lucijan, tvoja zgodba ne bo šla v pozabo, zaslužila si je pozornost.

Živo Bobič

Mentor in lovski pripravnik

Izpod peresa **Sely de Brea Šubić** je izšel priročnik *Mentor in lovski pripravnik*, ki je izjemno delo za pedagoško izobraževanje lovcev v slovenski lovski literaturi. Menim, da je

Naslovnica nove knjižice - priročnika Mentor in lovski pripravnik, ki jo je napisala Sely de Brea Šubić.

avtorica v njem odlično napisala vse tisto, kar morajo vedeti mentorji in tudi drugi, ki se ukvarjajo z izobraževanjem starejših (andragogiko) v lovstvu. Avtorica je s preprostimi besedami razložila vsak pojem oziroma besedo, ki jo je uporabila pri razlagi vzgojno-izobraževalnega procesa. Mitološki zapisi med posameznimi poglavji in odlične ilustracije dajejo priročniku še posebno privlačnost in vsebino. S takim delom se slovenski lovci lahko pohvalimo pred tistimi, ki v lovstvu vidijo samo slabe stvari. To je delo, ki ga v slovenski lovski literaturi lahko primerjamo, npr., s Černačevim *Etičnim kodeksom slovenskih lovcev*.

Lovci smo po predznanju o divjadi in naravi zelo raznolika družba. Veselje do lova in narave nas združuje. Zato je poglobljeno znanje o divjadi in zakonitostih v naravi še kako potrebno. Sodobna tehnologija raziskovanja narave nam omogoča, da o divjadi izvemo več kot kdaj koli prej. Hkrati pa divjad in njen življenjski prostor nista bila še nikoli tako zelo ogrožena kot sta zdaj. Človek prodira v vse kotičke njenega življenjskega prostora in ga spreminja. Življenjski prostor za divje živali se zmanjšuje in kjer je še, se le še poslabšuje! Nič nam ne bo pomagalo, če bomo lahko prek satelita spremljali življenje slehernega volka ali medveda, če jim ne bomo naklonili miru v njihovem življenjskem prostoru. Z znanjem bomo lažje kljubovali vsem negativnim procesom. Priročnik *Mentor in lovski pripravnik* je prav gotovo pomembno delo v smeri prizadevanj za ohranitev divjadi in njenega naravnega življenjskega prostora.

Knjižica je posvečena spomenu uglednega predsednika slovenske lovske organizacije, ki ni bil le predsednik, ki bi se ukvarjal samo z organizacijo, ampak je bil tudi široko izobražen strokovnjak v lovstvu.

Ciril Štrumbelj

10 let delovanja Safari kluba Slovenija

Pred desetimi leti, natančneje 18. januarja 2002, je v Modrem salonu ljubljanskega Hotela Union skupina lovcev, ki jih je zanimalo delovanje v enem največjem in vplivnem svetovnem lovskem združenju, ustanovila slovensko podružnico **Safari Cluba International (SCI - Slovenian Chapter)**. V tistem obdobju se je prepoznavnost slovenskega lovstva še povečevala. Slovenija in njeno lovstvo sta bila že dolgo aktivna člana najpomembnejših mednarodnih lovskih in naravovarstvenih asociacij. Maja 2001 je bila Slovenija celo gostiteljica 48. generalne skupščine Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC) v Portorožu. Takratni predsednik CIC dr. **Nicolas Franco** je na tej skupščini članom slovenske delegacije za še večjo prepoznavnost slovenskega lovstva predlagal ustanovitev slovenskega Safari kluba. Ob tem je zagotovil ne samo moralno pomoč. In res. Za ustanovitev in delovanje kluba je istoimenski mednarodni klub podaril nekaj lovnih dovolilnic za lov velike divjadi v Južnoafriški republiki. Na licitaciji so bile ponujene (in drago prodane) članom in tako so bila zagotovljena »zagona sredstva«. Klub so ustanovili pod posrednim okriljem LZ Slovenije in tudi sedež kluba je bil določen na Župančičevi 9 v Ljubljani. Pripadnost naši stanovski organizaciji se odraža v statutu, po katerem v primeru prenehanja delovanja kluba preidejo vsa sredstva na LZ Slovenije. Po ustanovitvi kluba so o tem seznanili predsednika evropskega združenja SCI **Norberta Ullmanna**, ki je predlagal včlanitev v SCI. Zaradi premajhne številčnosti takratnega članstva in predvsem visoke letne članarine za SCI se klub ni včlanil v SCI. Prvi predsednik je postal dr. **Peter Krulje**, tajnik **Luka Fabiani**, ki pa ga je kmalu zamenjal **Emil**

Frangoš. Delovno vodstvo je poskrbelo, da so člani prva leta prejeli celo bilten SCI, ki jih je sproti obveščal o lovskih aktualnostih, nakupu opreme in oblačil, možnostih lova. Pozneje so se dogovorili za redna mesečna srečanja članov kot obliko zanimivih srečavanj in druženj, ki so postala tradicionalna in tudi ostala aktualna vse do danes. Od leta 2006 klub vodi dr. **Jože Ocvirk**, tajnik pa sem podpisani.

Ustanovni člani in člani, ki so pozneje vstopali v klub, so bili predvsem slovenski lovci, ki so se že pred tem spoznali in spoznavali na različnih lovih doma in v tujini. Marsikdo med njimi je že do takrat obiskal nekatera lovišča v tujini, celo na drugih celinah, in prav to je bila tista iskrica, ki je združevala in še druži člane. Prav izmenjavanje izkušenj, lovskih poznanstev in spoznavanje novih lovišč ter tudi samoorganizacija lovov in lovskega popotovanja so glavni namen tega združenja. Pomembna so tudi spoznavanja tujih lovišč, saj je zanimivo vse, kar je mogoče doživeti v drugih in drugačnih lovskih okoljih, vse od ukrepov za ohranjanje okolja divjadi, upravljanja z njo, lovskega običaja in etike do načinov lova. Doživite in ugotovljene pozitivne izkušnje se tudi na tak način nevsiljivo prenašajo v našo lovsko prakso. Tudi to je eno od poslanstev kluba in združenja.

Klub deluje kot vsako društvo po Zakonu o društvih. Ima potrebne društvene akte in programe dela, plačujemo članarino. Letos bomo spremenili statut in naziv društva v **Lovsko društvo Safari Klub Slovenija**. Število članov je dokaj stalno, od 30 do 35 članov, ki so vsi že včlanjeni v eno od slovenskih lovskega združenja.

Branko Galjot

Strelni daljnogled Panorama 3 - 9 x 50 IR

Angleška firma **Hawke** ima v svojem prodajnem programu več kot devetdeset različnih vrst strelnih daljnogledov, ki jih glede na namen uporabe delimo na športnotekmovalne in lovske strelne daljnogledke. Uvrščeni so v sam vrh svetovnih ponudnikov strelnih daljnogledov. Lahko se pohvalijo z vrsto patentiranih izboljšav, ki jih prevzemajo tudi drugi znani proizvajalci optičnih naprav. Še posebno inovativni so pri merilnih križih. Poleg strelnih daljnogledov imajo v svoji ponudbi tudi različne daljnogledke, spektive, daljinomere, optične pike in drugo lovsko opremo, primerno za lov. Serija strelnih daljnogledov, z imenom Panorama, zajema štirinajst različnih daljnogledov vseh mogočih povečav, različnih premerov objektivov leč in različnih namerilnih križev. Zanje je značilen EV-optični sistem (Extrem View; po slovensko z izredno širokim vidnim poljem), ki ima za 20 % širši zorni kot od primerljivih standardnih strelnih daljnogledov. Prav zaradi širšega pogleda imajo večjo uporabnost, ker to omogoča, da hitro zagledamo tarče, še posebno pri premikajočih se ciljeh.

redko pri podobnih strelnih daljnogledih. V dolžino meri le 307 mm, težak je 487 g, kar ga uvršča med manjše in lažje daljnogledke. Namerilni križ je klasična štirica z osvetljeno piko v rdeči in modri barvi. Vsaka ima pet stopenj jakosti, tako da je primerna za različne svetlobne razmere. Polnjen je z dušikom, je 100 % vodotesen in odporen proti odsunu. Vsak daljnogled je preizkušen na odsun po standardu 1,200 G, ki velja za najboljše strelne daljnogledke. Optika je kakovostna, z večslojnimi nanosi, ki omogočajo dober pogled tudi v razmerah slabe vidljivosti in mraka. Obroč za nastavitev povečave omogoča dober oprijem tudi z rokavicami. Očesni relief, t.j. oddaljenost očesa od okularja, znaša 82,5 mm, kar omogoča varen strel tudi pri najmočnejših kalibrnih in pri strelu navzgor, ko je nevarnost poškodbe očesa največja. Pristrelitev je preprosta in natančna: en klik je ¼ M.A.O. (7,25 mm na 100 m). Daljnogled je mogoče zelo hitro in natančno izostriti. Cena: 225,00 evrov.

Drugi daljnogled je Panorama EV 4 - 12 x 50 IR in je namenjen predvsem tistim, ki potrebujejo nekoliko večjo povečavo.

Podrobneje vam bomo predstavili dva lovska najzanimivejša strelna daljnogleda Panorama, ki smo ju uvrstili tudi v naš prodajni katalog Beluga 2012.

Panorama EV 3 - 9 x 50 IR je vsestranski lovski daljnogled. Zaradi nadpovprečne širine zornega kota je pri najmanjši povečavi povsem primeren za pogon, pri največji povečavi pa tudi za strele na najbolj oddaljene cilje. Poleg širokega zornega kota je njegova posebnost tudi t. i. colsko ohišje, ki je izredno

Vse druge značilnosti so enake. Cena: 244,00 evrov.

V obeh primerih gre za strelna daljnogleda, ki sta vsesplošno uporabna in primerna za vsakega lovca. V primerjavi s konkurenco sta tudi cenovno sprejemljiva. V marcu vam bomo ob nakupu strelnega daljnogleda Panorama podarili univerzalni laserski merik v vrednosti 75,00 evrov. Dodatne informacije: Beluga, d.o.o.; tel.: (01) 25 10 880.

*Predstavitvena reportaža
Beluga, d. o. o.*

Anton Stajan, član LD Kapla, je veliko prezgodaj umrl 1. 8. 2011.

S soprogo Sonjo sta si izbrala miren kotiček ob Jadranskem morju, da bi preživela nekaj dni v miru in stran od divje civilizacije. Toda neizprosna usoda je nenadoma prekinila umirjen utrip srca. Čas se je za trenutek ustavil; težko smo sprejeli resnico, da je umrl naš Tona, ki se je rodil 13. 10. 1944 na Kapli na Kozjaku v majhni obmejni vasi, ki že ob vstopu v Slovenijo kaže naravne lepote naše domovine. Prav tam se je Toniju izpolnila želja iz otroških let: postal je električar. Ustvaril si je obrt in z njo zaslovel v Dravski dolini, kjer je prenašal znanje tudi na mlajši rod. Ker je živel v objemu narave, se je vpisal tudi med lovce. Leta 1967 je opravil lovski izpit in nato prevzel še dodatne obveznosti. Član UO LD Kapla je bil od leta 1986 do 1997, starešina je bil od 1990 do 1998, predsednik NO od 1998 do smrti. Bil je vodja revirja in član gradbenega odbora. Ne moremo prezreti, da ne bi omenili njegovega prispevka pri gradnji lovske kočice. Opravil je celotno električno napeljavo za lovske kočice; pod njegovim nadzorom je potekala gradnja električnega daljnovoda do lovske kočice. Bil je starešina, ki je znal s preprosto, domačo, nevezano besedo umiriti različne strasti med članstvom, prav tako ni skoparil z besedo pohvale za vložen trud. Mlajši rod lovcev ga dobro pozna kot mentorja in po pripravljanju pripravnikov za praktični in teoretični del lovskega izpita.

Anton je za svoje zasluge v lovstvu prejel znak LZS za lovske zasluge.

Spoštovani Tona, beseda hvala je preskromna za vse, kar si nam dal, toda če je iskreno izrečena, ima lahko velik pomen. Prav iskreno zahvalilo ti v slovo izrekamo lovci naše LD. Nate nam bosta ostala neizbrisen spomin in ponosna zavest, da si bil naš član in naš starešina.

LD Kapla – N. K.

Zaupanje, prijateljstvo in lovske tovarištvo ter življenje z naravo in lovstvom so bila glavna vodila našega lovskega tovariša in prijatelja **Martina Kneza**, Tine, kot smo ga klicali. Umrl je 20. 8. 2011. Zanimanje do lova in varstva narave ter življenja v njej sta ga spremljala že od zgodnje mladosti. Zato se je takoj po drugi svetovni vojni, leta 1946, udeleževal kot ustanovni član LD Slovenj Gradec. Z naravo sta ga vezala tudi življenje in delo na lastni kmetiji, ki jo je neizmerno ljubil, saj mu je omogočila vir preživetja in mirno ter varno zatočišče.

VLD je bil ves čas aktiven, kolikor so mu to dopuščale nujne obveznosti. Tako je leta 1952 poleg lovskega izpita opravil še lovskočuvajskega. V letih 1962–1966 je bil statističar LD in član UO. Opravljal je tudi številne druge funkcije in naloge. Za požrtvovalno delo v lovski organizaciji ga je Lovska zveza Slovenije odlikovala z znakom za lovske zasluge, matična LD pa še s plaketo.

Tine je bil vse življenje, dokler mu je zdravje dopuščalo, tesno povezan z utripom lovske družine. Lahko rečemo, da je bil eden naših najkakovitejših članov. Vse svoje aktivno obdobje je bil tudi vodnik preizkušenih lovskih psov, ki jih je aktivno vodil na individualne in skupne love. Zaradi velike navezanosti na svojo družino ni bilo nobeno presenečenje, če je na svoje lovske pohode zvil še ženo. Svojo ljubezen do narave in lova je prenesel tudi na vnuka, ki zdaj nadaljuje Tinetovo lovske pot kot član naše lovske družine. Bil je tudi pravi lovski tovariš, veseljak in dober pevec. Spominjali se ga bomo z naših »zadnjih pogonov«, na katerih nas je razveseljeval s šaljivimi kronikami za tekoče leto in nam prepeval šaljive narodne in lovske pesmi.

Solovci smo mu hvaležni za vse, kar je storil v korist lovstva in LD. Radi se ga bomo spominjali na naših srečanjih in lovskih poteh, še zlasti, če nas bo pot vodila mimo njegove domačije.

Mirno naj počiva v zemlji, nad katero bdiha veličastna Uršlja gora in lepo zeleno Pohorje.

LD Slovenj Gradec – K. A.

Za lovce LD Janžev vrh je bila sobota, 20. 8. 2011, zelo temačna in turborna. Celotno pohorsko vasico Ribnico in vse člane LD Janžev Vrh je že v zgodnjih jutranjih urah pretresla žalostna vest, da nas je ponoči po hudi bolezni v mariborski bolnišnici zapustil naš solovec, prijatelj, učitelj in velik vzornik **Ivan Pogač** ali Rokov Ivan - Ivč, kot smo ga klicali prijatelji. Tudi ko smo se zadnjič poslavljali od našega lovskega tovariša Ivana, je naša srca razjedala tesnoba bolečine. Poslavljali smo se od lovskega tovariša, katerega klenost, lovska pravičnost, znanje, izjemna volja, doslednost in pogum so nam bili vzor v lovskem udeleževanju. Zavedeli smo se, da smo z

Ivanom izgubili lovskega tovariša, ki je, zdaj ko časi niso najbolj naklonjeni lovstvu, znal zagovarjati, kako s puško in brez nje gospodariti v naravi in sobivati z njo.

Ivan se je rodil 28. 3. 1965 in je s starši živel na Rokovi domačiji. Tam si je že kot otrok in mladenič pridobil ogromno znanja o naravi ob neprestanem opazovanju življenja med čistimi, prostranimi in z divjadjo bogatimi pohorskim gozdovi, ki so mu vse do mnogo preranega počitka nudili zaslužek. Ivan je bil zaposlen kot lovski čuvaj v LPN Pohorje. V lovske vrste se je včlanil leta 1982 in leto pozneje opravil tudi lovski izpit ter se takoj aktivno vključil v delo LD. Leta 1989 je opravil tudi lovskočuvajski izpit in se leta 1996 zaposlil kot lovski čuvaj v tedanjem GL Pohorje. Sprva mu je bil dodeljen revir Klopni vrh, po upokojitvi tasta Maksa pa je prevzel revir Hudi kot, v katerem je Ivan tako rekoč tudi odraščal in živel.

V LD Janžev vrh je Ivan kljub poklicnemu delu lovskega čuvaja v LPN Pohorje opravljal tudi delo pooblaščenega lovskega čuvaja vse od leta 1989 do 2002. Od leta 2000 je bil v naši LD tudi predsednik Komisije za ocenjevanje lovske trofeje in član Komisije za izobraževanje mladih lovcev, od leta 2003 pa tudi usposobljena oseba za pregled uplenjene divjadi. Ivan se je vsako leto, kot član oz. predstavnik ZGS, udeleževal ocenjevanja oz. kategorizacije v OZUL-ih, od Slovenjgoriškega do Pohorskega LUO.

Dragi Ivan! Hvala, da si bil z nami in da si s svojo nesebičnostjo in strokovnostjo veliko prispeval k boljšemu delovanju in prepoznavnosti naše LD Janžev Vrh. V naših vrstah je s tvojim odhodom nastala vrzel, ki je ne bo mogoče hitro zapolniti. Naj ti šumijo domači pohorski gozdovi, naj se ti oglašajo lovski rog in te pri počitku spremlja ptičje petje. Med lovskimi tovariši, sodelavci ZGS in krajini boš ostal v lepem in trajnem spominu kot človek, ki je živel za naravo in divjad.

LD Janžev Vrh – H. M.

Jožef Peska, ki je umrl 6. 9. 2011. Njegova nenadna smrt nas je še bolj pretresla, saj smo nedavno pred tem z njim praznovali njegov 90. jubilej. Narava je bila močnejša od njegove volje po življenju in od moči sodobne medicine.

Življenjska pot deda Peska, kot smo ga vsi klicali, se je začela 21. 2. 1920 v Sv. Marjeti na Dravskem polju. Osnovno šolo je obiskoval v Podovju. Izučil se je za krojača ter se zaposlil pri očetu Jakobu, ki je imel lastno krojaško obrt. Ko ni bilo dela v delavnici, je opravljal priložnostna dela na kmetijah. Pozneje se je zaposlil na pošti v Račah, kjer je moral oče podpisati, da bo odgovarjal za sinove morebitne napake. Tam je spoznal svojo življenjsko sopotnico. V zakonu so se jima rodili trije otroci: Albert, Vida in Sonja. Že dalj časa je v njem tlela želja postati lovec. Željo mu je zavrila vojna vihra, v kateri si je nabral velike izkušnje za nadaljnje življenje. Takoj po vojni, leta 1947, se je vključil v takratno LD Podova, ki se je leta 1950 združila z LD Skoke in preimenovala v enotno LD Rače, kjer je deloval vse do svoje smrti. Kot dober poznavalec gozda in divjadi je v LD kmalu prevzel zadolžitve. Od leta 1952 do 1991 je prevzel naloge tajnika LD, blagajnika LD, naloge referenta za kinologijo, mentorja pripravnikom in sprotne zadolžitve kot član UO LD Rače.

Deda Jože je bil velik ljubitelj lovskega psov. Njegovi kratkodlaki ptičarji iz njegove psarne Brezolske so ga redno spremljali na vsakem lovu, obhodu lovišča in tekmovanjih. Bil je pionir kinologije v LD Rače. Njegova najljubša lovišča so bila Rački travniki, Podovska gmajna, območje hmelja in Grajevnik, ki ga je poznal kot svoj žep. Tam je skupaj z drugimi lovci iz revirja vedno vzdrževal vse solnice, krmišča in druge lovske naprave.

Zaradi izjemnih lovskega zasluge na področju varstva divjadi in narave ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in redi III., II., I. stopnje. Leta 1996 je dobil priznanje območne LZ Maribor, leta 2001 občinsko priznanje za aktivnosti na področju lovstva in prizadevanja dela v LD Rače, KZS pa mu je za zasluge na področju kinologije podelila bronasti, srebrni in zlati znak za zasluge v kinologiji. V svoji LD je številna priznanja prejel kot delaven, pošten in priljubljen lovski tovariš.

V svojem dolgoletnem in bogatem življenju je za seboj pustil neizbrisno sled, ki nam bo ostala svetel zgled. Vsi, ki smo ga bolje poznali, bomo pogrešali njegovo nesebičnost, delo za lovske organizacije, njegovo pošteno in preudarno besedo, ki je nemalokrat postavila piko na i pri reševanju težav v LD in izkazovala pripravljenost pomagati vsakomur, ki je potreboval pomoč.

Deda, zahvaljujemo se ti za vse, kar si storil za naravo, divjad in LD. Naj ti bo lahka domača zemlja in še naprej naj ti šumijo gozdovi, ki so bili tvoj življenjski raj. Diana naj ti v večnih loviščih nakloni blagor.

LD Rače – F. K.

Iz lovske vrste so za vedno odšli tudi:

- Alojz Sever**, LD Ivančna Gorica, * 22. 5. 1952, † 6. 10. 2011.
- Sergej Zupancič**, LD Ivančna Gorica, * 14. 7. 1948, † 10. 12. 2011.
- Mitja Cijan**, LD Gorica, * 13. 6. 1951, † 18. 4. 2011.
- Boštjan Kopač**, LD Udenboršt, * 14. 6. 1975, † 11. 12. 2011.
- Franc Kuhar**, LD Udenboršt, * 8. 10. 1939, † 28. 2. 2011.
- Rudi Baloh**, LD Tuhinj, * 12. 3. 1937, † 28. 2. 2011.
- Jože Ogrinc**, LD Tuhinj, * 20. 2. 1925, † 28. 1. 2012.
- Jože Piškur**, LD Trebnje, * 19. 3. 1937, † 11. 3. 2011.
- Jože Dim**, LD Trebnje, * 10. 10. 1928, † 6. 1. 2012.
- Franc Novak**, LD Plešivica, Žužemberk, * 27. 7. 1939, † 19. 1. 2012.
- Stanislav Skubic**, LD Vrhnika, * 17. 8. 1942, † 29. 1. 2012.
- Hinko Medved st.**, LD Radeče, * 18. 7. 1935, † 12. 1. 2012.
- Karol Drago Popič**, LD Gradišče, * 13. 5. 1929, † 25. 1. 2012.
- Miha Uršič**, LD Kobarid, * 15. 9. 1910, † 31. 12. 2011.
- Marjan Fabjan**, LD Jošt, Kranj, * 27. 7. 1930, † 8. 12. 2011.
- Viljem Povše**, LD Dol pri Hrastniku, * 28. 1. 1936, † 15. 5. 2011.
- Miran Pevec**, LD Rogašovci, * 4. 3. 1938, † 8. 1. 2012.
- Ivan Kukec**, LD Ormož, * 16. 6. 1923, † 1. 5. 2011.
- Ivan Perpar**, LD Kamnica, * 2. 8. 1931, † 30. 1. 2012.
- Stanko Podlogar**, LD Sentrupert, * 27. 12. 1928, † 8. 1. 2012.
- Franc Kočnik**, LD Prežihovo, * 3. 2. 1934, † 9. 1. 2012.
- Tomaž Pšak**, LD Ormož, * 27. 12. 1929, † 17. 1. 2012.
- Diego Jakomin**, LD Koper, * 9. 10. 1963, † 3. 9. 2011.
- Roman Prodan**, LD Koper, * 28. 4. 1954, † 9. 1. 2012.
- Rajmund Rozman**, LD Mislinja, * 3. 2. 1922, † 31. 12. 2011.

Umrlim časten spomin!

Konec lanskega decembra smo se lovci LD Rakitna na ljubljanskih Žalah skupaj s svojci in drugimi prijatelji poslovili od našega izjemno spoštovanega in cenjenega lovskega tovariša dr. **Lucijana Krivca**. Umril je 22. decembra 2011 v 82. letu, ko je klonil po večmesečnem boju z neozdravljivo boleznijo.

Izguba prijatelja nas vedno globoko presune. Še posebno težko je slovo od lovskega kolega, na katerega nas veže nešteto spominov, povezanih z doživetji v naravi in med lovom. V zeleni bratovščini se stkejo pristne prijateljske vezi, kjer ni prostora za koristoljubje in sebičnost, kar je žal tako značilno za zdajšnji svet.

Lovski kolegi se bomo Lucijana spominjali kot nekoliko neposrednega, a vedno iskrenega tovariša in lovca, pri katerem pa puška ni imela glavne besede. V družbi je rad povedal, da je bil že od otroštva vedno povezan z naravo. V mladosti je bil uspešen alpinist, pozneje znan tudi kot lovec. Pred triindvajsetimi leti je iz LD Sevnica, kjer se je v letih od 1982 do 1986 izkazal kot uspešen gospodar, prestopil v našo LD Rakitna in se tudi pri nas izkazal kot dejaven član. V LD je s prodornostjo in znanjem opravljal razne funkcije: najprej kot član disciplinske komisije LD (1997–1998), nato kot predsednik komisije za ocenjevanje škode od divjadi (1993–1996), bil je starešina LD (1999–2005) in obenem podpredsednik Krimskega LGO. V letih 2008–2010 je v LD opravljal funkcijo predsednika komisije za odlikovanja. V svoji uspešni lovski dejavnosti je bil tudi član posebne strokovnega odbora pri LZS in je aktivno sodeloval pri nastajanju novega lovskega zakona (2004). Za njegovo delo ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in zlatim znakom za lovske zasluge.

Lucijan nas je zapustil in se po veri lovcev preselil v večna lovišča. Prepričani smo, da se bomo nekega dne – ko bo tudi nam usojeno zapustiti rakiške griče in globeli, njene prečudovite senožeti in stoletne gozdove –, tam spet srečali z Lucijanom, ko bo s svojim terierjem Orkom sedel na najlepši lovski preži, in to ne s puško, pač pa predvsem z daljnogledom in fotoaparatom v roki.

Naj mu bodo zelena večna lovišča!

LD Rakitna – L. F.

Janez Frohlich, spoštovan in ugleden lovec LD Logatec, je sredi lanskega maja praznoval svojo 80. obletnico življenja. Le nekaj mesecev po tem ga je kruta in težka bolezen iztrgala iz lovskih vrst. Umril je 17. 9. 2011. Od njega smo se na ljubljanskih Žalah v ožjem družinskem krogu poslovili tudi predstavniki logaških lovcev z vsemi lovskimi častmi.

Janez se je rodil 26. 5. 1931 na Jesenicah. Po vojni je kot otrok in pozneje kot mladenič moral sprejeti vse tiste mladostniške obveznosti,

ki so bile značilne za tisti težki čas. Šolal in izobraževal se je za gozdarja, kjer si je pridobil tudi teoretično znanje o divjadi, lovu in naravi. S takim znanjem mu je bilo omogočeno, da je lahko postal tudi lovec.

V Logatcu si je zgradil vikend hišico, kjer je preživel večino prostega časa. Želja, da bi postal lovec, se mu je kmalu izpolnila. Stike je navezal z logaškimi lovci in leta 1976 postal član LD Logatec. Kmalu sta si s ženo zgradila nov dom in se za stalno preselila v Logatec. Janez je bil vesten, delaven in spoštovan med lovci, zaradi česar so mu lovci kmalu zaupali tudi številne funkcije v LD Logatec, pa tudi v ZLD Ljubljana in v Krimskem LGO. Tajnik LD je bil od 1980 do 1991 in od 1997 do 1998, predsednik NO (1991 do 1995 in 2010 do 2011). Funkcijo predsednika komisije za kategorizacijo trofej je opravljal od leta 1995 do 1997 in od leta 2004 do 2005. Član komisije za priznanja in odlikovanja je bil od leta 1979 do 1984 in od leta 1991 do 1995.

Z velikim veseljem in prizadevnostjo je opravljal tudi zadolžitve v ZLD Ljubljana. Član IO je bil od leta 1986 do 1994, bil je tudi član gospodarske finančne komisije (1986 do 2003) in predsednik uprave GL ZLD Ljubljansko polje – Rožnik od leta 1991 do 1992. V LGO Krim je bil član UO od leta 1982 do 1985, član komisije za kategorizacijo trofej je bil od leta 1982 do 1986 in od leta 1992 do 2003 ter predsednik komisije za kategorizacijo trofej od leta 1986 do 1992.

Prav na njegovo pobudo smo v letu 2010 dopolnili akte LD Logatec in jih prilagodili novim razmeram, za kar smo mu člani LD še posebno hvaležni.

Janez Frohlich je bil lovec, ki je vedno in zelo rad priskočil na pomoč pri reševanju raznih težav. Zelo delaven je bil v lovišču, pri krmiljenju divjadi in gradnji lovške kočice. Rad se je udeleževal skupnih lovov, kjer je znal poskrbeti tudi za prijetno razpoloženje. Venomer se je zavzemal za pošteno delo, spoštovanje lovške etike in za pristne prijateljske odnose med člani.

Za dolgoletno prizadevno delo v lovskih vrstah ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge z redoma III. in II. stopnje. Matična LD Logatec mu je izrekla hvaležnost leta 2000, ko ga je imenovala za svojega častnega člana.

Iz lovskih vrst je odšel član, ki je v naši LD in v okviru območne ZLD Ljubljana pustil trajne sledi. Spominjali se ga bomo z velikim spoštovanjem in hvaležnostjo.

Hvala ti, Janez, za vse! Mirno počivaj!

LD Logatec – A. A. ZLD Ljubljana

Prireditve LKD Ljubljana v minulem letu

Za lovsko-kinološkim društvom Ljubljana je pestro leto. Skupaj z nekaterimi člani smo organizirali enajst prireditve; dve uporabnostni prireditvi (UP) po krvni sledi (KS), preskus naravnih zasnov (PNZ, PZP) za vse pasemske skupine in kar dve državni vsestransko uporabnostni prireditvi (VUP) terierjev in državno tekmo v vodnem delu. Na tem mestu se v imenu upravnega odbora LKD Ljubljana najprej najlepše zahvaljujem vsem vodstvom LD in posameznikom, ki so pomagali pri izvedbi prireditev, saj brez njihove podpore in razumevanja preizkušeni ne bi mogli izpeljati. O državnih prireditvah je bilo nekaj že napisanega, nekaj še bo, o drugih prireditvah pa naj na kratko sklenem nekaj misli in ugotovitev.

Leto se je kot vedno začelo s telesnim ocenjevanjem psov vseh lovskim pasem v Mateni pri

VP-2. Seveda smo celoten tečaj sklenili kot se spodobi – z družabnim piknikom in podelitvijo priznanj.

Ptičarske preizkušnje – PZP, JZP, PP in ŠPP – so potekale v lovišču LD Pšata in LD Lukovica. Sodila sta kinološka sodnika **Nataša Gederer** in **Viktor Čuden**. PZP je opravljal šest psov, na jesensko vzrejno preizkušnjo pa so se prijavili štirje vodniki s svojimi psi, in sicer dva nemška žimavca, en kratkodlaki ptičar in ena kratkodlaka madžarska vižla, na poljsko preizkušnjo pa vodnica, ki je vodila dva irska setra.

UP po krvni sledi je bila lani v LD Tomišelj, ki jo je pod budnim očesom kinol. sodnikov **Dejana Poljanška** in **Franca Svetca** opravljal šest psov, opravili pa so jo le trije, in sicer: bavarka **Deja** domačega vodnika **Branka Božiča** s 116 t. in II. n. r., bavarka **Briga Ribniška** vodnika iz LD Rakitna **Klarena Sušteršiča** z 78 t. in III. n. r. ter nemška lovska terierka **Gejša** vodnika **Maksa Poljanška**, LD Borovnica, s 86 točkami in III. n. r.

UP v jesenskem delu smo, kot

Na telesno ocenjevanje lovskih psov v Mateni pri Igu so vodniki privedli 46 psov.

Igu, ki se ga je skupaj udeležilo 46 lovskih psov. Tudi tokrat so bili najštevilčnejši goniči (20), sledili so jim psi jamarji (11), šarivci (8) in ptičarji (7).

Tečaj za vodnike lovskih psov je vodila **Andreja Strajnar**. Lani je bil za člane LKD Ljubljana brezplačen in ga je obiskovalo osem (8) vodnikov z mladimi psi. Trajal je od 22. 2. 2011, ko je inštruktorica v lovskem domu LD Borovnica predstavila uvodni, teoretični del, do 2. 5. 2011, ko je v Kotu pri Tomišlju šest (6) tečajnikov s svojimi psi uspešno opravilo izpite – dva po programu VP-1 in štirje po programu

že nekaj let prej, organizirali v LD Borovnica na dokaj zahtevnih in z divjadjo bogatih terenih. Preizkušnja je bila prestavljena za skoraj ves mesec, ker je imela LD Borovnica ravno na predvideni datum neodložljive obveznosti. Sodnika sta bila ista kot v spomladanskem delu. Ponovno je sodelovalo šest vodnikov s psi, opravili pa so jo štirje vodniki s psi: **Bojan Habjan** z brakjazbečarko **Dadao** (106 t., II. n. r.), **Franc Grajš** s slovaškim kopovom **Cezarjem** (110 t., II. n. r.), **Leander Habjan** z brandel brakinjo **Lino Kozoroško** (79 t., III. n. r.) in **Vojko Stad-**

Tečaj za vodnike psov LKD Ljubljana, v Kotu (LD Tomišelj)

Iz vajmarčanom **Ajkom vom Lendspitzom** (104 t., III. n. r.).

PNZ terierjev in brak-jazbečarjev je bil v lovišču v LD

potekali 15. 10. v lovišču LD Brezovica, sodil je **Jože Vester**. Za razliko od prejšnjih let, ko je bilo prijavljenih komaj dovolj

vodnikov za izvedbo te prireditve, jih je lani sodelovalo kar dvanajst (12). Trije so opravljali PNZ prinašalcev, dva PNZ šarivcev, dva mladinsko preizkušnjo nemških prepeličarjev in pet vzrejno preizkušnjo za nemške prepeličarje. Prav vsi so preizkušnjo tudi uspešno opravili.

Ker LKD Ljubljana želi čim bolj pomagati vodnikom pri šolanju psov, smo v pomladanskem času v LD Borovnica organizirali tudi enodnevni tečaj za vodnike psov krvosledcev. Odziv vodnikov in lovskih pripravnikov je bil odličen. Vodja tečaja je bil **Dejan Poljanšek**, ki je prisotnim v dvorani lovskega doma najprej predstavil določila *Pravilnika za UP po krvni sledi* in jim odgovarjal na potavljena vprašanja v povezavi z delom po krvni sledi, nato pa na zelenici za lovskim domom predstavil

Tečaj LKD Ljubljana v delu psov po krvni sledi

Grosoplje. Sedmim psom jamarjem, ki so vsi uspešno opravili preizkušnjo, je sodil **Andrej Puželj**.

PNZ-ja goničev in brak-jazbečarjev sta bila v LD Višnja Gora in LD Domžale. V obeh loviščih je bilo divjadi dovolj za uspešen preskus. Vseh prijavljenih psov je bilo štirinajst, udeležba pa še nekoliko večja – med vodniki goničev se žal še vedno dogaja, da se vodniki ne prijavijo do razpisanega roka, nato pa vseeno pridejo. Nekateri psi so bili žal premalo pripravljene in so zato kljub dobrim razmeram dosegli slabše rezultate.

PNZ španjelov in prinašalcev ter mladinska in vzrejna preizkušnja nemških prepeličarjev sta

Foto: K. Košir

Čestitke vodniku psa, ki je uspešno opravil umetno položeno krvno sled.

pripomočke in pravilno polaganje umetne krvne sledi. **Andreja Strajnar** je s psičko **Irjo Adinom** prikazala disciplino »pokazanja najdene divjadi s prinosilom« in tudi razložila sistem učenja te discipline. **Viktor Čuden** in **Nataša Gederer** sta uspešno izpeljala dvodnevni tečaj za pripravo psov na *JZP ptičarjev* in sicer *poljsko delo* v lovišču LD Brezovica in *vodno delo* v LD Ig. Udeleženci so izrazili navdušenje in željo, da bi bilo še več takih priprav na preizkušnje.

Novo kinološko leto (2012) je pred nami; ponovno je predviden pester program lovskih kinoloških prireditev in tečajev, za katere se bomo trudili, da bomo kolikor mogoče pomagali vodnikom psov. Lepo ste vabljeni prav vsi, da se nam pridružite in prispevate svoj delček k mozaiku kinološkega znanja in uporabnosti naših psov, ki ga gradimo.

Katarina Košir

Po krvni sledi na Černivcu

Tradicionalni zbor vodnikov in psov, ki bodo opravljali **uporabnostno preizkušnjo (UP) po umetni krvni sledi**, se je začel v soboto, 17. septembra lani. Zjutraj smo se zbrali najprej na strelišču **LD Gornji Grad**, ki je bila v vlogi gostiteljice, organizacija pa v okviru **LKD Celje**.

Od tam smo odšli do lovske koče na Černivcu, kjer so v okolici do Tomanove planine kinološki sodniki že prejšnji dan položili devet umetnih sledi.

Zbralo se je vseh devet prijavljenih vodnikov s psi, nekaj spremljevalcev, pa tudi precej lovskih pripravnikov, za katere smo prav tako poskrbeli s prikazom in komentiranjem izdelovanja »šolske sledi« psa vse do položenega plena.

Najprej je vse prisotne pozdravil kinološki referent LD Gornji Grad **Jože Matjaž**, ki je bil hkrati tudi vodja prireditve. **Janez Šumak**, vodja sodniškega zbora, sem predstavil še kinološkega sodnika **Milana Udovča** in »sodnico **Jožico Metelko - Kraševac**. Vodnikom psov, pripravnikom in drugim pa sem pojasnil pravila in discipline, ki smo jih nato ocenjevali na UP. Pozdravil jih je tudi Milan Udovč kot predsednik LKD Celje in jim na kratko predstavil načrt dela LKD do konca leta.

Vsi tekmovalci s psi, ki so se udeležili septembrske uporabnostne preizkušnje po KS na Černivcu (LD Gornji Grad).

Po žrebu sledi in razporeditvi vodnikov s spremljevalcem je sledil pregled obvezne opreme. Preizkus odložitve s strelomirnostjo smo opravili na travniku pod lovsko kočjo, kjer smo lahko opazovali to naučeno večšino bodočih krvosledcev. Zatem so kinološki sodniki odpeljali vsak svoje tri vodnike s psi na svoje sledi. Na Černivcu so bile še vedno vidne posledice nekdanjega neurja v gozdu, saj je podrlo oz. izruvalo drevje na nekaj 100 ha površine.

Vseh devet vodnikov s »krvosledci« je preizkušnjo uspešno opravilo in se vrnilo na zbornom mesto: trije vodniki z bavarskim barvarjem, dva vodnika z nemškima prepeličarjema, vodnik s škotskim (gordon) setrom, vodnica z labradorcem, vodnik s planinskim gonilcem in vodnik z resastim jazbečarjem. Skratka, velik izbor pasem psov drugih pasemskih skupin, ki sicer niso »specialisti« za delo in kar potrjuje možnost vsestranskega uče-

nja oz. šolanja psov za zasledovanje ranjene divjadi. Na tej UP smo gostili tudi vodnico iz LKD Koper, vodnika iz LKD Koroške in vodnika iz LKD Idrija. To potrjuje pripravljenost pomagati vodnikom tudi iz drugih LKD in nudenje odličnih razmer za opravljanje krvosledniškega dela (možnost opravljanja UP po krvni sledi) in pripravljenost na tovariško sodelovanje med kinološkimi društvi.

Najboljši trije pari na UP so bili:

1. bavarska barvarka **Bela** (126 točk; I. n. r.) z vodnikom **Darkom Seničem**,
2. bavarski barvar **Cid** (124 točk; I. n. r.) z vodnikom **Milanom Fortuno**,
3. nemška prepeličarka **Žiris** (124 točk in II. n. r.) z **Vinkom Otorepcem**.

Na slavnostni podelitvi pokalov zmagovalnim trem dvojicam in podelitvi plaket tudi preostalim šestim parom smo se ob glasu lovskega roga poklonili

Tudi resasti jazbečar je pokazal, da mu, pravilno izšolanemu, sledenje po krvni sledi ne povzroča večjih težav.

spominu na našega preminulega kinologa dr. veterine **Jožeta Pangerla** in prireditev poimenovali njemu v spomin.

Zahvaljujem se tudi **LD Gornji Grad** za nudenje lovišča in Jožetu ter njegovi ekipi za požrtvovalno vodenje po terenu in za zakusko po končani prireditvi.

Z veseljem ugotavljam, da je LKD Celje organizirala in izpeljala UP po krvni sledi, ki je 100-odstotno uspela.

Janez Šumak,
mednarodni kinološki sodnik

Po premoru spet uporabnostna preizkušnja za nemške prepeličarje

Lovsko-kinološko društvo **Maribor** je skupaj z **Društvom ljubiteljev nemških prepeličarjev** po več letih spet organi-

v lovišče, kar je postala že kar praksa nekaterih LD, predvsem v zahodnem delu države. Teren je bil idealen, saj je bil za vse nastopajoče pse enak. Ker so bili v neposredni bližini gozd, polje in primerne vodne površine, ni bil potreben večji premik in je preizkušanje psov lahko zelo hitro potekalo. Po pravilniku ta tekma zajema osemnajst disciplin. Pes mora pokazati, da je res vsestransko lovsko uporaben. Veliko pozornosti se vso tekmo namenja poslušnosti in vodljivosti psa. Tekmo so ocenjevali kinološki sodniki: **Franc Svetec**, **Milan Udovč**, **Zvone Praznik** in **Anton Selinšek**. Kot sodniški pripravnik je sodeloval **Ljubo Vavpotič**.

Na tekmovanju so sodelovali štirje (4) psi. Eden preizkušnje ni opravil, saj je odpovedal pri prinašanju pernate in dlakaste divjadi na planem.

Najbolje se je uvrstil pes **Ben** vodnika **Aleksandra Hernausa** (dosegel je 264 točk). Žal je ne-

Foto: Arhiv DUNP

Udeleženci uporabnostne preizkušnje nemških prepeličarjev, ki jo je lani organiziralo LKD Maribor.

ziralo uporabnostno preizkušnjo (UP) za to, pri nas pogostejšo pasmo psov šarivcev. Razpis tekme je bil sicer razpisan skoraj vsako leto, prispelo pa je premalo prijav, tako da tekme ni moglo biti. Pravila namreč določajo, da mora sodelovati določeno število psov, da se prireditev organizira. Žal večina vodnikov nemških prepeličarjev prehitro preneha s šolanjem svojega psa. Do osnovne lovske uporabnosti se še potrudijo, da zadostijo pravilniku o uporabi psa v lovišču, potem pa se šolanje navadno konča.

Tekma (UP) je bila 24. 9. 2011 v lovišču LD Polskava, za kar se vodstvu te LD na tem mestu tudi zahvaljujemo, še posebno, ker niso zaračunali vstopa

kaj tednov pozneje na lovu tragično končal svoje življenje. Drugi, z 260 točkami, je bil pes **Col** znanega vodnika nemških prepeličarjev **Ivana Glušiča**. Tretje mesto je dosegel pes **Eros von Bergjager** (153 točk) vodnika **Aleksandra Hernausa**.

Uspešni vodniki so bili nagrajeni s pokali in praktičnimi nagradami. Vodnikom je čestital in izročil nagrade predsednik Društva ljubiteljev nemških prepeličarjev **Vinko Otorepec**, ki je tekmo vseskozi opazoval.

Upam, da bo v prihodnje sodelovalo še več vodnikov s svojimi psi, saj je nemški prepeličar uporaben za vse vrste lovov, le v lisičino ne gre.

Anton Selinšek,
predsednik LKD Maribor

Lovsko-kinološke prireditve v letu 2012

Društvo ljubiteljev ptičarjev – www.pticarji.net

3. 3. Beltinci – UP v zanesljivosti prinašanja. Prijave: Dragan Zemljič, telefon: 031/764-621.

26. 5. Zgornja Hajdina – Vzrejni pregled. Prijave: Vojko Pirher, telefon: 041/741-209.

26. 5. Zgornja Hajdina – CAC ptičarjev. Prijave: Alenka Pokorn, telefon: 041/594-644.

23. 6. Beltinci – Uporabnostna preizkušnja v delu po krvni sledi. Prijave: Vojko Pirher, telefon: 041/741-209.

6/7. 10. Ptuj – Memorial Bogdana Sežuna /CACIT. Prijave: Franc Turnšek, telefon: 040/ 729-412.

27/28. 10. Središče ob Dravi – Vsestranska uporabnostna preizkušnja. Prijave: Franc Krnjak, telefon: 040/139-737.

1. 12. Celje – Vzrejni pregled. Prijave: Vojko Pirher, telefon: 041/741-209.

KD Rižana Koper

21. 4. Rižana – Telesno ocenjevanje prinašalcev. Prijave: Zinka Ročan, telefon: 041/212-627.

3. 11. Rižana – Telesno ocenjevanje prinašalcev. Prijave: Zinka Ročan, telefon: 041/ 212-627.

Klub ljubiteljev psov jamarjev – www.klpj.si

22. 4. Velika Nedelja – Vzrejni pregled z vzrejno preizkušnjo za jamarje. Prijave: Matjaž Roter, telefon: 031/831-738.

1. 7. Lendava – Klubska razstava jazbečarjev. V okviru CACIB Lendava. Prijave: Jelka Simčič, telefon: (01) 282-22-89.

16. 9. LD Velika Nedelja – VUP jazbečarjev/CACIT. Prijave: Stanko Lihtenvalner, telefon: 031/674-629.

30. 9. Lovska koča LD Starše – VUP terierjev/CACIT. Zbor ob 8. uri; soorganizator LKD Maribor. Prijave: Damjana Žnidaršič - Švegelj, telefon: 040/396-041.

6. 10. LD Vrhnika – Vzrejni pregled z vzrejno preizkušnjo terierjev. Prijave: Damjana Žnidaršič - Švegelj, telefon: 040/396-041.

27. 10. LD Brezovica – Vzrejni pregled z vzrejno preizkušnjo jazbečarjev. Prijave: Stanko Lihtenvalner, telefon: 031/674-629.

LKD Bela Krajina

2. 6. Vadišče KD Bela krajina – Vražji kamen – Telesno ocenjevanje psov lovskih pasem. Prijave: Tomaž Burazer, telefon: 031/659-020.

13. 10. Lovska koča LD Vinica – PNZ in lokalna tekma visokongih goničev. Prijave: Franc Kalčevič, telefon: 040/556-350.

10. 11. Lovska koča Kučar – LD Gradac – Državna uporabnostna tekma brak-jazbečarjev / CACIT. Prijave: Marko Urigelj, telefon: 040/307-532.

LKD Celje – www.lkd-drustvo-celje.si

26. 5. LD Rinka – Žalec – Telesno ocenjevanje psov lovskih pasem. Prijave 14 dni pred prireditvijo; Zbor ob 8. uri. Prijave: Bogomil Udovč, telefon: 031/450-188.

9. 6. LD Barjansko - Svetina – Delo po umetni krvni sledi za pse lovskih pasem. Zbor ob 8. uri. Prijave: Bogomil Udovč, telefon: 031/450-188.

23. 6. LD Groznik - Griže – Delo po umet. krvni sledi za pse lovskih pasem / CACIT. Prijave: Bojan Deberšek, telefon: 041/730-551.

8. 9. LD Luče – Delo po umetni krvni sledi za pse lovskih pasem. Zbor ob 8. uri. Prijave: Janez Šumak, telefon: 041/685-664.

22. 9. Motel Žonta – Šentjur – PNZ jamarjev na planem. Zbor ob 8. uri. Prijave: Bogomil Udovč, telefon: 031/450-188.

13. 10. Strelišče Gornji Grad – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri. Prijave: Bogomil Udovč, telefon: 031/450-188.

13. 10. Lovski dom LD Podčetrtek – PNZ španjelov in VP prepeličarjev. Zbor ob 8. uri. Prijave: Bogomil Udovč, telefon: 031/450-188.

20. 10. Rogaška Slatina – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pri Gostilni Trije ribniki. Prijave: Bogomil Udovč, telefon: 031/450-188

3. 11. LD Braslovče – PNZ španjelov in VP prepeličarjev. Zbor ob 8. uri. Prijave: Bogomil Udovč, telefon: 031/450-188.

Foto: Z. Zojšek

LKD Cerknica – www.lkd-cerknica.si

28. 4. Kozarišče, grad Snežnik – Državna razstava lovskih psov/ CAC. Prijave: Andraž Opeka, telefon: 041/870-433.

12. 5. Gostilna Herblan, Gornje Jezero – Telesno ocenjevanje jamarjev, goničev, krvosledcev in šarivcev. Prijave: Andraž Opeka, telefon: 041/870-433.

8. 9. LD Logatec – Uporabnostna preizkušnja po krvni sledi. Prijave: Andraž Opeka, telefon: 041/870-433.

6. 10. LD Martin Krpan Bloke – PNZ goničev. Prijave: Andraž Opeka, telefon: 041/870-433.

LKD Gorenjske

21. 4. Lovska koča LD Sorško polje – Spomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev. Prijave: Jurij Rihtaršič, telefon: 040/624 078.

19. 5. Bitnje – Telesno ocenjevanje psov lovskih pasem. Prijave: Jurij Rihtaršič, telefon: 040/624-078.

9. 6. Selca – UP v delu po krvni sledi za pse lovskih pasem. Prijave: Jurij Rihtaršič, telefon: 040/624-078.

8. 9. Lovska koča LD Sorško polje – PNZ šarivcev in prinašalcev. Prijave: Jurij Rihtaršič, telefon: 040/624-078.

22. 9. Lovska koča LD Sorško polje – PNZ jamarjev. Prijave: Jurij Rihtaršič, telefon: 040/624-078.

6. 10. Lovski dom LD Bled – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Prijave: Jurij Rihtaršič, telefon: 040/624-078.

20. 10. Lovska koča LD Sorško polje – Jesenska vzrejna preizkušnja ptičarjev. Prijave: Jurij Rihtaršič, telefon: 040/624-078.

27. 10. Lovski dom Medvode – Lokalna tekma goničev in brak-jazbečarjev. Prijave: Jurij Rihtaršič, telefon: 040/624-078.

LKD Idrija

5. 5. Pri Zagodu v Idriji – Telesno ocenjevanje goničev in krvosledcev. Zbor ob 7. uri. Prijave: Milan Fortuna, telefon: 041/365-137.

2. 6. Kladje pri Cerknem – Uporabnostna preizkušnja krvosledcev. Prijave: Milan Fortuna, telefon: 041/365-137.

29. 9. Pri spomeniku v Mrzli rupi – PNZ goničev. Zbor ob 7. uri. Prijave: Milan Fortuna, telefon: 041/365-137.

LKD Ilirska Bistrica

21. 4. Lovska koča LD Bukovica – Il. Bistrica – Telesno ocenjevanje goničev in brak-jazbečarjev. Prijave: Iztok Brne, telefon: 031/861-689.

6. 10. Lovska koča LD Bukovica – Il. Bistrica – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Prijave: Iztok Brne, telefon: 031/861-689.

LKD Kočevje

5. 5. LD Dolenja vas – Telesno ocenjevanje psov lovskih pasem, razen ptičarjev. Zbor ob 8. uri. Prijave: Jože Furlič, telefon: 041/824-630.

1. 9. Retenjski senožeti – PNZ goničev. Zbor ob 8. uri. Prijave: Jože Furlič, telefon: 041/824-630.

15. 9. LD Ribnica – PNZ jamarjev. Zbor ob 8. uri. Prijave: Jože Furlič, telefon: 041/824-630.

6. 10. LD Loški Potok – UP po krvni sledi. Zbor ob 8. uri. Prijave: Jože Furlič, telefon: 041/824-630.

LKD Koroške – www.lkd-koroske.si

12. 5. Lovska koča LD Slovenj Gradec - Sele – Telesno ocenjevanje psov lovskih pasem, razen ptičarjev. Prijave 10 dni pred prireditvijo. Prijave: Boštjan Vrhovnik, telefon: 040/638-332.

13. 5. Slovenj Gradec – CAC Koroške. Prijave: Boštjan Vrhovnik, telefon: 040/638-332.

16. 6. LD Prežihovo – Uporabnostna preizkušnja po umetni krvni sledi; prijave 10 dni pred prireditvijo. Prijave: Boštjan Vrhovnik, telefon: 040/638-332.

8. 9. Kmetija Rožič – Otiški Vrh – PNZ jamarjev in preizkušnja v prinašanju. Prijave: Boštjan Vrhovnik, telefon: 040/638-332.

22. 9. LD Muta – Gostilna Lovce – PNZ mladinska in vzrejna preizkušnja šaricev. Prijave 10 dni pred prireditvijo: Boštjan Vrhovnik, telefon: 040/638-332.

Foto: M. Migos

29. 9. Vuzenica – viadukt – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Prijave 10 dni pred prireditvijo, zbor ob 8. uri. Prijave: Boštjan Vrhovnik, telefon: 040/638-332.

6. 10. Kraj prireditve bo sporočen naknadno – Lokalno tekmovanje med: LKD Ptuj, LKD Koroške, LKD Celje in LKD Maribor. Prijave: Boštjan Vrhovnik, telefon: 040/638-332.

LKD Ljubljana – www.lkd ljubljana.si

31. 3. Kraj bo sporočen naknadno – VUP jamarjev. Prijave: Dejan Poljanšek, telefon: 041/406-471.

21. 4. Matena pri Igu - KD Barje – Telesno ocenjevanje psov lovskih pasem. Prijave: Katarina Košir, telefon: 040/231-166.

5. 5. LD Brezovica – PZP ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo v Vokah v Notranjih Goricah. Prijave: Katarina Košir, telefon: 040/231-166.

19. 5. LD Tomišelj – UP po krvni sledi. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo na Planinci. Prijave: Katarina Košir, telefon: 040/231-166.

8. 9. LD Borovnica – UP po krvni sledi. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Borovnici. Prijave: Katarina Košir, telefon: 040/231-166.

15. 9. LD Grosuplje – PNZ jamarjev. Zbor ob 8. uri pred bistrojem Bela griva v Grosupljem. Prijave: Katarina Košir, telefon: 040/231-166.

22. 9. LD Višnja gora – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo v Višnji Gori. Prijave: Katarina Košir, telefon: 040/231-166.

22. 9. LD Ig – Državna tekma v vodnem delu za pse lovskih pasem. Zbor ob 8. uri v Dragi pri Igu. Prijave: Katarina Košir, telefon: 040/231-166.

13. 10. LD Brezovica – JZP, PP in ŠPP ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred kočjo v Vokah, Notranje Gorice. Prijave: Katarina Košir, telefon: 040/231-166.

13. 10. LD Pšata – PNZ španjelov in prinašalcev, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Mnghan v Ihanu. Prijave: Katarina Košir, telefon: 040/231-166.

LKD Maribor

14. 4. Malečnik – Telesno ocenjevanje psov lovskih pasem. Prijave: Uroš Troha, telefon: 031/496-777.

5. 5. Starše – PNZ ptičarjev. Prijave: Jože Firbas, telefon: 031/496-777.

12. 5. Polskava – PNZ prinašalcev. Prijave: Andrej Emih, telefon: 040/819-749.

1. 9. Starše – PNZ jazbečarjev in terierjev. Prijave: Branko Kirbiš, telefon: 041/685-582.

8. 9. Šmartno na Pohorju – Uporabnostna preizkušnja po krvni sledi. Prijave: Vinko Dovnik, telefon: 031/496-777.

15. 9. Oplotnica – PNZ goničev. Prijave: Janko Gošnjak, telefon: 031/496-777.

22. 9. Polskava – Lovska preizkušnja za prinašalce. Prijave: Andrej Emih, telefon: 040/819-749.

29. 9. Rače – JZP ptičarjev. Prijave: Zoran Jusufović, telefon: 040/754 854.

6. 10. Pernica – PNZ in vzrejna preizkušnja šaricev. Prijave: Erih Senekovič, telefon: 031/496-777.

27. 10. Oplotnica – Lokalna tekma goničev. Prijave: Vojteh Kikl, telefon: 051/672-508.

LKD Gorica - Nova Gorica – www.lkd-gorica.si

21. 4. Zeleni Gaj pri Dornberku – Telesno ocenjevanje psov lovskih pasem. Prijave: Angel Vidmar, telefon: 041/478-388.

22. 4. LD Lijak – Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev. Prijave: Jože Velikonja, telefon: 041/207-450.

15. 9. LD Hubelj – PNZ jamarjev. Prijave: Jože Velikonja, telefon: 041/207-450.

6. 10. LD Trebuša – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Prijave: Jože Velikonja, telefon: 041/207-450.

6. 10. LD Gorica – PNZ šaricev in prinašalcev ter jesenska vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Prijave: Jože Velikonja, telefon: 041/207-450.

13. 10. LD Trstelj – Kostanjevica – UP v delu po umetni krvi sledi za pse lovskih pasem. Prijave: Jože Velikonja, telefon: 041/207-450.

21. 10. LD Čepovan – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Prijave: Jože Velikonja, telefon: 041/207-450.

3. 11. LD Čaven – JZP, ŠPP in PP ptičarjev. Prijave: Jože Velikonja, telefon: 041/207-4501.

LKD Novo mesto

5. 5. Rače selo – Trebnje – Ocenjevanje zunanosti (brez ptičarjev in prinašalcev). Zbor ob 8. uri pri Gostilni Kavšek. Prijave: Sašo Šonc, telefon: 041/623-230.

19. 5. Lovski dom LD Škocjan – Ocenjevanje zunanosti (brez ptičarjev in prinašalcev). Zbor ob 8. uri. Prijave: Sašo Šonc, telefon: 041/623-230.

15. 9. Šentjernej – Vzrejna preizkušnja po umetni krvni sledi. Zbor ob 8. uri pri Gostilni Turk – Maharovec. Prijave: Sašo Šonc, telefon: 041/623-230.

6. 10. Rače selo – Trebnje – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pri Gostilni Kavšek. Prijave: Sašo Šonc, telefon: 041/623-230.

6. 10. Draga pri Beli Cerkvi – PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Zbor ob 8. uri Pri Jordanu. Prijave: Sašo Šonc, telefon: 041/623-230.

20. 10. Hipodrom Šentjernej – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri. Prijave: Sašo Šonc, telefon: 041/623-230.

20. 10. Škocjan – PNZ terierjev in jazbečarjev. Zbor ob 8. uri na avtobusni postaji Škocjan. Prijave: Sašo Šonc, telefon: 041/623-230.

20. 10. Šentrupert – Lokalna tekma v vodnem delu za pse lovskih pasem. Zbor ob 8. uri pri Pivnici As. Prijave: Sašo Šonc, telefon: 041/623-230.

LKD Posavje - Krško

21. 4. Lovski dom Jožeta Jurečiča – Trška gora – Telesno ocenjevanje psov lovskih pasem; hkrati tudi *kinološki dan*. Prijave: Branko Tucovič, telefon: 031/360-688.

5. 5. Krško – PZP ptičarjev. Zbor ob 8. uri pri stadionu M. Gubca v Krškem. Prijave: Branko Tucovič, telefon: 031/360-688.

9. 6. Kraj bo sporočen naknadno – UP v delu po umetni krvni sledi za pse lovskih pasem. Zbor ob 8. uri. Prijave: Branko Tucovič, telefon: 031/360-688.

8. 9. Kraj bo sporočen naknadno – 9. memorialna tekma Alojza Arka v vodnem delu za pse lovskih pasem. Zbor ob 8. uri. Prijave: Branko Tucovič, telefon: 031/360-688.

6. 10. Veliki Podlog – PNZ jamarjev na planem in v rovu. Zbor ob 8. uri. Prijave: Branko Tucovič, telefon: 031/360-688.

13. 10. Libna – LD Artiče – PNZ in UP španjelov in mladinska ter vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Zbor na železniški postaji Libna ob 8. uri. Prijave: Branko Tucovič, telefon: 031/360-688.

20. 10. LD Krško – JZP, PP in ŠPP ptičarjev ter poljska preizkušnja angleških ptičarjev. Zbor ob 8. uri pri stadionu M. Gubca v Krškem. Prijave: Branko Tucovič, telefon: 031/360-688.

3. 11. LD Pišce – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor pri Gostilni Petrišič v Dednji vasi ob 8. uri. Prijave: Branko Tucovič, telefon: 031/360-688.

LKD Postojna

19. 5. LD Hrenovice - Hruševje – Telesno ocenjevanje psov lovskih psov. Prijave: Aleksander Debevec, telefon: 051/396-301.

6. 10. LD Prestranek – PNZ šarivcev, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Zbor ob 8. uri pri trgovini Tuš v Prestranku. Prijave: Aleksander Debevec, telefon: 051/396-301.

13. 10. LD Hrenovice - Hruševje – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri. Prijave: Aleksander Debevec, telefon: 051/396-301.

20. 10. LD Pivka – UP v delu po krvni sledi za pse lovskih pasem. Zbor ob 8. uri pri Gostilni Marija v Pivki. Prijave: Aleksander Debevec, telefon: 051/396-301.

28. 10. LD Javornik – PNZ jamarjev. Zbor ob 8. uri pri Gostilni Avio Pub v Rakitniku. Prijave: Aleksander Debevec, telefon: 051/396-301.

LKD Ptuj

7. 4. Sobotinci pri Markovcih – Telesno ocenjevanje psov lovskih pasem. Prijave: Mirko Obrán, telefon: (02) 745-02-81.

14. 4. Velika Nedelja – PNZ jamarjev. Prijave: Mirko Obrán, telefon: (02)745-02-81.

21. 4. Sobotinci pri Markovcih – PZP ptičarjev. Prijave: Mirko Obrán, telefon: (02)745-02-81.

12. 5. Zgornja Hajdina pri Ptuj – Tekmovanje po krvni sledi. Prijave: Mirko Obrán, telefon: (02) 745-02-81.

13. 10. Ormož – Vzrejna preizkušnja šarivcev. Prijave: Mirko Obrán, telefon: (02) 745-02-81.

Foto: M. Migas

13. 10. Sobotinci pri Markovcih – JZP ptičarjev. Prijave: Mirko Obrán, telefon: (02) 745-02-81.

27. 10. Majšperk – PNZ goničev. Prijave: Mirko Obrán, telefon: (02)745-02-81.

3. 11. Placerovci pri Gorišnici – Prvenstvo ptičarjev za prehodni pokal sv. Huberta. Prijave: Mirko Obrán, telefon: (02) 745-02-81.

LKD Zasavje

5. 5. Zagorje ob Savi – Telesno ocenjevanje lovskih psov. Prijave: Miloš Roglič, telefon: 031/712-280.

1. 9. Marno - Dol pri Hrastniku – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Prijave: Miloš Roglič, telefon: 031/712-280.

8. 9. LD Ivančna Gorica – Uporabnostna tekma goničev. Prijave: Miloš Roglič, telefon: 031/712-280.

15. 9. Mlinše – Uporabnostna preizkušnja po krvni sledi. Prijave: Miloš Roglič, telefon: 031/712-280.

13. 10. Moravče – PNZ španjelov, mladinska in vzrejna tekma prepeličarjev. Prijave: Miloš Roglič, telefon: 031/712-280.

20. 10. Zagorje ob Savi – PNZ jamarjev. Prijave: Miloš Roglič, telefon: 031/712-280.

OK LKD Koper

21. 4. Rižana – Lovska preizkušnja prinašalcev. Prijave: Zinka Rován, telefon: 041 212-627.

21. 4. Rižana – PNZ prinašalcev. Prijave: Zinka Rován, telefon: 041/212-627.

5. 5. Zadrúžni dom Sveti Anton – Telesno ocenjevanje psov lovskih pasem. Prijave: Milan Burič, telefon: 041/271-453.

22. 9. Lovska kočá LD Slavnik - Materija – UP po krvni sledi za pse lovskih pasem. Zbor ob 8. uri. Prijave: Tomaž Stojsavljevič, telefon: 041/207-202.

6. 10. Zadrúžni dom Bertoki – PNZ španjelov, mladinska in JZP prepeličarjev. Zbor ob 8. uri. Prijave: Stojan Žigon, telefon: 041/230-333.

3. 11. Rižana – PNZ prinašalcev. Prijave: Zinka Rován, telefon: 041/212-627.

3. 11. Lovska kočá Kolomban – LD Dekani – PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri. Prijave: Milan Burič, telefon: 041/271-453.

17. 11. Zadrúžni dom Bertoki - LD Koper – JZP, ŠPP, PP ptičarjev. Zbor ob 8. uri. Prijave: Janez Pečar, telefon: 031/623-394.

24. 11. Rižana – Lovska preizkušnja prinašalcev – CACT. Prijave: Zinka Rován, telefon: 041/212-627.

Slovenski klub retrieverjev – www.klub.retrieverjev.si

14. 1. Gospodarsko razstavišče, Ljubljana – Klubska razstava. V okviru CACIB Ljubljana I. Prijave: Martina Krančan, telefon: 031/350-579.

19. 5. Zgornja Polskava – PNZ prinašalcev. Soorganizator LKD Maribor. Prijave: Marjan Gselman, telefon: 041/639-933.

26. 5. Lipce – Vzrejni pregled prinašalcev. Prijave: Martina Krančan, telefon: 031 350-579.

16. 9. Zgornja Polskava – PNZ in LP-R/CACT. Soorganizator LKD Maribor. Prijave: Martina Krančan, telefon: 031/350-579.

29. 9. Gajke, Ptuj – Tekma v prinašanju TP-R/CACIT. Soorganizator LKD Ptuj. Prijave: Martina Krančan, telefon: 031/350-579.

6. 10. Grosuplje – Vzrejni pregled. Prijave: Martina Krančan, telefon: 031/350-579.

VK za šarivce – španjele

3. 11. Ljubljana – Vzrejni pregled španjelov. Prijave: Zvone Poznik, telefon: 041/534-274.

17. 11. LD Rinka – Žalec – Vzrejni pregled prepeličarjev. Prijave: Vinko Otorepec, telefon: 041/809-143.

Vzrejna komisija za barvarje

15. 9. LD Loka pri Zidanem Mostu – Vzrejni pregled barvarjev. Prijave: Bojan Deberšek, telefon: 041/730 551.

27. 10. Pohorje – 37. srečanje treh dežel/CACT. Prijave: Bojan Deberšek, telefon: 041/730 551.

Vzrejna komisija za goniče

7. 4. Štorje – Vzrejni pregled goničev. Pes mora biti telesno ocenjen in imeti mora opravljen PNZ. Vodnik mora na vzrejni pregled s seboj prinesiti original in fotokopijo rodovnika psa, ki ga pripelje na vzrejni pregled. Zbor ob 8. uri. Prijave: Jožef Verčko, telefon: 041/635-953.

20. 10. LD Marezige - lovska kočá Boršt – Državna tekma goničev/CACT. Zbor ob 8. uri. Prijave: Jožef Verčko, telefon: 041/635-953.

3. 11. Hipodrom Šentjernejski – Vzrejni pregled goničev. Pes mora biti telesno ocenjen in imeti mora opravljen PNZ. Vodnik mora na vzrejni pregled prinesiti original in fotokopijo rodovnika psa. Zbor ob 8. uri. Prijave: Jožef Verčko, telefon: 041/635-953.

Zveza lovskih kinologov Pomurja

24. 3. Lovska kočá LD Mlajtinci - Lukačevci – Telesno ocenjevanje psov lovskih pasem. Prijave: Iztok Trček, telefon: 041/715-160.

7. 4. Lovska kočá LD Mlajtinci - Lukačevci – Pomladanska vzrejna preizkušnja. Prijave: Iztok Trček, telefon: 041/715-160.

26. 5. Lovska kočá LD Prosenjakovci – UP v delu po krvni sledi. Prijave: Iztok Trček, telefon: 041/715-160.

13. 10. Lovska kočá LD Mlajtinci - Lukačevci – Jesenska vzrejna preizkušnja. Prijave: Iztok Trček, telefon: 041/715-160.

*Kinološka zveza Slovenije,
19. 1. 2012.*

Predvidena legla lovskih psov

Nemški lovski terierji (SLRLt):
O: tuj plemenjak, m: 5/I, 25. 2., Peter Kovačec, Hudourniška ulica 10, 2312 Orehova vas.

Kdl. jazbečarji (SLRJK):
O: 4/I, m: 5/I, 17. 3., Boštjan Barbič, Kopitarjeva 2, 8250 Brežice.
O: 5/I, m: 4/I, 8. 3., Magda Debenjak Kozič, 25. maja 79, 5000 Nova Gorica.

Resasti pritlikavi jazbečarji (Jrp):
O: 5/II, m: 5/II, 25. 2., Milan Švegelj, Valjavčeva 19, 4000 Kranj.

Brandel braki (SLRBrb):
O: 5/I, m: 5/I, 21. 2., Tadej Drobnič, Knafljev trg 4, 1310 Ribnica.

Posavski goniči (SLRGp):
O: 5/I, m: 5/I, 28. 2., Miha Ambrožič, Kociančičeva 2, 5271 Vipava.

Bigli (SLRBig):
O: 5/I, m: 5/I, 14. 3., Andrej Puželj, Lipovšica 14, 1317 Sodražica.
O: 5/I, m: 4/I, 18. 3., Katja Jarc in Aleš Mohorič, Zafara 40, 8360 Žužemberk.
O: 5/I, m: 5/II, 5. 2., Družina Omejec, Selca 6, 4227 Selca.
O: tuj plemenjak, m: 4/II, 31. 12. 2011, Martin Gobec, Sotelska cesta 54, 3250 Rog. Slatina.
O: 5/II, m: 4/II, 7. 1., Ksenija Jelen, Ljubljanska 50, 3320 Velenje.

Hanovrski barvarji (SLRHb):
O: 5/I, m: 5/II, 29. 2., Tomaž Burazer, Planina 3, 8340 Črnomelj.

Bavarski barvarji (SLRbb):
O: 4/II GP, m: 5/I, 23. 3., Franci Očepek, Naselje na Šahtu 9, 1412 Kisovec.
O: 5/II, m: 5/II PPNS, Blaž Weiss, Rakovlje 23, 3314 Braslovče.

Koker španjeli (SLRKš):
O: 5/II, m: 5/II, 18. 3., Slavica Skalar, Oljčna pot 17, 6280 Ankaran.

Brak-jazbečarji (SLRBJ):
črni:

O: 4/I, m: 4/I, 28. 2., Milan Pungaršek, Imenska gorca 3, 32154 Podčetrtek.

jelenje rdeči:

O: 5/I, m: 5/I, 5. 3., Vili Jakop, Paka 4, 3205 Vitanje.

O: 4/I, m: 5/I, 31. 3., Martin Malečkar, Prem 21, 6255 Prem.
O: 5/I, m: 5/I, 21. 3., Marjan Prodnik, Robanov kot 42, 3335 Solčava.

O: 5/II, m: 5/I, 14.3., Boris Dolenc, Petelinje 89, 6257 Pivka.
O: 5/I, m: 5/I, 29.3., Jožica Metelko - Kraševac in Anton Kraševac, Zagaj pri Ponikvi 17, 3232 Ponikva.

Epagneul bretoni (SLREB):
O: 5/PZP - 71, ŠPP-195 - I. n. r., m: 5/PZP-49, 1. 2., Boris Čepar, Cebejeva 2, 5270 Ajdovščina.

Kdl. vajmarčani (SLSWpk):
O: 5/PZP, JZP, ŠŠP, SM, KS, m: 4/JZP, PZP, 11. 3., Franjo Pavšič, Tumova 7, 5000 Nova Gorica.

Angelški špringer španjeli (SLRšš):
O: 5/I, m: 4/I, 17. 3., Gregor Šušteršič, Peščenik 5, 1294 Višnja Gora.

Nemški prepeličarji (SLRPr):
Serci:

O: 5/I, m: 5/II, 19. 2., Robert Pavlin, Klemenčičeva 6 b, 8210 Trebnje.
O: 5/II, m: 5/I, 27. 2., Jože Pogorevc, Željne 20, 1330 Kočevje.
O: 5/I, m: 4/I, 6. 3., Darko Časar, Boreča 25, 9203 Petrovci.
O: 5/I, m: 3/II, 20. 3., Andrej Avsenek, Dvorska vas 17/a, 4275 Begunje na Gorenjskem.

Kinološka zveza Slovenije

(P 08), kal. 9 Para. Tel.: 041/500-200, popoldne.

Prodaj boroveljsko kombinirko (izdelek Fanzoj), kal. 12/6,5 x 57 R, s str. daljnogledom, levo kopito, razred 6, **repetirko** Husquarna, kal. 6,5 x 55, s str. daljnogledom Zeiss, 1,5 - 6 x 42, 2,5 - 10 x 52 in 2,5 - 10 x 48. Tel.: 041/731-295.

Prodaj dve kombinirani puški Antonio Zolli, kal. 12/7 x 65 R. Puški sta novi, opremljeni z optiko. Tel.: 041/875-844.

Prodaj šibrenico, Puškarna Kranj, kal. 12 - 12; **karabinko** CZ, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Swarovski - Habicht 4; **karabinko** CZ, kal. .223 Rem., mod. P85, s str. daljnogledom Hunter 6 x 40. Tel.: (04) 595-74-88.

Prodaj obnovljeno kombinirano puško petelinko (Puškarsvo Šteh) - Kranj, kal. 16/6,5 x 58 R, z menjalnimi cevmi, kal. 16/16 (cena 2.500 €), in **repetirko** Orbis - Kranj, kal. .243 Win., z novim kopitom (cena 1.500 €). Obe puški sta opremljeni z novima strelinima daljnogledoma Zeiss 6 x 42. Tel.: 041/633-417.

Prodaj karabinko, kal. 7 x 64 CZ, s str. daljnogledom, zelo natančen, in **pištolo** Walther P.99, kal. 9 x 19, v kovčku; kot nova. Tel.: (04) 252-77-33.

Prodaj repetirno risanico Mauser, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom 6 x 42 Swarovski (zasučna montaža), cena po dogovoru. Tel.: 041/445-546, Slavko.

Prodaj malo rabljeno polavtomatsko puško Heckler & Koch, mod. 2000 Leith, kal. 9,3 x 62. Puška je brez daljnogleda. Tel.: 041/651-591.

Prodaj češko bokarico, kal. 16/7 x 57 R, s str. daljnogledom Swarovski in rdečo piko Bushnell (oboje Suhlova montaža). Puška je odlično ohranjena, kot nova. Tel.: 031/327-616.

Prodaj natančno lovsko risanico znamke Sako, kal. 6 PPC - ZDA, z naboji in tulci. Tel.: 041/466-100.

Kupim puško z opremo za uspavanje živali na potisni plin. Tel.: 031/827-336.

Prodaj bokarico expres Fa-barm - Asper, kal. 8 x 57 JRS/8 x 57 JRS (1.999 €); **šibrenico** Fa-barm Axis, kal. 12/76 (1.499 €); **šibrenico** Fabarms Elos C, kal. 12/76 (1.099 €); **polavtomatsko šibrenico** Fabarm XLR 5, kal. 12/76 (990 €), in **strelni daljnogled** Zeiss Duralyt 1,2 - 5 x 36, Illu križ (799 €). Tel.: 051/231-001.

Prodaj repetirno risanico CZ, kal. .30-06, s strelnim daljnogledom Meopta 6 x 42. Tel.: 041/715-155.

Prodaj trap puško Beretta 626, kal. 12/12, zelo malo uporabljeno (kot nova). Tel.: 041/557-354.

Prodaj rusko bok šibrenico Iž, 27, kal. 12/12, 250 različnih nabojev, etui, pribor za čiščenje. Cena 400 €. Tel.: 040/207-691.

Prodaj polavtomatsko risanico Browning BAR 2 Short Trac, kal. .30 - 06, z dodatno shrambo nabojev in optično piko Bushnell Holoside 3. generacije. Tel.: 041/560-107.

Prodaj češko bok kombinirko (z novim kopitom iz orehovine), kal. 16/7 x 57 R, z menjalnimi cevmi, kal. 16/16, in str. daljnogledom Swarovski 6 x 42 (Suhlova montaža). Tel.: 031/354-595.

Prodaj risanico CZ, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42 (Suhlova montaža). Tel.: 031/322-560.

Prodaj boroveljsko bokarico, izdelek Fanzoj, kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom 6 x 42 Swarovski (Suhlova montaža) in vložno cevjo, kal. .22 WMR - Krieghoff 44 (puška je kot nova); **pištolo** Star, kal. 9 x 19 mm; **pištolo** CZ, kal. 9 x 17 mm, odlično ohranjeno. Tel.: 041/698-679.

Prodaj boroveljsko bok-triccvko, kal. 16/7 x 65 R/22 Mag., in **vložno cev** .22 I. r., s str. daljnogledom (Suhlova montaža). Tel.: 041/463-585.

Prodaj strelna daljnogleda Kahles 1,5 - 6 x 42 in Leupold 4,5 - 14 x 50 IL; **repetirno risanico** Tikka, kal. 7 mm - 08 Rem., in **revolver** S&W, mod. 629, kal. .44 Rem. Mag. Vse je kot novo. Tel.: 051/606-544.

Prodaj repetirno risanico Steyr Mannlicher Luxus take down, kal. .30-06, s str. daljnogledom Kahles CSX 3-12 x 56 Multi zero. Puška je natančna in kot nova. Tel.: 031/666-847.

Prodaj trap šibrenico Yildiz (Beretta) Mx trap s petimi menjalnimi zadrgami in nastavljljivim kopitom. Uporabljena je bila le eno sezono. Cena po dogovoru. Tel.: 041/606-016.

Prodaj neuporabljeno repetirno risanico (levo kopito), kal. .308 Win. Izdelano po naročilu in z montiranim daljnogledom Meopta 10 x 50. Oboje je v garanciji. Cena 1800 €. Tel.: 041/297-313.

Prodaj brezhibno boroveljsko kombinirko (Sodia), kal. 16/7 x 65 R (vložna cev Krieghoff, kal. .22 Mag.), s str. daljnogledom 1,5 - 6 x Zeiss. Cena 2.300 €. Tel.: 031/575-055.

Prodaj repetirno risanico CZ, kal. .300 Win. Mag., s str. daljnogledom 4 - 16 x 50 (BSA). Puška je stara eno leto. Cena 1.300 €. Tel.: 040/796-713.

Prodaj češko kombinirko Brno, mod. ZH - 324, kal. 7 x 57 R/16, s str. daljnogledom 4 - 9 x 40. Puška je odlično ohranjena, vredna ogleda. Tel.: 041/743-725.

Prodaj bok šibrenico Zolli, kal. 16/16 in **repetirno risanico**, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Kahles 4 x 32 (Suhlova montaža). Tel.: 031/348-288.

Prodaj popolnoma novo risanico Blaser R8 Standard, kal. .308 Win. Tel.: 041/406-471.

Ugodno prodaj nočni dvo-gled Night owl, 5 x, brezhiben. Tel.: 031/892-433.

Mali oglasi

Orožje in lovška optika

Prodaj odlično ohranjeno **repetirno risanico** Crvena zastava, kal. 7 x 64, s strelnim daljnogledom Swarovski 6 x 42 in Suhlovo montažo, odlično ohranjeno **repetirno risanico** Zbrojevka Brno, kal. .223 Remington, s str. daljnogledom, **repetirno risanico** Mannlicher M95, kal.

8 x 50R, Mannlicher z lovskim kopitom in lovskimi merki, **repetirno risanico** Carcano Mod. 91, kalibra 7,53 Carcano, z lovskim kopitom in **pištolo** P38, kal. 9 x 19. Telefon: 041/577-075.

Prodaj potezno šibrenico («pumparico») Mossberg s cevjo na pet nabojev, kal. 12, v odličnem stanju in **pištolo** Luger

Prodajam repetirno risanico Zastava, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Zeiss 6 x 42 (Suhlova montaža). Tel.: 041/549-171.

Lovski psi

Prodajam dve kratkodlaki istrski gonički. Prva je stara 17 mesecev z opravljeno TO in PNZ (mogoče jo je preizkusiti v delu), druga je stara 4 mesece, telesno lepa, potomka odličnih staršev. Tel.: 040/717-646.

Imam posavskega goniča, primerne za paritev. Tel.: 070/400-460.

Prodajam slovaško goničko, staro štiri leta, z odličnimi ocenama zunanosti in PNZ. Tel.: 040/503-781.

Prodajam vrhunski brak-jazbečarki, poleženi 15. 11. 2011. Tel.: 031/840-425.

Prodajam rodovniške beagle,

Izdelam vam valilnice za ptice duplarice, krmilnice za ptice (več vrst), in pasti za lov polhov (več vrst). Tel.: 041/255-878 ali (01) 895-15-96.

Iščem lovca, ki obvlada medmrežje (internet) in zna posneti psa pri delu. Tel.: 041/810-155, zvečer.

Izdelam vam gamsov čop (tudi iz dlak d. prašiča, jelena ali jazbeca). Tel.: 041/819-231, Basaj.

Izdelam vam pasti - lovke iz nerjavne kovine za odlov živih živali (ujeta žival ostane v njej nepoškodovana); mere: 100 x 25 x 30 cm. Tel.: 041/642-184.

Prodajam terensko vozilo Mitsubishi Pajero 2,5 GL, dizel, 4 x 4, letnik 99, lepo ohranjen, redno servisiran, garažiran. Ima štiri nove gume, je registriran. Cena po dogovoru. Možna za-

menjava za kmetijski stroj ali kombi. Tel.: 041/647-938.

Kupim revije Lovec od leta 1910 do 1950 in tudi vso drugo lovsko literaturo iz tega obdobja. Tel.: 031/619-961.

Prodajam rabljeno, 4 m visoko prenosno prežo (za eno osebo) iz aluminija. Tel.: 041/366-637.

Prodajam dva trofejna jelena - damjaka za odstrel v 10 ha veliki obori (občutek pravega lova v naravi). Tel.: 031/827-336.

Prodajam novo elektronsko ovratnico za šolanje psa (ugodno). Tel.: 041/251-009.

Prodajam stojalo za pristrelitev puške. Cena po dogovoru. Tel.: 041/568-504.

Prodajam (nenošen) slavnostni lovski kroj, št. 54, s kravato in klobukom (150 €). Tel.: 040/207-691.

Prodajam trofeje (srnjača rogovja, muflon (7-letni), deščice iz tise za trofeje in lovške knjige (nove) po 10 € za kos. Tel.: 040/207-691.

Prodajam kovinsko cisterno (500 l) za kurilno olje, s priključki za izpust in meritve. Cena 100 €. Dimenzije: dolžina 100, širina 35 cm, višina 170 cm. Tel.: 040/207-691.

Prodajam vezane letnike Lovca od leta 1968 do 2010. Tel.: 041/815-714, Vinko.

Prodajam terensko vozilo Suzuki Yimni, 1,3, 20000, 75.000 km, 1. lastnik, kovinsko zelene barve z vso dodatno opremo. Tel.: 041/648-072.

Prodajam novo, trenutno najboljšo in najbolj napredno lovsko kamero na trgu. Nevidna

MAREC						
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)			
	vzide	zaide	vzide	zaide	začet.	konec
1. Če	10:40	1:39	6:40	17:49	5:36	18:53 ☺
2. Pe	11:32	2:29	6:38	17:50	5:34	18:55
3. So	12:30	3:15	6:37	17:52	5:33	18:56
4. Ne	13:36	3:55	6:35	17:53	5:31	18:57
5. Po	14:45	4:30	6:33	17:54	5:29	18:59
6. To	15:58	5:02	6:31	17:56	5:27	19:00
7. Sr	17:13	5:31	6:29	17:57	5:25	19:02
8. Če	18:29	5:59	6:27	17:59	5:23	19:03 ☺
9. Pe	19:47	6:27	6:25	18:00	5:21	19:04
10. So	21:05	6:57	6:23	18:01	5:20	19:06
11. Ne	22:23	7:31	6:22	18:03	5:18	19:07
12. Po	23:38	8:09	6:20	18:04	5:16	19:09
13. To	----	8:55	6:18	18:05	5:14	19:10
14. Sr	0:46	9:49	6:16	18:07	5:12	19:12
15. Če	1:46	10:49	6:14	18:08	5:10	19:13 ☺
16. Pe	2:35	11:54	6:12	18:09	5:08	19:14
17. So	3:16	13:02	6:10	18:11	5:06	19:16
18. Ne	3:50	14:09	6:08	18:12	5:04	19:17
19. Po	4:18	15:17	6:06	18:13	5:02	19:19
20. To	4:44	16:21	6:04	18:15	5:00	19:20
21. Sr	5:08	17:26	6:03	18:16	4:58	19:22
22. Če	5:31	18:29	6:01	18:17	4:56	19:23 ☺
23. Pe	5:55	19:32	5:59	18:19	4:54	19:24
24. So	6:19	20:33	5:57	18:20	4:52	19:26
25. Ne	7:47	22:34	6:55	19:21	5:49	20:27
26. Po	8:18	23:33	6:53	19:23	5:47	20:29
27. To	8:54	----	6:51	19:24	5:45	20:30
28. Sr	9:36	0:29	6:49	19:25	5:43	20:32
29. Če	10:24	1:21	6:47	19:27	5:41	20:33
30. Pe	11:19	2:08	6:45	19:28	5:39	20:35 ☺
31. So	12:20	2:49	6:44	19:29	5:37	20:36

VRHUNSKI SPOLNI STIMULANT

POSREDAVA V ZDRAVILNIŠTVO

NAROČILO NA: 051 894 544

POŠTNA DOSTAVA ALI OSEBNI PREVZEM!

✓ MOČNEJŠA POTENCA IN ORGAZMI!

✓ BREZ STRANSKIH UČINKOV

✓ ZA MOŠKE IN ŽENSKÉ!

4PLAY ZA ODRASLE! Vrhunski naravni spolni stimulans 10 kapsul

MAJBLIŠJI NARAVNI STIMULANTI www.4play.si

Matija Dolgan, dr.med.: "Zaradi vsebnosti koristnih snovi, ki dolgoročno vplivajo na izboljšanje spolnosti, počutja in zdravja, priporočam 4PLAY vsem odraslim, zlasti tistim v zreli dobi!"

AKCIJSKA PONUDBA: 20 KAPSUL SAMO 50 EUR. Redna cena 10 kapsul 29 EUR + poštni str.

leglo 27. 12. 2011. So zelo lepi, cepljeni. Tel.: 031/530-755.

Prodajam resasto jazbečarko, lovsko preizkušeno, staro osem mesecev. Lovci pozor! Tel.: 031/550-144.

Prodajam dve mladi brak-jazbečarki - jelenje rdeče, stari tri mesece. Telefon: 041/752-753.

Prodajam nemške prepeličarje - serce (oče in mati sta odlična in zelo dobra za lov na divje prašiče). Tel.: (01) 895-25-49 ali 051/344-321.

Prodajam nemškega žimavca, starega štiri leta. Glasno goni prašiče in jelenjad. Odličen je tudi pri delu na malo divjad. Tel.: 041/455-609.

Ugodno prodajam leglo nemških prepeličarjev - sercev, potomce odličnih razstavnih in delovnih staršev. Tel.: 041/809-143.

Drugo

Prodajam divjega merjasca in breje divje svinje. Tel.: 041/350-815.

Za šolanje psov so vam na voljo fazani, race in jerebiče. Tel.: 041/717-464.

Prodajam elektronsko ovratnico za šolanje psov. Domet 1.600 metrov. Tel.: 041/406-471.

LD Jezersko in Občina Jezersko

prirejata

19. vseslovenski lovski smučarski veleslalom za pokal KRISTALNEGA GAMSA.

Tekmovanje bo 3. junija 2012 z začetkom ob 10. uri na Skutinem ledeniku.

Tekmovanje lovcev - članov LD in pripravnikov - bo potekalo po že znanem sistemu v okviru starostnih razredov.

Prevoz opreme (smuči, nahrbtnik) bo mogoč brezplačno s tovorno žičnico, vendar na lastno odgovornost.

Vsak tekmovalc bo na tekmovalni progi v času tekmovanja zavarovan.

Kranjska koča bo odprta že 2. 6. 2012.

V primeru izjemno slabega vremena bo tekmovalje odpovedano po radiu in e-medijih.

Prijave in informacije: jure.markic@siol.net; janez.mocnik@siol.net; tel.: 031/652-709; faks:(04) 236-92-44.

Startnina: 20 evrov, plačljiva na TRR LD Jezersko, št.: 0700 0000 0530 971, ali uro pred začetkom tekmovanja. V ceni sta vračunana tudi topel obrok in napitek.

Vabljeni!

IR bliskavica, 12 MP fotoaparat, izjemno majhnih dimenzij, odporna na vremenske vplive. Takojšnje obvestilo s sliko na vaš mobilni telefon. Tel.: 041/353-319.

Prodajam novo elektronsko ovratnico za šolanje psov, domet 1000 m, popolnoma vodoodporna. Tel.: 041/406-471.

Hubertus Club d.o.o.

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

KURGAN - RUSIJA

6-DNEVNI »ALL-INCLUSIVE« PROGRAM LOVA s štirimi dnevi lova, vključenim poletom od Ljubljane do Jekaterinburga in nazaj, prevozi, bivanjem in hrano ter

ODSTRELOM DIVJEGA PETELINA IN RUŠEVCA (uralska podvrsta divjega petelina)

2.100 EUR

Termina lovov:
26. 4. do 2. 5. 2012 in
28. 4. do 4. 5. 2011

Zahtevajte naše programe!

Lovska zveza Slovenije

Razpis za izvedbo DRŽAVNIH STRELSKIH PRVENSTEV LZS V LETU 2012

- 2. junij: LOVSKA KOMBINACIJA
- 1. september: PRVENSTVO VETERANOV IN SUPERVETERANOV
- 15. september: BEŽEČI MERJASEC

Od organizatorja poleg drugega pričakujemo da:

- bo tekmovanje potekalo tekoče,
- bodo rezultati vidni tudi med tekmovanjem in
- bo javna razglasitev rezultatov prvenstva največ 30 minut po končanem tekmovanju.

Zavezujoče ponudbe za organizacijo prvenstev pošljite pisno na naslov: LZS, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana, najpozneje do 15. aprila 2012.

Z izbranim organizatorjem bo pred izvedbo sklenjena pogodba, s katero bomo določili medsebojne obveznosti.

Komisija LZS za lovsko strelstvo

TEHNOOPTIKA
SMOLNIKAR d.o.o.
Briščeva ulica 13,
1331 Ljubljana-Črnuče
tel./fax: 01/426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

Monarch 3,5-10x50
Akcijska cena: **sedaj 490,00 €**

Monarch 1,5-6x42
Akcijska cena: **sedaj 580,00 €**

Nikon

Monarch E 1,1-4x24
Akcijska cena: **sedaj 595,00 €**

SERVIS:
dvogledov in strelnih daljnogledov.

Cene veljajo do razprodaje zaloge

LD VRANSKO

prireja

SREČANJE OB VELIKONOČNEM PIRHU oziroma TEKMO V STRELJANJU S KROGLO VELIKEGA KALIBRA.

Tekmovanje bo v **ponedeljek, 9. 4. 2012.**, z začetkom ob 8. uri pri lovskem domu na Tešovi (pot bo označena iz Vranskega).

Tekmovali bodo posamezniki in tričlanske ekipe LD. Razdalja 100 m, trije strelci, strelci bodo streljali z visoke preže na tarčo »velikonočni pirh«. Dovoljena bo uporaba orožja in daljnogleda v skladu s *Pravilnikom o lovskem strelstvu*. Prijave bomo sprejemali do 13. ure.

Nagrade: tri najboljše ekipe bodo prejele pokale.

1. mesto posamezno: odstrel trofejnega srnjaka z mesom v letu 2012 + medalja
2. mesto posamezno: odstrel gamsovega mladiča z mesom v letu 2012 + medalja
3. mesto posamezno: odstrel divjega prašiča - ozimca z mesom v letu 2012 + medalja

Pripravljen je tudi bogat sklad praktičnih nagrad do 10. mesta.

Za jedačo in pijačo bo poskrbljeno.

Informacije: Andrej Jager ali Florijan Rojnik; tel.: 041/762753 ali 041/551252.

Vljudno vabljeni!

DOG TRACK

ELEKTRONSKE OVRATNICE ZA ŠOLANJE PSOV OVRATNICE PROTI LAJANJU NEVIDNE OGRAJE

PROFESIONALNA KAKOVOST ■
ZELO UGODNA CENA ■
EVROPSKI PROIZVOD ■
DOSTAVA V 24 URAH ■
2 LETI GARANCIJE ■

M-NET, d.o.o., Beblerjev trg 10, 1000 Ljubljana
Gsm: 040 760 760, info@dogtrace.si

www.dogtrace.si

Na divjega petelina in ruševca v Rusijo

Med 22. in 26. aprilom boste v lovišču, 180 km od Moskve, ob zori naskakovali velikega petelina, v ranem jutru iz kočja uplenili ruševca ter ob sončnem zahodu lovili kljunače na preletu. Vse to za ceno 1.990 €, vključno z Adrijno letalsko vozovnico iz Ljubljane.

Če ne boste prišli do strela na velikega petelina, vam bomo vrnilli 500 €!

Grenlandija: 3.700 € za 3 dni lova s sanmi s pasjo vprego ali motornimi sanmi, vključno z odstrelom enega bika moškatega goveda. Sezona lova je od 11. 3 do 11. 4. 2012.

Na srnjaka na Madžarsko od 16. 4. naprej: 1.290 € za 3 dni lova (1 : 1), odstrel treh srnkov, 3 x polpenzion. Vračilo 200 € za neuplenjenega srnjaka.

Nova Zelandija: 5.990 € za odstrel jelena trofejne vrednosti zlate medalje, vključno z letalsko vozovnico in tremi dnevi lova. Ceneje, kot je strošek enakega lova v evropskih loviščih. Odhod naše skupine na lov bo 9. aprila 2012.

Črni medved v Kanadi (Nova Fundlandija): 2.790 € za 7 dni v lovišču s 6 dnevi lova, odstrelom enega baribala po lastni izbiri, ne glede na trofejno vrednost. Skupinsko potovanje na lov v našem spremstvu: od 24. 6 do 2. 7. Vsak dodatni odstrel medveda le 300 €! Za številne druge lovne možnosti obiščite naše prenovljene spletne strani!

Pasat, d.o.o., Dolenjska cesta 11, 1000 Ljubljana
www.pasat.si > info@pasat.si > tel.: 01 428 37 40 > GSM: 041 728 143

NEPREMOČLJIVI POHODNI LOVSKI ČEVLJI
USNJENI - VISOKA KAKOVOST - TEX

Naročila in informacije: **OBUTEV TEJČI, 041-677-585**
E-naslov: tejcig@amis.net

Barva zelena
velikost: 41-46

64,90 €

Optik - trade

Specializirana spletna trgovina s športno optiko

- Celovita ponudba
- Osebno svetovanje
- Poprodajne storitve
- Paketna dostava

www.optik-trade.si
info@optik-trade.si
031 770 520

Zeiss	Swarovski	Leica
Schmidt & Bender	Kaps	
Kahles	Steiner	March
IOR	Premier Reticles	
Vortex	Nikon	Tasco
Hawke	Deben	Minox
EAW	Bushnell	MAK

KROJASTVO

Slavnostne lovske kroje, srajce (tudi z dolgimi rokavi), telovnike, plašče hubertus in pelerine izdelujemo po meri.

ROŽMAN

Branko Rožman, s.p.
Erjavčeva 5, Brežice
GSM: 031/544 808
www.krojastvo-rozman.si
e-pošta: krojastvo.rozman@siol.net

**NOVO NA TRŽIŠČU
NOČNA OPTIKA**

DIPOL

**MANLICHER posebej LUXUS
ugodno**

**STEYR
MANNLICHER
COUNT ON IT**

Blaser

**SWAROVSKI
SIG SAUER**

**NOVO!
MANLICHER DUET**

**CDP
SAUER
ZEISS**

Mikos, d.o.o., Poljčane
GSM: 041/667-890
E-mail: mikos.ksenija@siol.net

interclass
cars d.o.o.
servis in prodaja vozil

Gorjupova 1, Ljubljana - Vič
(0)1 2000 940, 031 634 000
www.interclasscars.si

mazda

VOLVO

Ugodnosti za
člane LD

HAWKE - PANORAMA 3 - 9 x 50 IR
Osvetljena pika v križu
Premer cevi: 25,4 mm
Dolžina: 307 mm
Teža: 487 g
Vidno polje: 13,4-4,5 m
Cena: **225,00 EUR**

HAWKE - PANORAMA 4 - 12 x 50 IR
Osvetljena pika v križu
Premer cevi: 25,4 mm
Dolžina: 317 mm
Teža: 505 g
Vidno polje: 10-3,4 m
Cena: **244,00 EUR**

INFORMACIJE IN NAROČILA
BELUGA, d.o.o., LJUBLJANA; Tel.: 01/25 10 880 ali 041/72 60 11

KINOLOŠKAZVEZASLOVENIJE

**KINOLŠKO DRUŠTVO D. ENRIČIČA
LOŠKA DOлина KZS**

Lovska zveza Slovenije

C.A.C.

SNEŽNIK 2012

Državna razstava lovskih pasem psov;
FCI: III- terierji za lov, IV, VI, VII, VIII

28. 4. 2012

SOČASNE DEJAVNOSTI IN AKTIVNOSTI

- ◆ Pregled odstrela jelenjadi LUO Notranjske 2011
- ◆ Fotografska razstava foruma LOV na temo **LOVSKI PES**
- ◆ Ogljed lovške in polharske zbirke pod okriljem TD Loška dolina
- ◆ Ogljed gradu Snežnik

RAZSTAVNI PROSTOR
Grad Snežnik, Kozarišče 67, 1386 Stari trg pri Ložu
GPS koordinate: (N) : 45,6828 (E) : 14,4693

INFORMACIJE
E-MAIL: info@lkd-cerknica.si
TELEFON: Andraž Opeka, 041 870 433

www.lkd-cerknica.si

ZADNJI ROK PRIJAVE: 15. 4. 2012

MEDO šport

TRGOVINA ZA LOV, RIBOLOV IN REKREACIJO

Cesta Toneta Kralja 2, Grosuplje, tel.: 01/ 787 37 01
(Obrtna cona pod Slivniškim hribom)

TITAN
VOERE - AVSTRIJA
BLASER
SABATTI
ZASTAVA
ČEŠKA ZBROJOVKA
RUGER
ALFA PROJ
SWAROVSKI
STEINER (vsi modeli na zalogi)
ZEISS
BUSCHNELL

UGODNO TRAP PUŠKE YILDIZ

- menjalni čoki
- nastavljivo kopito
- cal. 12/76; 12/71
- cena od 599 €
do 1229 €

**AKCIJE
KREDITI
POPUSTI**

420 €

Vsi obstoječi kalibri!

UGODNO PUŠKE VOERE - AVSTRIJA LBW LUXUS

- puške, pištole, revolverji
- strelivo - Sellier&Bellot, RWS, Geko, Norma, Fiocchi
- lovski tekstil in lovski klobuki **POPUSTI**
- strelni daljnogledi, dvogledi ...

Odprto od ponedeljka do petka
od 8. do 12. in od 13. do 17.; sobota od 9. do 11.30

www.biros.si

Lovski komplet Extrem

Komplet je narejen za lov v najtežjih pogojih. Je neprepusten za vodo in veter ter dobro odvaja vlago. Odporna tkanina nudi dobro zaščito pred vejevjem in trnjem. Zaradi lepega videza in funkcionalnosti ga boste z veseljem nosili tudi v vsakdanjem življenju. Komplet je v celoti podložen.

Odstranljiva kapuca

Zaščita za brado

Stranski žepi

Nastavljiva širina rokavov

Podaljšan ledveni predel

Zračniki na zadrgo

Žepi na magnet

Ergonomsko oblikovan in ojačan kolenski pregib

Jakna:

Kapuca, ki jo lahko pospravimo v ovrtnik ali odstranimo • Dvosmerna zadrga • 4 notranji žepi, 2 stranska žepa, žep za dokumente, velik hrbtni žep • Dodatno ojačani komolci in ramena • Nastavljiva širina jakne

Hlače:

Podaljšan ledveni predel • Zračniki na zadrgo • 2 stranska žepa, 2 zunanji na magnetno zapiranje, 2 zadnja žepa na zadrgo

Cena kompleta: **193,00 EUR**,

Jakna: **127,00 EUR**,

Hlače: **96,00 EUR**.

V oktobru vam ob nakupu kompleta podarimo naglavno svetilko.

INFORMACIJE IN NAROČILA
BELUGA, d.o.o., LJUBLJANA;

Tel.: 01/25 10 880 ali 041/72 60 11

STEYR

Blaser

SAUER

Puškarstvo Špental d.o.o.
Gramozna pot 9, 1000 Ljubljana
gsm: 041 399 307
email: puskarstvo@siol.net

Prodaja vrhunskih izdelkov

Odločilna prednost!

Monarch E 2,5-10x50 M #4IL

Zelo zmogljiv strelski daljnogled za velike razdalje, opremljen za lov pri šibki svetlobi. Velik, 50-milimetrski objektiv in 2,5- do 10-kratna povečava. Osvetljena mrežica, št. 4.

Prihranek
380€

Akcijska cena **€ 999.-**

Redna cena € 1.379.-

Monarch X 8,5x45

Izjemno zmogljiv daljnogled odlične ergonomične oblike s 45-milimetrskim objektivom, 8,5-kratno povečavo in najmanjšo razdaljo ostrjenja 3 m.

Prihranek
200€

Akcijska cena **€ 599.-**

Redna cena € 799.-

Koptex
d.o.o.
LOV, RIBOLOV IN PROSTI AS

www.koptex.com • info@koptex.com

Prodajna mesta: Ljubljana (01) 585-17-99 • Nova Gorica (05) 330-86-60 • Murska Sobota (02) 51-51-728

Koper (05) 639-10-28 • Ilirska Bistrica (05) 71-41-706 • Kranj (04) 204-24-37 • Maribor (02) 25-24-744

Nikon Sport Optics